

मार्मा गाउँपालिका,
ग्रामीण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना, तेस्रो चरण

२०७९ असार

ग्रामीण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना, तेस्रो

मार्मा गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय
लटिनाथ, दार्चुला

ग्रामीण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना
मार्मा गाउँपालिका वाश इकाई
लटिनाथ, दार्चुला

विषय सूची

गाउँपालिका अध्यक्षको भनाइ	3
परियोजना टिम लिडरको भनाइ	4
परियोजना तेस्रो चरणको प्रगति सारांश	5
क. भौतिक प्रगति सारांश	6
नतिजा १ खानेपानी ; सरसफाइ तथा स्वच्छता	6
नतिजा २ जीविकोपार्जन प्रवर्द्धन :	7
नतिजा ३ प्रकोप जोखिम न्यूनीकरण / जलवायु परिवर्तन अनुकुलन :	9
नतिजा ४ क्षमता विकास :	10
ग्रामीण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना तेस्रो चरण सम्पन्न प्रतिवेदन	13
१. पृष्ठभूमि	13
२. उपलब्धी	13
२ खानेपानी १., सरसफाइ तथा स्वच्छता	13
२ जीविकोपार्जन प्रवर्द्धन २.	20
२ ३. जलवायु परिवर्तन अनुकुलन प्रकोप जोखिम न्यूनीकरण /	31
२ क्षमता विकास ४.	33
२ नता तथा सामाजिक समावेशीकरण लैंगिक समा ५.	35
३. प्रगती समीक्षा तथा योजना तर्जुमा	42
४. नीति तर्जुमा	Error! Bookmark not defined.
५. सहकार्य	44
६. आइपरेका समस्याहरु	45
अनुसूची १/२०७२ आर्थिक वर्ष) परियोजना तेस्रो चरणमा यस गाउँपालिकामा सम्पन्न योजनाको विवरण : ०७४ को साबिक गाविसहरुको विवरण समेत(.....	47
अनुसूची २ परियोजना तेस्रो चरणमा संचालित बिभिन्न क्षमता विकास कार्यक्रमको विवरण :	52
अनुसूची ३ परियोजनाको सहयोगमा उत्पादन गरिएका प्राविधिक जनशक्ति को विवरण :	53
अनुसूची ४ /२०७४ आर्थिक वर्ष : ०७५ देखि हालसम्मको बेरुजुको अवस्था (महालेखा परीक्षकको कार्यालयको प्रतिवेदन अनुसार)	60
अनुसूची ५ पूर्ण सरसफाई युक्त योजना क्षेत्र घोषणा भएका योजनाहरुको बिबरण :	Error! Bookmark not defined.
अनुसूची ६ तीन तारा सुनिश्चित घोषणा भएका बिध्यालयहरु :	Error! Bookmark not defined.
अनुसूची ७ : खानेपानी तथा सरसफाइ योजना संचालन व्यवस्थापन विवरण	62
अनुसूची ९ घरबारी व्यवस्थापन समुह को बिबरण :	71
अनुसूची १० आय आर्जन समुह को बिबरण :	73

अनुसूची ११ सम्पन्न भएका :जीविकोपार्जनका तालिमहरुको बिबरण	74
अनुसूची १२ अगुवा कृषकहरुको बिबरण :.....	74
अनुसूची १३ सम्पन्न भएका सहकारी विकास सम्बन्धि तालीमहरुको बिबरण :.....	76
अनुसूची १४ सहकारी संस्थामा शेयर सदस्यहरुको बिबरण :.....	76
अनुसूची १५ सहकारी संस्थाको वित्तीय कारोबारको बिबरण :	77
अनुसूची १६ सहकारी संस्थामा आवद्ध खानेपानी योजना को सारांशगत बिबरण :	77
अनुसूची १७ खानेपानी तथा सरसफाइ योजनाहरुको विस्तृत बिबरण सहकारी संस्थामा आवद्ध :	77
अनुसूची १८ मूल्य श्रृंखला विकासबाट लाभान्वित समुहहरु बिबरण :.....	79
अनुसूची १९ मूल्य श्रृंखला सञ्चालन समितिको : बिबरण	79
अनुसूची २० मूल्य श्रृंखला सञ्चालनमा सक्रिय रहेका स्थानीय तथा बाह्य पात्रहरु तथा सरोकारवालाको विवरण :	80
अनुसूची २२ मूल्य श्रृंखला गतिविधिलाई सहयोग पुर्याउन : स्थानीय स्तरमा रहेका अगुवा कृषकहरुको विवरण	81
अनुसूची २३ स्थानीय स्तरमा सम्पन्न गरिएका मूल्य श्रृंखला गतिविधि अन्तर्गतका तालिमहरुको विवरण :.....	81
अनुसूची २४ परियोजना को सहयोग मा निर्मित सुधारिएका पानी घट्ट को बिबरण :.....	82
अनुसूची २५ गाउँपालिकाका नमूना उपलब्धीहरु तथा सफलताका कथाहरु :.....	84
अनुसूची २६ जनशक्ति विवरण :	85
अनुसूची २७ बहिर्गमन तथा अनुभव आदान प्रदान कार्यशाला को निष्कर्ष :	96

गाउँपालिका अध्यक्षको भनाइ

धन्यवाद ज्ञापन :-

संघिय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापना पश्चात स्थानीय तहलाई नेपालको संविधान २०७२ एवं स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ ले दिएका प्रचलित कानूनहरूको परिधी भित्र रहि स्थानीय श्रोत साधन एवं सम्पदाहरूको उचित व्यवस्थापन गर्ने कार्य अन्तर्गत नेपाल सरकारको दिगो विकासको लक्ष २०३० अनुसारका उपलब्धी हासिलमा सहयोग गर्न खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (वाश), जिविकोपार्जन, संस्थागत विकास तथा क्षमता विकास र जलवायू अनुकुलनको क्षेत्रमा कार्य गर्न क्षेत्रगत योजना निर्माण तथा कार्यान्वयन गर्ने अधिकार भए अनुरूप यस मार्मा गाउँपालिकामा जलउपयोग गुरुर्योजना तथा जिविकोपार्जन कार्यान्वयन योजना तयार पारी सोहि आधारमा लक्षित गाउँपालिका क्षेत्र भित्र यस ग्रामीण जलश्रोत व्यवस्थापन परियोजना मार्फत क्रियाकलापहरूको सफल कार्यान्वयन र वर्हिगमन पश्चात गाउँपालिका भित्र कार्यान्वयन गरिएका र भएको उपलब्धीहरूको क्षेत्रगत प्रतिवेदन तयार पारी दस्तावेजीकरणका लागि पुस्तक तयार पार्न लागेको कार्य प्रति धन्यवाद व्याक्त गर्न चाहन्छु । उक्त पुस्तकमा गाउँपालिका परियोजनाद्वारा सम्पादन गरिएका कार्यहरूको विवरण उल्लेख भएको र अझै विभिन्न वडा, वस्ती तथा टोल र घरधुरी स्तरमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (वाश), जिविकोपार्जन, संस्थागत विकास तथा क्षमता विकास र जलवायू अनुकुलनको क्षेत्रमा कार्य गर्न बाकी रहेको परिप्रेक्षमा यो दस्तावेज भावी योजना निर्माणको एक प्रमुख आधार हुनेमा समेत विश्वास राख्दै परियोजनाले गरेका राम्रा अभ्यासहरूको निरन्तरता दिदै संस्थागत विकास गर्न आफ्नो तह तप्कावाट प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दै यस पुस्तक प्रकाशनका लागि आवश्यक तथ्यांक उपलब्ध गराउने, सम्पूर्ण जननिर्वाचित प्रतिनिधिहरू, सम्पूर्ण राजनैतिक दल, समाजसेवी, बुद्धिजिवि, महिला, अगुवा कृषकहरू, उपभोक्ता समिति पदाधिकारीहरू, लगायत सम्पूर्ण आम जनसमुदायहरू, गाउँपालिका कर्मचारी, परियोजनासंग आवद्ध कर्मचारी र सम्पूर्ण सरोकारवालहरूमा हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्न चाहन्छु । साथै परियोजनाले आफ्नो उद्देश्य, लक्ष हासिल गर्न क्रियाकलाप सञ्चालन गर्दा नेपाल सरकारका प्रचलित ऐन, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन र परियोजना कार्यान्वयन निर्देशिका)PIGअनुस (ार तयार पारि अवलम्बन गरेका नीति, नियम, विभिन्न क्षेत्रगत कार्यविधि अनुसार कार्य सञ्चालन गरी लक्षित उपलब्धी प्राप्त गर्न सफल भएकोमा यस मार्मा गाउँपालिका ग्रामीण जलश्रोत व्यवस्थापन परियोजना तेस्रो चरण)Rural Village Water Resource Management Project- RVWRMP-IIIलगायत सम्बद्ध संघ संस्था तथा (सम्बन्धित विज्ञहरूमा विशेष आभार व्यक्त गर्दै आगामी दिनमा समेत सहकार्य, समन्वयको लागि प्रतिवद्धता व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

जमन सिंह धामी
गाउँपालिका अध्यक्ष

परियोजना टिम लिडरको भनाइ

परियोजना तेस्रो चरणको प्रगति सारांश

स्थानीय तहको नाम: मार्मा गाउँपालिका

परियोजनाको नाम: ग्रामीण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना, तेस्रो चरण

प्रतिवेदनको समयावधि: २०७२ चैत्र १ देखि २०७९ आषाढ मसान्त (16th March 2016 to 15th July 2022)

क. आर्थिक प्रगति सारांश						
आर्थिक वर्ष	शीर्षक	नेपाल सरकार	फिनल्याण्ड /इयु	स्थानीय सरकार	समुदाय (नगद तथा श्रमदान)	जम्मा
२०७२/२०७३	पूँजीगत:	२०६८०००	११२७०६८	०		३१९५०६८
	कार्यक्रम / चालु:	८६४५	०	०		८६४५
	जम्मा	२०७६६४५	११२७०६८	०	०	३२०३७१३
२०७३/२०७४	पूँजीगत:	३७९६४०८.५	२५७६५८३.५	०		६३७२९९२
	कार्यक्रम / चालु:	०	०	०		०
	जम्मा	३७९६४०८.५	२५७६५८३.५	०.	०.	६३७२९९२
२०७४/२०७५	पूँजीगत:	३५१९०००	५१०२०००	१५००८१	५८२५२९२	१४५९६३७३
	कार्यक्रम / चालु:	१५०३०००	२३४९२३८			३८५२२३८
	जम्मा	५०२२०००	७४५१२३८	१५००८१	५८२५२९२	१८४४८६११
२०७५/२०७६	पूँजीगत:	४८१४९१७.४८	५०४६९२५.७७	४०२२७८१.१२	३३९८७१०.००	१७२८३३३४.३७
	कार्यक्रम / चालु:	२५७४७०६.८९	२६७२९७८.११	३२६१९१.००		५५७३८७६.००
	जम्मा	७३८९६२४.३७	७७१९९०३.८८	४३४८९७२.१२	३३९८७१०.००	२२८५७२१०.३७
२०७६/२०७७	पूँजीगत:	२४२२७८९.००	१३४२८१५६.००	७१३२७६६.००	८३३४०००.००	३१३१७७११.००
	कार्यक्रम / चालु:	१०७६८५७.००	७०१४३९०.००	९६०००.००		८१८७२४७.००
	जम्मा	३४९९६४६.००	२०४४२५४६.००	७२२८७६६.००	८३३४०००.००	३९५०४९५८.००
२०७७/२०७८	पूँजीगत:	१८७५००००.००	१६३४५०००.००	१३५६८४०५.००	१८७५२०००.००	६७४१५४०५.००
	कार्यक्रम / चालु:	१५००००.००	७०५८२७७.००	१३०३४८६.००		८५११७६३.००
	जम्मा	१८९०००००.००	२३४०३२७७.००	१४८७१८९१.००	१८७५२०००.००	७५९२७१६८.००
२०७८/२०७९	पूँजीगत:	पूँजीगत:	८४९९६४२००.	८८०००००००.	९२५८०३२००.	

	कार्यक्रम / चालु:	कार्यक्रम :चालु /	४५९१३६४००.	३१०००००००.	६९९०००००.	
	जम्मा	जम्मा	१३०९१००६००.	११९०००००००.	९९५७०३२००.	०००.
कुल जम्मा	पुँजीगत:	पुँजीगत:	४३८७०७५६९८.	५२४२५७३३२७.	३४१३२०६५१२.	३६३१०००२००.
	कार्यक्रम / चालु:	कार्यक्रम :चालु /	९९०४५७२८९.	२२१९४८८३११.	२४२४६७७००.	०००.
	जम्मा	जम्मा	५३७७५३२९८७.	७४६२०६१६३८.	३६५५६७४२१२.	३६३१०००२००.

क. भौतिक प्रगति सारांश

नतिजा १: खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता

नतिजा १: खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता

आर्थिक वर्ष	सम्पन्न योजना संख्या	लाभान्वित घरधुरी	लाभान्वित जनसंख्या	पूर्ण सरसफाई सुनिश्चित घरधुरी संख्या	पूर्ण सरसफाई घोषणा भएका योजना संख्या
२०७२/०७३				०	०
२०७३/०७४	२	१३६	७२१	०	०
२०७४/०७५	१	४४	३२८	०	०
२०७५/०७६	२	४९	४६७	०	०
२०७६/०७७	५	३१४	२३५४	०	०
२०७७/०७८	६	४२८	२७०८	१६८	२
२०७८/०७९	०	०	०	३१९	३
जम्मा	१६	९७१	६५७८	४८७	५
तीनतारा घोषणा भएका विद्यालय संख्या	२				२
विद्यालय शौचालय संख्या, संस्थागत शौचालय, सार्वजनिक शौचालय, Vending मेशिन जडान भएका विद्यालय संख्या	१				१

नतिजा २: जीविकोपार्जन प्रवर्द्धन

२.१ सम्पन्न भएका प्रमुख जीविकोपार्जन योजनाहरूको मुख्य उपलब्धि

सम्पन्न भएका प्रमुख जीविकोपार्जन योजनाहरू	मुख्य उपलब्धि
क) घरबारी, आय-आर्जन, लघु उद्यम तथा कृषि व्यवसाय र बहु उपयोगी पानी उपभोक्ता प्रविधि	
सम्पन्न भएका सिंचाई आयोजनाको संख्या	१
सिंचाई आयोजनाबाट लाभान्वित जम्मा घरधुरी	४१
सिंचाई आयोजनाबाट लाभान्वित जनसंख्या	३११
सम्पन्न भएका बहुउपयोगी आयोजनाको संख्या	७
बहुउपयोगी आयोजनाबाट लाभान्वित घरधुरी	८१८
बहुउपयोगी आयोजनाबाट लाभान्वित कूल जनसंख्या	४९३८
ख) सहकारी बिकाश	
शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लामबगढ	१
ग) मूल्य शृंखला गतिविधि	
जम्मा लाभान्वित घरधुरी तथा जनसंख्या	घरधुरी ५९७ जनसंख्या ३२८३
संकलन केन्द्र, प्रशोधन घर तथा मूल्य शृंखला पूर्वाधार संख्या	३
निर्माण गरिएका पूर्वाधारबाट लाभान्वित घरधुरीहरू	५९७
सिंचाई पोखरी तथा सिंचाई पूर्वाधार संख्या	१
हाइटेक नर्सरी वा सुधार गरिएको नर्सरी संख्या	६
यान्त्रिकरण सहयोग संख्या तथा लाभान्वित घरधुरीहरू	सहकारी संस्थालाई साबुन बनाउने मेसिन १, जेनेरेटर १, सामाग्री जोखे मेसिन ३, माहुरी घर वितरण, ७५ घर, कम्प्युटर १, प्रिन्टर १, कुर्सि टेबुल, कार्पेट, अग्नि नियन्त्रक सिलिन्डर १, लेखा सफ्टवेयर, चिउरी प्रशोधन मेसिन २ वटा ।

२.२ सम्पन्न भएका जीविकोपार्जनका प्रमुख क्रियाकलापहरूको मुख्य उपलब्धी

क्र सं	सम्पन्न भएका जीविकोपार्जनका क्रियाकलापहरू	मुख्य उपलब्धी
क) घरवारी, आयआर्जन, लघुउद्यम तथा कृषि व्यवसाय तथा बहुउपयोगि प्रविधि विस्तार गतिविधि		
१	कृषक समुह आय आर्जन प्रवर्द्धन	यस गा.पा. मा ६ वटा आय आर्जन समूहहरूका १०० घरधुरीका ५५१ जनसंख्या लाभान्वित भई खाद्य सुरक्षा तथा आय आर्जनमा टेवा पुर्याइको छ भने समूहका सदस्य घरधुरीहरूले मौसमी तथा बेमौसमी तरकारी खेती गरी उपज बिक्री गरेर बार्षिक रुपमा रु १५,०००।०० देखि रु ६०,०००।०० सम्म आम्दानी गर्दै आइरहेका छन् । त्यसै गरि २५ जना व्यक्तिगत रुपमा आय (आर्जन गरि रहेका छन् ।
२	प्लास्टिक घर (पकेट क्षेत्र) बिकाश तथा सहयोग	यस गा.पा. मा १९८ वटा प्लास्टिक घर निर्माण गरि आय आर्जनका लागि प्लाष्टिक घर पकेट क्षेत्र विकास गरी १९६ घरधुरीका १०५२ जनसंख्या लाभान्वित भई आय आर्जनमा टेवा पुर्याइको छ भने समूहका सदस्य घरधुरीहरूले बेमौसमी तरकारी खेती गरी उपज बिक्री गरेर बार्षिक रुपमा रु २५,०००.०० देखि रु ५५,०००.०० सम्म आम्दानी गर्दै आइरहेका छन् ।
३	अगुवा कृषक बिकाश तथा परिचालन	यस गा.पा. मा गठन गरिएका ४३ वटा घरवारी समुहहरूलाई सक्रिय गराई राख्न र आवश्यक प्राविधिक सहयोग गर्न पालिका भरि ५० जना अगुवा कृषक विकास गरी परिचालन गरिएको छ र आवश्यकताको आधारमा तिनीहरूले सेवा दिइरहेका छन् ।
४	स्थानि श्रोत व्यक्ति बिकाश तथा परिचालन	यस गा.पा. मा संचालन गरिएका घरवारी तथा उन्नत व्यवसायिक समुहहरूलाई सक्रिय गराई राख्न र आवश्यक प्राविधिक सहयोग गर्न ९ जना स्थानीय श्रोत व्यक्ति विकास गरी परिचालन गरिएको छ र हाल आवश्यक परेको बेला सेवा दिने गरि रहेका छन् ।
५	बहु उद्देशीय नर्सरी स्थापना तथा सहयोग	यस गा.पा. मा कृषक समूहहरूलाई आवश्यक तरकारी, फलफूल, मसलावाली, डालेघाँस तथा अन्य श्रोत संरक्षणको लागि आवश्यक पर्ने विरुवाहरू स्थानीयस्तरमा उपलब्ध गराई आयआर्जन गर्न ६ वटा बहुउद्देशीय नर्सरी स्थापना गरिएको छ ।
६	एग्रोभेट बिकाश तालिम तथा प्रवर्द्धन सहयोग ।	यस गा.पा. मा कृषक समूहहरूको आय आर्जन बृद्धि गर्न आवश्यक वीउ विजन, कृषि सामग्री तथा औजारहरू लगायतको सेवा स्थानीय स्तरमै उपलब्ध गराउने उद्देश्यले १ वटा एग्रोभेट स्थापना गरिएको छ ।
७	कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन सहयोग ।	यस गा.पा. मा ६ वटा स्थानमा कृषिमा आधारित व्यवसाय प्रवर्द्धन मार्फत ९७ घरधुरीका ५४३ जनसंख्या लाभान्वित हुने गरी आय आर्जन बृद्धिमा टेवा पुर्याइको छ भने व्यवसायीहरूले व्यवसायबाट उत्पादन भएको उपज बिक्री गरेर बार्षिक रुपमा रु ५,०००.०० देखि रु ४०,०००.०० सम्म आम्दानी गर्दै आइरहेका छन् ।
८	बहु उपयोग पानी प्रणाली व्यवसायिक योजना बिकाश तथा कार्यान्वयन	यस गा.पा. मा १ वटा स्थानमा कृषिमा आधारित व्यवसाय प्रवर्द्धन मार्फत ५९ घरधुरीका ३६८ जनसंख्या लाभान्वित हुने गरी आय आर्जन बृद्धिमा टेवा पुर्याइको छ भने व्यवसायीहरूले व्यवसायबाट उत्पादन भएको उपज बिक्री गरेर बार्षिक रुपमा रु २५,०००.०० देखि रु ३५,०००.०० सम्म आम्दानी गर्दै आइरहेका छन् ।
९	संकलन केन्द्र निर्माण सहयोग तथा संचालन निर्देशिका निर्माण ।	यस गाउँपालिकामा ३ वटा संकलन तथा प्रशोधन केन्द्र निर्माण गरिएका छन् र ति केन्द्र हरू अहिले सामग्री संकलन तथा प्रशोधनमा रहेका छन् । जसबाट समुदाय तथा सहभागीहरूलाई प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष फाइदा बहेको छ ।
ख) सहकारी गतिविधि		

१०	सहकारी बिकाश तथा प्रवर्द्धन	यस मार्मा गाउँपालिकामा ग्रामीण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजनाले सहकारी विकास तथा प्रवर्द्धनमा शिवालिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्थालाई सहयोग गरेको छ । सहकारी संस्थाहरूमा शेयर सदस्य संख्या दलित १८ जना, जनजाती. ० जना, अन्य ४६५ जना गरि जम्मा ४८४ रहेका छन् । महिला सदस्य संख्या २१७ जना, पुरुष सदस्य संख्या २६७ जना गरी कुल ४८४ जना शेयर सदस्यहरू रहेका छन् । संस्थाको कुल शेयर पूजी रु.२३,२५,४००.०० निक्षेप संकलन (बचत) रु.५९,३३,६५०.०० हाल सम्म आआर्जनका लागि ऋण लगानी रु.७६,३४,९४८.०० बाट १४६ जना ऋणी सदस्यहरू लाभान्वित भएका छन् । त्यसै गरि खानेपानी योजनाहरूको दिगो संचालन व्यवस्थापनको लागि सहकारी संस्थाहरूले निर्माण सम्पन्न भएका २३ उपभोक्ता समितिहरूलाई सहकारीमा आवद्धता गरेको छ जसमा रु.१८,३०,०५६.०० मर्मत सम्भारको लागि बचत संकलन गरेको छ ।
----	-----------------------------	---

ग) मूल्य श्रृंखला विकास गतिविधि

११	मूल्य श्रृंखला विकास तथा प्रवर्द्धनमा सहयोग	चिउरी मूल्य श्रृंखला प्रवर्द्धन मार्फत यस गाउँपालिकाका २९५ घरधुरीले चिउरी खुलाको संकलन तथा बजारीकरण गरि वार्षिक ५००० का दरले थप आयआर्जन गरि ०००० जनसंख्या लाभान्वित भएका छन् । (चिउरी) मूल्य श्रृंखला प्रवर्द्धन अन्तर्गत विभिन्न गतिविधिहरू (चिउरी संकलन तथा खरिद बिक्रि, चिउरी प्रशोधन गरि उत्पादित घिउ बिक्रि, चिउरी बाट साबुन उत्पादन, लगायत अन्य चिउरी पेलाई) मा संलग्न भई स्थानिय जनताहरूले थप आम्दानी गर्न सफल भई रोजगारी सृजना भएको छ । (सवै सहक्षेत्रहरू)
----	---	--

नतिजा ३: जलवायु परिवर्तन अनुकुलन / प्रकोप जोखिम न्यूनीकरण

क्षेत्र	आ व २०७२ / ०७३	आ व २०७३ / ०७४	आ व २०७४ / ०७५	आ व २०७५ / ०७६	आ व २०७६ / ०७७	आ व २०७७ / ०७८	आ व २०७८ / ०७९	जम्मा
सुधारिएको चुल्हो (ICS) निर्माण संख्या	०	१००	६०	२९	३००	६९५	०	११८४
सुधारिएको चुल्हो (ICS) बाट लाभान्वित जनसंख्या	०	९६५	४०२	२३५	३०४	४६२४	०	६५३०
सुधारिएको पानी घट्ट (IWM) निर्माण संख्या	०	७	९	७	२	२०	०	४५
गोबर रयास संख्या	०	०	०	०	०	०	०	०
लाभान्वित जनसंख्या	०	०	०	०	०	०	०	०
सुधारिएको चुल्हो (IWM) बाट लाभान्वित जनसंख्या		११५६	१६२३	१३४५	३७८	३६०८	०	८११०
जोखिम नक्शांकन	०	०	०	०	०	२	४	६
रिचार्ज पिट/पोखरी संख्या/मुहान संरक्षण संख्या				१	१		१	३
जलवायु परिवर्तन अनुकुलन / प्रकोप जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धि समुदायस्तरमा गरिएको तालिम, गोष्ठीहरू	१ दिने पुनर्ताजगी तालिम प्रति योजनामा संचालन गरिएको हो							
जलवायु परिवर्तन अनुकुलन / प्रकोप जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धि गाउँपालिका तथा वडास्तरमा गरिएको तालिम, गोष्ठीहरू				२	१		२	५
सोलार मिनी ग्रिड योजना	०	०	०	०	०	०	०	०

नतिजा ४: क्षमता विकास

क्र.सं.	सञ्चालित तालिमको नाम	तालिम संख्या	दलित महिला	दलित पुरुष	ज. म	ज. पु	अन्य महिला	अन्य पुरुष	जम्मा महिला	जम्मा पुरुष	कुल जम्मा
सरसफाई, स्वच्छता,महिनावारी व्यवस्थापन र जनचेतना सम्बन्धी तालिमहरु											
१	चरणबद्ध पद्धति	२१२	१७५	११५	०	०	१३९६	८४०	१५७१	९५५	२५२६
२	पूर्ण सरसफाई तथा स्वच्छता अभुमुखिकरण	२५	१२८	३३	०	०	५६९	२९७	६९७	३३०	१०२७
३	नमुना बगैचा निर्माण	३	०	०	०	०	५२	२८	५२	२८	८०
४	स्थानीय प्याड निर्माण तालिम	१२	४८	०	०	०	३५५	०	४०३	०	४०३
५	पूर्ण सरसफाई सम्बन्धि आमा समुह संग अन्तरक्रिया	८	२५		०	०	१६४	०	१८९	०	१८९
६	पूर्ण सरसफाई योजना तर्जुमा गोष्ठी	१०	९	०	०	०	३०६	१८९	३१५	१८९	५०४
७	गाउँ पालिका स्तरिय पूर्ण सरसफाई तालिम	१	२	१	०	०	११	२५	१३	२६	३९
८	सरसफाई कर्नर निर्माण तथा प्याड निर्माण तालिम	५	३	०	०	०	१६१	२८	१६४	२८	१९२
९	पूर्ण सरसफाई तथा मर्यादित महिनावारी TOA तालिम	१	०	०	०	०	६	०	६	०	६
१०	पूर्ण सरसफाई भिडिओ प्रदर्शन	४	१७	२८	०	०	५७	६८	७४	९६	१७०
११	बाल क्लब संजाल अन्तरक्रिया	८	१४	१९	०	०	८६	७६	१००	९५	१९५
१२	महिनावारी स्वच्छता सम्मेलन	१	५	०	०	०	४४	४८	४९	४८	९७
१३	व्यवहार परिवर्तन तथा स्वच्छता कार्यशाला गोष्ठी	१	२	१	०	०	२८	४	३०	५	३५
१४	बिद्यालय खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता तालिम	१	०	०	०	०	१९	२०	१९	२०	३९
१५	वास बोर्ड अनुशिक्षण	१	०	०	०	०	७	२६	७	२६	३३
१६	वास सप्लाई चैन तालिम	१	०	१	०	०	६	१	६	२	८
ग्रामिण मर्मत सम्भार कार्यकर्ता तालिम											
१	ग्रामिण मर्मत सम्भार कार्यकर्ता तालिम	३	२	४	०	०	१४	२१	१६	२५	४१
२	ग्रामिण मर्मत सम्भार कार्यकर्ता पुनर्ताजगी तालिम	१	१	२	०	०	६	३१	७	३३	४०
नवीकरणीयउर्जा तथाजलवायु परिवर्तन संग सम्बन्धित तालिमहरु											
१	जलवायु अनुकुलन तथा जोखी न्युनीकरण तालिम	१	३	२	०	०	१५	१७	१८	१९	३७
२	मातृभूमि चुल्हो निर्माण तालिम	१	१	१	०	०	६	६	७	७	१४

गाउँपालिकातथाजिल्ला स्तरीय क्षमताविकास तालिमहरु											
१	योजना दिगोपना कार्यशाला गोष्ठी	१	३	०	०	०	१३	१४	१६	१४	३०
२	खा.पा तथा सरसफाई योजना सुशासन कार्यशाला गोष्ठी	१	३	०	०	०	१३	१४	१६	१४	३०
३	खा.पा तथा सरसफाई बास आपूर्ती साडलो कार्यशाला	१	३	३	०	०	८	१६	११	१९	३०
४	मर्यादित महिनावारी स्वच्छता रणनिति तयारी कार्यशाला	२	४	०	०	०	२१	१८	२५	१८	४३
५	खा.पा तथा सरसफाई बास आपूर्ती साडलो कार्यशाला	१	०	०	०	०	१६	२२	१६	२२	३८
६	व्यवहार परिवर्तन तथा स्वच्छता का.शा. गोष्ठी	२	२	१	०	०	२८	४	३०	५	३५
७	बिद्यालय खानेपानीसरसफाई तथा बास स्वच्छता तथा	२	०	०	०	०	१९	२०	१९	२०	३९
८	पुर्णसरसफाई रणनिति तयारी कार्यशाला गोष्ठी	३	५	०	०	०	१४	२०	१९	२०	३९
९	जल उपयोग गुरु योजना तालिम	६	३०	१३	०	०	४८	१६४	७८	१७७	२५५
१०	सुधारिएको चुल्हो निर्माण तालिम	१०	४५	६	०	०	१९०	५४	२३५	६०	२९५
११	सुधारिएको घट्ट निर्माण तालिम	२	०	५	०	०	०	६	०	११	११
१२	निर्णयमा महिला तालिम	१	६	०	०	०	३०	०	३६	०	३६
१३	महिला शसक्तिकरण तालिम	१	३	०	०	०	५०	०	५३	०	५३
१४	महिला अगुवा कृषक तालिम	१	३	१	०	०	२३	०	२६	१	२७
१५	उपभोक्ता समिति व्यवस्थापन तालिम	१०	९	६	०	०	१९	२७	२८	३३	६१
१६	योजना दिगोपना तालिम	३	२	३	०	०	१०	५०	१२	५३	६५
१७	चिउरी मूल्य शृंखला तालिम	०	०	०	०	०	११	३९	११	३९	५०
१८	लैंगिक उत्तरदायी एवम् अपांगमैत्री योजना तर्जुमा तालिम	१	२	३	०	०	१२	१६	१४	१९	३३
१९	GIS तालिम	१	०	०	०	०	०	४	०	४	४
२०	प्रगति सूचक अनुगमन तथा समिक्षा	१	०	०	०	०	३०	१५	३०	१५	४५
२१	रिल व्यवसायिक योजना निर्माण तालिम	१	०	०	०	०	१७	२९	१७	२९	४६
२२	विश्व पानी दिवस	३	३५	१९	०	०	१३९	४२	१७४	६१	२३५
२३	खुला दिशामुक्त अभियान	१	१०	५	०	०	१५९	७३	१६९	७८	२४७
२४	१६ दिने लैंगिक हिंसा विरुद्ध अभियान	१	१६२	८२	०	०	१३८९	६८५	१५५१	७६७	२३१८
२५	अंतर्राष्ट्रिय महिला दिवस	३	१९०	७७	०	०	१७९९	७२१	१९८९	७९८	२७८७
२६	सहकारी दिवस	२	५	०	०	०	३६	६	४१	६	४७

२७	मर्यादित महिनावारी स्वच्छत दिवस	२	९५	२१	०	०	४६०	९०	५५५	१११	६६६
२८	बिस्व हात धुने दिवस	२	७६	५१	०	०	१९	१४	९५	६५	१६०
२९	सरसफाई सप्ताह	२	४४	१६	०	०	७०	३५	११४	५१	१६५
३०	तीनतारे तथा पूर्ण सरसफाई घोषणा	३	४	१०	०	०	१३५	२६४	१३९	२७४	४१३
३१	शौचालय दिवस	३	११२	७३	०	०	४०२	३९०	५१४	४६३	९७७
३२	जलस्रोत प्राविधिक तालिम	१	०	०	०	०	२	३	२	३	५

ग्रामीण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना तेस्रो चरण सम्पन्न प्रतिवेदन

१। पृष्ठभूमि

ग्रामीण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना नेपाल सरकार, युरोपेली संघ र फिनल्याण्ड सरकारको संयुक्त लगानीमा सञ्चालित परियोजना हो । यो परियोजना फिनल्याण्ड सरकारले सन् १९८९ देखि नेपालको जलस्रोत क्षेत्रमा उपलब्ध गराउँदै आएको प्राविधिक तथा आर्थिक सहयोगको निरन्तरता हो । यसको पहिलो चरण (२००६ देखि २०१०), दोस्रो चरण (२०१० देखि २०१६) सफलतापूर्वक सम्पन्न भै तेस्रो चरण (२०१६ देखि २०२२) २०७९ आषाढ मसान्तमा सम्पन्न हुँदैछ । युरोपेली संघले नोवेम्बर २०१७ देखि फिनल्याण्ड सरकार मार्फत परियोजनामा आर्थिक लगानी गर्न आरम्भ गरेको थियो । यो परियोजनाको कार्यक्षेत्र नेपालको कर्णाली प्रदेशका हुम्ला र दैलेख तथा सुदूरपश्चिम प्रदेशका दार्चुला, बैतडी, डडेल्धुरा, बाजुरा, बझाङ्ग, अछाम, डोटी र कैलालीका ८६ वटा स्थानीय तहहरू मध्ये २७ वटा गाउँपालिकाहरूमा लक्षित गाउँपालिकाको रूपमा कार्यक्रम सञ्चालन भएको थियो भने परियोजना तेस्रो चरणमा ४२ गाउँ/नगरपालिकाहरूमा साविक लक्षित गा.वि.स. वा प्रस्तावनामा आधारित भै छनौट भएका योजनाहरू कार्यान्वयन भएका थिए । यो परियोजना जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना हो । यसले खानेपानी र सरसफाइका अतिरिक्त पानीमा आधारित जीविकोपार्जक क्रियाकलापहरूमा सहयोग गर्दछ । परियोजनाले नेपालको नयाँ राज्य संरचना अनुसार स्थापना भएका स्थानीय सरकारहरू (गाउँपालिका तथा नगरपालिकाहरू) लाई समुदायलाई प्रदान गर्ने सेवा र आफ्नो जिम्मेवारी बहन गर्ने कार्यमा सक्षम बनाउने कार्यमा सहयोग गर्दछ । परियोजनाको सहयोगमा सञ्चालित क्रियाकलापहरूप्रति समुदायको अपनत्व स्थापना गरी दिगोपना कायम गर्न स्थानीय स्तरमा सञ्चालन हुने भौतिक निर्माण तथा अन्य क्रियाकलापहरूको योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, सञ्चालन तथा मर्मत सम्भार उपभोक्ता समितिले गर्दछ । परियोजना तेस्रो चरणको सहयोगमा आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ देखि आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ सम्म मार्मा गाउँपालिकामा सञ्चालन भएका खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता, जिविकोपार्जन, नवीकरणीय उर्जा तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलन/विपत जोखिम न्यूनीकरण एवम् क्षमता विकासका क्रियाकलापहरू र तिनको उपलब्धीहरूलाई समेत समावेश गरी यो प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।

उपलब्धी

२.१ खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता

परियोजनाको सहयोगमा गाउँपालिकाबाट तयार भएको जलउपयोग गुरुयोजनामा प्राथमिकता तय भए बमोजिम खानेपानी तथा सरसफाइ स्वच्छताको क्षेत्रमा परियोजना तेस्रो चरणको अवधिमा विभिन्न योजनाहरूको कार्यान्वयन भएको छ । जसको विवरण निम्न बमोजिम छ ।

क) खानेपानी तथा बहु-उपयोगी योजना

अ) निर्माण सम्पन्न जम्मा खानेपानी योजनाहरू

क्र. सं.	प्रविधि	प्रकार	लाभान्वित घरधुरी संख्या				लाभान्वित जनसंख्या
			दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा	
१	ग्रयाभिटी	सार्वजनिक	५०		२०३	२५३	१३५१
२	ग्रयाभिटी	नीजी	९५		६८८	७८३	५२४७
३	सोलार लिफ्ट	सार्वजनिक				०	
४	सोलार लिफ्ट	नीजी				०	
५	वर्षादको पानी संकलन	नीजी				०	
६	स्रोत सरक्षण र रिचार्ज पिट	सार्वजनिक	२०		१२४	१४४	६०७
	जम्मा		१६५	०	१०१५	११८०	७२०५

आ) निर्माण सम्पन्न जम्मा बहु उपयोगी योजनाहरू

क्रम संख्या	प्रविधि	प्रकार	लाभान्वित घरधुरी संख्या				लाभान्वित जनसंख्या
			दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा	
१	खानेपानी तथा परम्परागत सिंचाई	खानेपानी तथा परम्परागत सिंचाई	२२		४७३	४९५	३१९१
२	खानेपानी तथा आधुनिक सिंचाई					०	
३	खानेपानी तथा सुधारिएको पानी घट्ट					०	
४	खानेपानी, परम्परागत सिंचाई तथा आधुनिक सिंचाई					०	
५	खानेपानी, परम्परागत सिंचाई, आधुनिक सिंचाई तथा सुधारिएको पानी घट्ट					०	
६	खानेपानी, परम्परागत सिंचाई तथा सुधारिएको पानी घट्ट	परम्परागत सिंचाई तथा सुधारिएको पानी घट्ट	३५		२८८	३२३	१७४७
७	खानेपानी, आधुनिक सिंचाई तथा सुधारिएको पानी घट्ट					०	
८	आधुनिक सिंचाई तथा सुधारिएको पानी घट्ट					०	
९	परम्परागत सिंचाई तथा सुधारिएको पानी घट्ट					०	
१०	परम्परागत सिंचाई, आधुनिक सिंचाई तथा सुधारिएको पानी घट्ट					०	
	अन्य					०	

ख) सरसफाइ

अ) खुला दिसा मुक्त क्षेत्र घोषणा सम्बन्धि संक्षिप्त जानकारी

क्रम संख्या	साविकको गाविसहरूको नाम	खुला दिसा मुक्त क्षेत्र घोषणा भएको मिति	कैफियत
१	सितोला	०३/२५/२०७१	
२	तपोवन	१२/२०/२०७१	
३	गुल्जर	०८/१९/२०७१	
४	लटिनाथ	११/२०/२०७२	
५	शेरी	११/१९/२०७२	

आ) पूर्ण सरसफाइ

समुदाय स्तरमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छतामा सुधार गरी पूर्ण सरसफाइ युक्त गाउँघर सुनिश्चित गर्ने कार्यक्रम अन्तरगत परियोजनाले यस मार्मा गाउँपालिका अन्तरगतका विभिन्न घरधुरी, समुदाय, संघसंस्था, समुह, विद्यालय, योजना स्तरमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताका सम्बन्धि संरचनाहरूको निर्माण संगसंगै विभिन्न क्षमता विकासका कृयाकलापहरू सञ्चालन गरी पूर्ण सरसफाइयुक्त घर, टोल तथा बस्ती, योजना तथा वडा सुनिश्चित गर्ने कार्यमा सहयोग पुर्याइ समुदायको जिवन स्तरमा सुधार गर्ने प्रयास गरेको छ । यसका साथै वास अवस्थाको दिगोपना तथा संस्थागत विकासको लागि गाउँपालिका, जिल्ला, परियोजना, प्रदेश तथा संघिय तहमा विभिन्न समन्वयात्मक तथा सम्बन्ध विस्तार सम्बन्धि सिकाइ आदान प्रदान तथा समिक्षा कार्यशालाहरू समेत सञ्चालन गरेको छ । यस कार्य अन्तरगत परियोजनाले गरेका मुख्य कृयाकलापहरू तथा उपलब्धिहरू तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ भने परियोजनाको सहजीकरणमा पूर्ण सरसफाइ घोषणा भएका योजनाहरूको सूची लगायत थप बिस्तृत विवरण अनूसुचिहरूमा उल्लेख गरिएको छ ।

क्र.सं.	सञ्चालन गरेका क्रियाकलापहरू तथा गतिविधि विवरण	भएको परिवर्तन तथा मुख्य उपलब्धि
१	बस्ती, योजना तथा वडा स्तरिय पुर्ण सरसफाइ सम्बन्धि अवस्था अध्ययन तथा तथ्यांक संकलन	पूर्ण सरसफाईको वास्तविक अवस्था पहिचान
२	विभिन्न आमा समुह गठन, क्षमता विकास तथा परिचालन	क्षमता विकास तथा पूर्ण सरसफाइका लागि महसुसिकरण
३	सरसफाइ प्रवर्धक छुनौट, तालिम तथा पचालन	सरसफाइ परिचालनमा सहयोग
४	प्रयोगकर्ता मैत्री वास संरचनाहरूको निर्माण	प्रयोग गर्न सहज
५	समुदाय तथा योजना स्तरमा खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धि क्षमता विकास तथा आनीबानी परिवर्तन सम्बन्धि तालिम	महसुसिकरण तथा पूर्ण सरसफाइ अभियानमा सहयोग
६	घरधुरीहरूमा पूर्ण सरसफाइ अवस्थाको स्व-अनुगमन प्रद्वती स्थापना तथा SHP हरूको नियमित घरभेट	स्व-अनुगमन पद्धतिको स्थापना, अनुगमन र प्रतिवेदनमा सहजता
७.	सरसफाइ सम्बन्धि विभिन्न दिवसहरू (सरसफाइ सप्ताह, विश्व पानी दिवस र विश्व चर्पी दिवस) मार्फत जनचेतना प्रभाव	जनचेतना प्रभाव गर्न सहजता
८.	वडा तथा पालिका स्तरम सरसफाइ सम्मेलन	वडा तथा गाउँपालिकाको पूर्ण सरसफाइको लक्ष निर्धारण तथा घोषणा पत्र तयार
९	वडा तथा गाउँपालिका स्तरिय सरोकारवालाहरू र जन निर्वाचित प्रतिनिधि हरूलाई पूर्ण सरसफाइ सम्बन्धि तालिम	वास कार्यक्रम परिचालनमा सहज
१०	पूर्ण सरसफाइ उन्मुख घरधुरी तथा योजना स्तरमा पुरस्कार स्वरुप विभिन्न सरसफाइ सामग्रीहरू बितरण	पूर्ण सरसफाइ प्रवद्धमा उत्प्रेरणा भइ पूर्ण सरसफाइ योजना घोषणामा सहयोग
११	वडा तथा गाउँपालिका स्तरिय सरोकारवालहरू संग पूर्ण सरसफाइ सम्बन्धि प्रगति समिक्षा तथा योजना योजना तर्जुमा गोष्ठी	कार्यक्रमको जानकारी तथा जबाफदेहिताको विकास तथा पूर्ण सरसफाइ योजना घोषणामा सहयोग

१२	वास अवस्थाको अनुगमन तथा औपचारिक रूपमा पूण सरसफाइ योजना घोषणा कार्यक्रमहरु	
१३	अन्य	

नोट: माथि उल्लेखित क्रियकलापहरु सम्बन्धित गाउँपालिकाले कार्यान्वयन गरेको आधारमा थपघट गर्न सकिने छ

आ) विद्यालय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता कार्यक्रम

२. विद्यालय स्तरिय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताका (विद्यालय तिन तारा प्रवर्द्धन कार्यक्रम) गतिविधिहरु

विद्यालय स्तरमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छतामा सुधार गरी तिनतारा विद्यालय सुनिश्चित गर्ने कार्यक्रम अन्तरगत परियोजनाले यस मार्मा गाउँपालिका अन्तरगतका विद्यालयहरुमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धि सम्बन्धि विभिन्न संरचनाहरुको निर्माण संगसंगै विभिन्न क्षमता विकासका कृयाकलापहरु सञ्चालनका मध्यमबाट विद्यालयको उचित पठनपाठनको बातावरण सृजना गर्ने प्रयास गरिएको छ । यसका साथै विद्यालय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको दिगोपाना, निरन्तरता तथा संस्थागत विकासको लागि गाउँपालिका, जिल्ला, परियोजना, प्रदेश तथा संघिय तहमा विभिन्न समन्वयात्मक तथा सम्बन्ध विस्तार सम्बन्धि सिकाइ आदान प्रदान तथा समिक्षा कार्यशालाहरु समेत सञ्चालन गरेको छ । विद्यालय वास कार्य अन्तरगत परियोजनाले गरेका मुख्य कृयाकलापहरु तथा उपलब्धिहरु यस कार्य अन्तरगत परियोजनाले गरेका मुख्य कृयाकलापहरु तथा उपलब्धिहरु तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ भने परियोजनाको सहजीकरणमा तिनतारा सुनिश्चित भएका विद्यालयहरुको सूचि लगायत थप बिस्तृत विवरण अनुसूचिमा उल्लेख गरिएको छ ।

क्र.सं.	सञ्चालन गरेका क्रियाकलापहरु तथा गतिविधि विवरण	भएको परिवर्तन तथा मुख्य उपलब्धि
१	गाउँपालिकामा रहेका विद्यालयहरुको वास सम्बन्धि बिद्यमान अवस्थाको तथ्यांक संकलन तथा विप्लेषण ।	विद्यालयको बास्तविक वास अवस्थाको जानकारी प्राप्त ।
२	विद्यालयहरुको वास योजना तयारीमा सहजीकरण	वास योजनाको खाका तयार
३	विद्यालय बाल क्लबहरुलाई विद्यालय वास सम्बन्धि क्षमता विकास तालिम तथा परिचालन	विद्यालय वास परिचालनमा सहजीकरण
४	विद्यालयमा खानेपानी लगायत विभिन्न वास सम्बन्धि प्रयोगकर्तामैत्री संरचनाहरुको निर्माण	
५	विद्यालय, शिक्षक, व्यवस्थापन समिति, बाल क्लब र विद्यालय वास सीसीलाई क्षमता विकास तालिम	विद्यालय वास परिचालनमा सहयोग
६	पालिका तथा जिल्ला स्तरमा विद्यालय, शिक्षक, व्यवस्थापन समिति, बाल क्लब, वास फोकल शिक्षक र विद्यालय वास सीसी संग तिनतारा सुनिश्चितता सम्बन्धि कार्यशाला गोष्ठी	विद्यालय वास परिचालन तथा तिनतारा विद्यालय घेपणा कार्यमा सहयोग
६	प्रदेस स्तरमा विद्यालय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन सम्बन्धि गाउँपालिका शिक्षा इकाइ प्रमुख, संघिय र प्रदेस स्तरिय सरोकारवालाहरु संग सिकाइ योजना तर्जुमा, प्रगति समिक्ष तथा सिकाइ	समन्वय तथा सरोकारवालाहरु संग सम्बन्ध विस्तार

	आदानप्रदान गोष्ठी	
७	नियमित अनुगमन तथा औपचारिक घोषणा कार्यक्रमहरुमा सहयोग	
८	अन्य	

नोट: माथि उल्लेखित क्रियकलापहरु सम्बन्धित गाउँपालिकाले कार्यान्वयन गरेको आधारमा थपघट गर्न सकिने छ

ग) योजना दिगोपना व्यवस्थापन

योजना दिगोपना व्यवस्थापनको लागि निर्धारित लक्ष	गरिएका क्रियाकलापहरू/उपलब्धि	अगामी दिनमा गर्नु पर्ने क्रियाकलापहरू
--	------------------------------	---------------------------------------

१. व्यवस्थापन बोर्ड अवधारणा को प्रभावकारी कार्यान्वयन - सक्रिय वास व्यवस्थापन बोर्ड - आवश्यक कर्मचारीहरु सहित सक्रिय वास इकाई - प्रभावकारी नियमन सहित को गा .पा. योजना संचालन तथा .पा.स्तरीय खा मर्मत सम्भार कोष - सबै खाहरु उपभोक्ता योजना .पा. समिति संजाल र सहकारीमा आवद्ध - उ हरू नियमित रूपमा.स. रिपोर्टिंग गरिरहेको अवस्था - योजनाहरुको वर्षमा दुई पटक अनुगमन गर्ने पद्धति संस्थागत भएको - पुरस्कार तथा दण्ड प्रणाली कार्यान्वयन भएको - WASH सुचना प्रणाली स्थापना अध्यावधिक हुने गरेको - सबै योजनाहरुमा खासरसफाई .पा. तथा स्वच्छता व्यवस्थापन कार्यविधि तयार भै कार्यान्वयन भएको	- वास व्यवस्थापन निर्देशिका स्वीकृति - मर्यादित महिनावारी व्यवस्थापन निर्देशिका स्वीकृति - वास इकाई को स्थापना तथा संचालन - योजनाहरुको द्रुत अध्ययन तथा वास व्यवस्थापन बोर्ड संग छलफल - NWASH Survey - योजनाको संचालन तथा मर्मत सम्भार सम्बन्धि महशुसिकरण आम भेला - वार्षिक साधारण सभा तथा उ .स. गठन पुनर्गठन - उ/दर्ता .स.नविकरण - मर्मत सम्भार कार्यकर्ता तालिम (आधारभूत तथा पुनर्ताजगी) - Cooperative in WASH गोष्ठी - उपभोक्ता समितिको खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता व्यवस्थापन कार्यविधि तयारि - प्राविधिकलाई पानीको गुणस्तर जांच तालीम - मर्मत सम्भार कार्यकर्ता परिचालन - पानि महसुल निर्धारण - उ संजाल गठन .स. - उसंजालका अध्यक्षहरुलाई .स. तालिम - उ संजाललाई तालिम .स. - गास् .पा.तरीय खायोजना .पा. मर्मत सम्भार संचालन कार्यविधि बाट स्वीकृति.पा.गा - उस्तरीय .पा.हरुको लागि गा.स. संचालन तथा मर्मत सम्भार	- वार्षिक साधारण सभा तथा उगठन उ.स. पुनर्गठन - उ दर्ता तथा नविकरण .स. - वास व्यवस्थापन अवधारणा सम्बन्धि वडा स्तरमा उ लाई तालिम.स. - सुचना, शिक्षा, संचार सामग्री प्रकाशन तथा वितरण - मर्मत सम्भार कार्यकर्ता तालिम आधारभूत) (तथा पुनर्ताजगी - संचालन तथा मर्मत सम्भार कोष स्थापना - उस्तरीय संचालन .पा.हरुको लागि गा.स. पानि /तथा मर्मत सम्भार व्यवस्थापन प्रकोप /जलवायु परिवर्तन अनुकुलन/सुरक्षा जोखिम न्यूनीकरण तालिम - पानि सुरक्षा योजना तालिम तथा तयारि - उपभोक्ता समितिको खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता व्यवस्थापन कार्यविधि तयारि - Cooperative in WASH (समिक्षा गोष्ठी) - मर्मत सम्भार कार्यकर्ता नियुक्ति तथा परिचालन - पानि महसुल निर्धारण तथा संकलन - उनर्ताजगी संजालका अध्यक्षहरुलाई पु .स. तालिम - उ संजाललाई पुनर्ताजगी तालिम .स. - योजनाहरु उ संजाल र सहकारीमा आवद्ध .स. - पानीको गुणस्तर जाँच प्रयोगशाला संचालन - गास्तरीय संचालन तथा मर्मत सम्भार .पा. कोष स्थापना - RM WASH MIS संचालन तथा नियमन - उ हरुले वार्षिक रूपमा प्रतिवेदन गर्ने .स. - योजनाहरुको अनुगमन (पटक २वर्षमा) - योजनाहरुको वार्षिक मुल्यांकन - पुरस्कार तथा दण्ड - उ.स.हरुको मूल्यांकनको आधारमा योजना मर्मतको लागी प्रथामिकरण
२. मर्यादित महिनावारी व्यवस्थापन निर्देशिका को प्रभावकारी कार्यान्वयन - मर्यादित महिनावारी व्यवस्थापन क्षमता विकास कार्यविधि गाउँ कार्यपालिका बाट स्वीकृत भै कार्यान्वयन भएको - महिनावारी भएको बेला चर्पी र धारा प्रयोग गर्ने घर धुरीहरु को संख्या वृद्धि हुने गरेको - WASH supply chain स्थापना भै सक्रिय भएको - महिनावारी संग जोडिएका कुसंस्कारहरु क्रमिक रूपमा अन्त्य	- मर्मत सम्भार कार्यकर्ता परिचालन - पानि महसुल निर्धारण - उ संजाल गठन .स. - उसंजालका अध्यक्षहरुलाई .स. तालिम - उ संजाललाई तालिम .स. - गास् .पा.तरीय खायोजना .पा. मर्मत सम्भार संचालन कार्यविधि बाट स्वीकृति.पा.गा - उस्तरीय .पा.हरुको लागि गा.स. संचालन तथा मर्मत सम्भार	- उ संजाललाई पुनर्ताजगी तालिम .स. - योजनाहरु उ संजाल र सहकारीमा आवद्ध .स. - पानीको गुणस्तर जाँच प्रयोगशाला संचालन - गास्तरीय संचालन तथा मर्मत सम्भार .पा. कोष स्थापना - RM WASH MIS संचालन तथा नियमन - उ हरुले वार्षिक रूपमा प्रतिवेदन गर्ने .स. - योजनाहरुको अनुगमन (पटक २वर्षमा) - योजनाहरुको वार्षिक मुल्यांकन - पुरस्कार तथा दण्ड - उ.स.हरुको मूल्यांकनको आधारमा योजना मर्मतको लागी प्रथामिकरण

हुँदै गरेको	जलवायु /पानि सुरक्षा/व्यवस्थापन जोखिम प्रकोप/परिवर्तन अनुकुलन न्यूनीकरण तालिम	- योजना मर्मत सम्भार गा.पा.स्तरीय खानेपानी योजना योजना मर्मत सम्भार कोष परिचालन तथा नियमन - वास व्यवस्थापन बोर्ड र वास इकाइको संस्थागत सुध्रिढिकरण - उ संजालको संस्थागत सुध्रिधिकरण .स. - WASH supply chain स्थापना तथा प्रबर्धन - मार्यादित महिनावारी व्यवस्थापन क्षमता विकास कार्यविधि गाउँ कार्यपालिका बाट स्वीकृत - मार्यादित महिनावारी व्यवस्थापन प्रबर्धन सम्बन्धि क्रियाकलापहरुको कार्यान्वयन - पूर्ण सरसफाइ प्रबर्धन - School WASH प्रबर्धन - समग्रमा वास व्यवस्थापन बोर्ड अवधारणाको संस्थागत विकास
३. पूर्ण सरसफाइ तथा School WASH कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयन	- गाउँपालिका पूर्ण सरसफाइतिर अग्रसर हुँदै गरेको - गाउँपालिका भरिका सबै विद्यालय तीन तारे सूचक हासिल गर्दै गरेका	- योजनाहरु सहकारीमा आबद्ध - वास व्यवस्थापन अवधारणा सम्बन्धि वडा स्तरमा उलाई .स. तालिम - सुचना, शिक्षा, संचार सामग्री प्रकाशन तथा वितरण - गामा पानीको गुणस्तर जांच .पा. प्रयोगशालास्थापना - प्राविधिकलाई पानीको गुणस्तर जांच पुनर्ताजगी तालीम - NWASH data validation - WASH Plan तयारि - RM WASH MIS स्थापना

२.२ जीविकोपार्जन प्रबर्द्धन

क) घरवारी, आयआर्जन, लघुउद्यम तथा कृषि ब्यवसाय तथा बहुउपयोगि प्रविधि विस्तार गतिविधि

१. घरवारी व्यवस्थापन

यस गा.पा. मा निर्माण भएका खानेपानी योजना क्षेत्रका घरधुरीहरुलाई समेट्ने गरी तालिम तथा वीउविजन सहयोग उपलब्ध गराई पोषणमा सुधार गर्न तालिका २.१ अनुसार ४३ घरवारी व्यवस्थापन समूहहरु गठन गरी परिचालन गरिएका छन् । मौसम अनुसारको तरकारी, मसला बाली, फलफूल तथा डाँलेघासहरु उत्पादन गरी जीविकोपार्जन गरिरहेका छन् । विस्तृत जानकारीको लागि घरवारीको विवरण अनुसूचि क (१) मा समावेश गरिएको छ ।

तालिका २.१: वार्ड अनुसार घरवारी समूहहरु भएका घरधुरी संख्या र लाभान्वित जनसंख्या

वार्ड नं.	जम्मा घरधुरी संख्या	घरवारी समुह संख्या	समेटिएको घरधुरी				लाभान्वित जनसंख्या				कैफियत
			जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	
१	६४०	२१	५९०	४९	०	५४१	३५१५	२२१	०	३२९४	
२	४७२	४	१०५	०	०	१०५	५६९	०	०	५६९	
३	४९१	८	१९६	५६	०	१४०	९५१	०	०	९५१	
४	५५५	७	१९०	६	०	१८४	११९१	०	०	११९१	
५	३६३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
६	४९८	३	८९	२	०	८७	४०५	०	०	४०५	
जम्मा	३०१९	४३	११७०	११३	०	१०५७	६६३१	२२१	०	६४१०	०

२. कृषक समूह आयआर्जन प्रवर्द्धन

यस गा.पा. मा व्यवसायिक उत्पादनको सम्भावनालाई मध्यनजर गर्दै पानीका श्रोत तथा योजनाहरूको बहुआयामिक उपयोग गर्दै १२६ घरधुरीहरूलाई समेट्ने गरी तालिम तथा वीउविजन सहयोग उपलब्ध गराई आय आर्जनमा बृद्धि गर्न तालिका २.१ अनुसार ७ वटा आय आर्जन समूहहरू गठन गरी परिचालन गरिएका छन् ।

तालिका २.१ बार्ड अनुसार आयआर्जन गर्दै आएका घरधुरी संख्या र लाभान्वित जनसंख्या

बार्ड नं.	आय-आर्जन समूह संख्या	समेटीएको घरधुरी				लाभान्वित जनसंख्या				औषत वार्षिक आम्दानि रु.	कैफियत
		जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य		
१	भैरवनाथ कृषक समूह	२०	०	०	२०	१५१	०	०	१५१	१३७५०	
२	बेमौसमी तरकारी बालि खेति समूह	२२	०	०	२२	१३६	०	०	१३६	२६९१०	
२	सूर्यमुखी कृषि समूह	१४	०	०	१४	८२	०	०	८२	१९२९५	
२	कैलपाल कृषक समूह	१४	०	०	१४	८२	०	०	८२	२०६११	
३	नवज्योति कृषक समूह	१३	०	०	१३	७९	०	०	७९	२०७७०	
४	सुर्योदय कृषक समूह	१८	०	०	१८	१०३	०	०	१०३	१८८०५	
२	उत्तरा बिष्ट	१	०	०	१	१०	०	०	१०	१९७५०	व्यक्तिगत उद्यमी
४	पार्वती ठगुन्ना	१	०	०	१	३	०	०	३	१२५००	व्यक्तिगत उद्यमी
४	राजमती डडाल	१	०	०	१	८	०	०	८	१७०००	व्यक्तिगत उद्यमी
६	जगत डडाल	१	०	०	१	८	०	०	८	१७०००	व्यक्तिगत उद्यमी
४	सौगात धामी	१	०	०	१	६	०	०	६	१००००	व्यक्तिगत उद्यमी
६	गोविन्द डडाल	१	०	०	१	५	०	०	५	९५००	व्यक्तिगत उद्यमी
४	पूर्ण बहादुर सिंह	१	०	०	१	४	०	०	४	७०००	व्यक्तिगत उद्यमी
३	धन बहादुर बिष्ट	१	०	०	१	५	०	०	५	१२०००	व्यक्तिगत उद्यमी
४	देव सिंह धामी	१	०	०	१	७	०	०	७	१५०००	व्यक्तिगत उद्यमी
५	झुने डडाल	१	०	०	१	६	०	०	६	१३०००	व्यक्तिगत उद्यमी
१	महाविर सिंह ठगुन्ना	१	०	०	१	७	०	०	७	११०००	व्यक्तिगत उद्यमी
१	धर्मानन्द सिंह ठगुन्ना	१	०	०	१	५	०	०	५	१८०००	व्यक्तिगत उद्यमी
१	पदम सिंह ठगुन्ना	१	०	०	१	६	०	०	६	२५००	व्यक्तिगत उद्यमी

१	करे ठगुन्ना	१	०	०	१	११	०	०	११	१९०००	व्यक्तिगत उद्यमी
४	जमन सिंह ठगुन्ना	१	०	०	१	४	०	०	४	५७००	व्यक्तिगत उद्यमी
४	इन्द्र बिष्ट	१	०	०	१	८	०	०	८	१२५००	व्यक्तिगत उद्यमी
१	नरसिंह ठगुन्ना	१	०	०	१	७	०	०	७	०	व्यक्तिगत उद्यमी
२	शान्ति गोयला बिष्ट	१	०	०	१	४	०	०	४	१०५००	व्यक्तिगत उद्यमी
४	अरुण बहादुर सिंह	१	०	०	१	१९	०	०	१९	७५००	व्यक्तिगत उद्यमी
१	पठाने ठगुन्ना	१	०	०	१	७	०	०	७	५४००	व्यक्तिगत उद्यमी
३	भुवन चन्द्र जोशी	१	०	०	१	५	०	०	५	८७००	व्यक्तिगत उद्यमी
४	सन्तोष धामी	१	०	०	१	६	०	०	६	१२०००	व्यक्तिगत उद्यमी
१	मधु ठगुन्ना	१	०	०	१	६	०	०	६	१८००००	व्यक्तिगत उद्यमी
२	शान्ति बिष्ट	१	०	०	१	४	०	०	४	२६०००	व्यक्तिगत उद्यमी
४	प्रतीक्षा धामी	१	०	०	१	५	०	०	५	१४४०००	व्यक्तिगत उद्यमी

मौसमी तथा बेमौसमी तथा अन्य आय आय आर्जनका क्रियाकलापहरूको माध्यमबाट प्रत्येक कृषकहरूले वार्षिक कम्तिमा रु. ५००० देखि रु. १,८०,०००।०० सम्म आम्दानी गर्दै आइरहेका छन् । विस्तृत जानकारीको लागि आय आर्जनको विवरण अनुसूचि क (२) मा समावेश गरिएको छ ।

३. प्लाष्टिक घर (पकेट क्षेत्र) विकास तथा सहयोग

यस गा.पा. मा ६ वटा स्थानमा आय आर्जनका लागि प्लाष्टिक घर पकेट क्षेत्र विकास गरी स्थानीय कृषकहरूलाई आय आर्जनमा टेवा पुर्‍याइएको छ भने समूहका सदस्य घरधुरीहरूले बेमौसमी तरकारी खेती गरी उपज बिक्री गर्दै आय आर्जन गरी जीविकोपार्जन गर्दै आइरहेका छन् । बजार, सडक, पानी, लगानी तथा समुदायको इच्छा अनुसार तालिम दिई प्लाष्टिक घर निर्माणको लागि आवश्यक पर्ने सामग्रीहरू उपलब्ध गराई समूहमा आधारित बजारीकरण गर्ने उद्देश्यले प्लाष्टिक घर पकेटको अवधारण विकास गरिएको हो ।

तालिका २.३: प्लाष्टिकघर पकेट क्षेत्रहरू र आयआर्जन गर्दै आएका घरधुरी र लाभान्वित जनसंख्या

प्लाष्टिक घर भएको स्थान	समुहको नाम	समेटीएका घरधुरी				लाभान्वित जनसंख्या				औषत वार्षिक आम्दानी रु.	जम्मा प्लाष्टिक घर संख्या
		जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य		
रिल बस्ति	रिल कृषक समुह	५१	०	०	५१	२९०	०	०	२९०	३५०००	६२
बजानी बस्ति	बजानी बहु उपयोगी योजना	२२	०	०	२२	१३१	०	०	१३१	३००००	२४
पडपाडा बस्ति	पडपाडा प्लाष्टिक घर निर्माण समिति	४७	०	०	६५	२८५	०	०	२८५	५५०००	४४

जुडे बस्ति	व्यक्तिगत	१३	०	०	१३	७१	०	०	७१	५००००	२२
घोलजर बस्ति	भरानी कृषक समुह	२६	०	०	२६	१५२	०	०	१५२	२५०००	२६
गोल्फा बस्ति	मुरै गोल्फा कृषक समुह	२०	१	०	१९	१२३	१२	०	१११	२५०००	२०
जम्मा		१७९	१	०	१९६	१०५२	१२	०	१०४०		१९८

प्लाष्टिक घरबाट बेमौसमी तरकारी खेती गरी प्रत्येक कृषकहरूले वार्षिक कम्तिमा रु. २५,०००।०० देखि रु. ५५,००० सम्म आम्दानी गर्दै आइरहेका छन् र यो आम्दानीको राम्रो स्रोत भएको छ ।

५. स्थानीय स्रोत व्यक्ति विकास तथा परिचालन

यस गा.पा. मा संचालन गरिएका घरवारी तथा उन्नत व्यवसायिक समूहहरूलाई सक्रिय गराई राख्न र आवश्यक प्राविधिक सहयोग गर्न ९ जना स्थानीय स्रोत व्यक्ति विकास गरी परिचालन गरिएको छ र हाल नियमित रूपमा सेवा दिइरहेका छन् ।

तालिका: २.५ स्थानीय स्रोत व्यक्तिहरूको अवस्थिति र सेवा प्रवाह

क्र.सं.	नाम थर	ठेगाना	सेवा गर्न सक्ने वा गर्दै आएको वार्डहरू
१	मिना महर	मार्मा १	मार्मा १ मा सेवा गर्न सक्ने हाल निस्किय
२	सन्तोष धामी	मार्मा ४	मार्मा ४ मा सेवा गर्न सक्ने हाल निस्किय
३	प्रतीक्षा ठगुन्ना	मार्मा ४	गाउँपालिका भरि सेवा गर्दै आइ रहेका
४	शान्ति बिष्ट	मार्मा २	मार्मा १ मा सेवा गर्न सक्ने हाल एग्रीभेट संचालन ग्री रहेको
५	मधु ठगुन्ना	मार्मा १	गाउँपालिका भरि सेवा गर्दै आइ रहेका
६	निर्मला धामी	मार्मा ४	मार्मा १ मा सेवा गर्न सक्ने
७	पदम सिंह ठगुन्ना	मार्मा १	मार्मा १ मा सेवा गर्न सक्ने
८	बिमला ठगुन्ना	मार्मा १	मार्मा १ मा सेवा गर्न सक्ने
९	पशुपति सिंह	मार्मा १	मार्मा १ मा सेवा गर्न सक्ने

६. बहुउद्देश्यीय नर्सरी स्थापना तथा सहयोग

यस गा.पा. मा कृषक समूहहरूलाई आवश्यक तरकारी, फलफूल, मसलाबाली, डालेघाँस तथा अन्य स्रोत संरक्षणको लागि आवश्यक पर्ने विरुवाहरू स्थानीयस्तरमा उपलब्ध गराउने उद्देश्यले नर्सरीको लागि आवश्यक सामग्रीहरू तथा तालिम उपलब्ध गराइएको छ र तालिका २.६ अनुसारका सेवा प्रदायक विकास गरिएको छ ।

तालिका २.६: स्थान अनुसार विकास गरिएका नर्सरीहरू

क्र.सं.	नाम थर	ठेगाना नर्सरी रहेको स्थान	सेवा गर्न सक्ने वा सेवा गर्दै आइ रहेको वार्डहरू
१	धर्मानन्द धामी	मार्मा १ घोलजर	मार्मा गा.पा. वडा नं.१ भरि
२	देव सिंह धामी	मार्मा ४ पडपडा हडे	मार्मा गा.पा. वडा नं.४ र २ भरि
३	पुर्ण बहादुर सिंह	मार्मा २ चौडोली	मार्मा गा.पा. वडा नं.२ भरि
४	धन बहादुर बिष्ट	मार्मा ३ खोति	मार्मा गा.पा. वडा नं.३ भरि

५	झुने महता	मार्मा ५ मुर्ते	मार्मा गा.पा. वडा नं.५ भरि
६	गोविन्द डडाल	मार्मा ६ निम्ठा	मार्मा गा.पा. वडा नं.६ र ३ भरि
७	पदम सिंह ठगुन्ना	मार्मा १ जुडे	नर्सरी नरहेको
८	सरला ठगुन्ना	मार्मा १ ताकु	नर्सरी नरहेको
९	गगन सिंह बोहरा	मार्मा १ दरमा	नर्सरी नरहेको

७. एग्रोभेट विकास तालिम तथा प्रबर्द्धन सहयोग

यस गा.पा. मा कृषक समूहहरूलाई आवश्यक तरकारी, फलफूल, मसलाबाली, डालेघाँस तथा अन्य बालीहरूको उत्पादनको लागि आवश्यक पर्ने सामग्रीहरू स्थानीयस्तरमा उपलब्ध गराउने उद्देश्यले एग्रोभेट स्थापनाको लागि आवश्यक तालिमहरू (वीउविजन उत्पादन, सुरक्षित विषादी व्यवस्थापन अनुमति पत्र, रेकर्ड राख्ने तथा व्यवसायिक योजना निर्माण) तथा सामग्रीहरू उपलब्ध गराइएको छ र तालिका २.६ अनुसारका एग्रोभेट सेवा प्रदायक विकास गरिएको छ ।

तालिका २.७ यस गाउँपालिकामा विकास गरिएका एग्रोभेटहरू

क्र.सं.	एग्रोभेटवालाको नाम थर	ठेगाना (एग्रोभेट रहेको स्थान)	एग्रोभेटको नाम
१	शान्ति बिष्ट	मार्मा २ लामबगर	अविनाश एण्ड अनुष एग्रोभेट

८. कृषि व्यवसाय प्रबर्द्धन सहयोग

यस गा.पा. मा ००० वटा स्थानमा कृषिमा आधारित व्यवसायहरू विकास तथा प्रबर्द्धन गरिएको छ । समूह तथा सहकारी मार्फत प्रस्तावनाको आधारमा स्थानीय स्रोत साधनमा आधारित व्यवसाय संचालन गर्नको लागि तालिम तथा योगदानमा आधारित अनुदान उपलब्ध गराइएको छ । यि व्यवसायबाट कुल ००० घरधुरीका ०००० जनसंख्या लाभान्वित हुने गरी आय आर्जन बृद्धिमा टेवा पुर्याइएको छ । विकास गरिएका कृषि व्यवसायबाट ००० दलित घरधुरी, ००० जनजाति घरधुरी र ००० अन्य घरधुरी लाभान्वित भएका छन् भने ००० महिलाहरू लाभान्वित भएका छन् ।

तालिका २.८ यस गाउँपालिकामा प्रबर्द्धन गरिएका कृषि व्यवसायहरू

क्र.सं.	प्रबर्द्धन गरिएको कृषि व्यवसायको नाम	ठेगाना	संचालकको नाम
१	अमला अचार उत्पादन समुह (अमलाबाट अचार बनाइ बिक्री वितरण)	मार्मा गाउँपालिका १ देखि ६ वटै वडाका सदस्यहरू तर हाल संचालनमा नरहेको ।	पदम सिंह ठगुन्ना
२	रिल बहु उपयोगी योजना प्लास्टिक घर निर्माण योजना (रिल कृषक समुह)(प्लास्टिक घरमा तरकारी खेति, टमाटर खेति, काक्रा खेति)	मार्मा ३ रिल	गणेश दत्त जोशी
३	चिउरी संकलन, प्रशोधन, तथा बजारीकरण सहयोग योजना (चिउरी संकलन गरि प्रशोधन गरि घिउ उत्पादन, साबुन उत्पादन, मल्टी वास उत्पादन, फिनेल उत्पादन र बजारीकरण)	मार्मा गा.पा.	गणेश सिंह डडाल
४	रिल कृषक समुह (प्लास्टिक घरमा तरकारी खेति, टमाटर खेति, काक्रा खेति)	मार्मा ३ रिल	गणेश दत्त जोशी

५	बजानी बहु उपयोगी योजना (प्लास्टिक घरमा तरकारी खेति, टमाटर, काक्रा खेति)	मार्मा ३ बजानी	कृष्ण दत्त जोशी
---	--	----------------	-----------------

९. बहुउपयोग पानी प्रणाली व्यवसायिक योजना विकास तथा कार्यान्वयन

यस गा.पा. मा १ वटा बहुउपयोगी योजनामा आय आर्जन वृद्धिका लागि ५९ घरधुरी लाभान्वित हुने गरी व्यवसायिक योजना निर्माणमा सहयोग गरी पानीको समुचित प्रयोगको माध्यमबाट आय आर्जनमा टेवा पुर्‍याइएको छ भने समूहका सदस्य घरधुरीहरूले मौसमी तथा बेमौसमी तरकारी खेती गरी उपज बिक्री गर्दै आइरहेका छन् । यस योजना अन्तरगत कृषक समूहहरूले (तरकारी वा फलफूल वा अन्य खुलाउने) खेती गर्दै आइरहेका छन् ।

तालिका २.९ बहुउपयोगी पानी प्रणाली व्यवसायिक योजना विकास भई कार्यान्वयन भएका योजनाहरू

क्र.स.	बहुउपयोगी योजनाको नाम	ठेगाना	उत्पादन भइरहेको कृषि उपज
१	रिल बहु उपयोगी योजना	मार्मा ३ रिल बस्ति	टमाटर खेति, काक्रा खेति, भेडे खुर्सानी, मुला, बन्दा, काउली, खुर्सानी लगायत हिउदे तथा बर्खे तरकारी ।

१०. संकलन केन्द्र निर्माण सहयोग तथा संचालन निर्देशिका निर्माण

यस गा.पा. मा कृषक समूहहरूले उत्पादन गरेको बस्तुहरूको व्यवस्थित रूपमा संकलन गरी बजारीकरणको लागि (सहकारी वा समूह वा समितिको स्वामित्व) मा रहने गरी कृषि उपज संकलन केन्द्र निर्माण गरिएको छ र त्यसको व्यवस्थित संचालनको लागि संचालन निर्देशिका पनि निर्माण गरिएको छ । यसबाट स्थानीय कृषक तथा ब्यापारीले फाइदा पाउँदै आइरहेका छन् ।

तालिका २.१० संकलन केन्द्रहरूको अवस्थिति र स्वामित्व

क्र.सं.	संकलन केन्द्र रहेको स्थान	संकलन केन्द्रमा स्वामित्ववालाको नाम	लाभान्वित जनसंख्या	संकलन क्षमता (मे.ट.)
१	मार्मा ३ च्युरानी	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था (शंकर सिंह महर)	२५०	२५ मे.ट.
२	मार्मा २ लाम्बगढ	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था (कृष्ण सिंह महर)	१४५	१५ मे.ट.
३	मार्मा २ पारिबढ	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था (अमर सिंह ठगुन्ना)	५०	६ मे.ट.

जीविकोपार्जन अन्तरगत संचालन गरिएका तालिमहरूको विस्तृत विवरण अनुसूचि क (३) मा राखिएको छ ।

ख) सहकारी विकास तथा प्रवर्द्धन

परियोजनाले सहकारी विकास तथा प्रवर्द्धनका लागि विभिन्न किसिमका क्षमता विकासका तालिमहरू संचालनका साथै संस्थाको वित्तिय व्यवस्थापनमा चुस्त दुरुस्त राख्नको लागि आवश्यक खातापातामा सहयोग तथा कार्यालय सरसमानहरूको लागि आर्थिक रूपमा पनि गरेको छ । संस्थालाई दिगो सक्षम भरपर्दो लागि नियमित अनुगमन, अर्ध वार्षिक र वार्षिक रूपमा प्रगित समिक्षा गोष्ठिका साथै संचालक समिति, कर्मचारीहरूलाई प्रभावकारी रूपमा दक्ष बनाउनको लागि सिकाई अनुभव अदान प्रदानको रूपमा अवलोकन भ्रमण, जिल्ला संघ, प्रदेशीय संघ र केन्द्रीय स्तरका संघहरूसंग समन्वय गरि आवद्धतामा समेत सहयोग गरेको छ । त्यसै गरि यस गाउँपालिकामा शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्थाले संचालन आत्मनिर्भरता ११० प्रतिशत (Operational Self-Sufficiency) भन्दा बढी हासिल गरेको छ । सहकारी संस्थाले यस गाउँपालिमा निर्माण सम्पन्न खानेपानी योजनाहरूको दिगो संचालन तथा व्यवस्थापनको लागि यी सहकारी संस्थाहरूमा २३ वटा खानेपानी योजनाहरू, १ वटा सिचाई, ५ वटा कृषक समूह र २ वटा अन्य

समुह आवद्ध भएका छन् । यी खानेपानी योजनाहरूको मर्मत कार्यको लागि रु.१८,३०,०५६.०० रकम सहकारी संस्थामा बचत संकलन गरेको छ । यसका साथै सहकारीले योजनाहरूको दिगो व्यवस्थापनको लागि वार्षिक कुल नाफाको कम्तीमा ५ देखि १० प्रतिशत रकम आपतकालिन मर्मत सम्भार राहत कोषमा छुट्याउदै आएको छ । हाल सम्म यो कोषमा रु.....रकम जम्मा भएको छ । सहकारी संस्थाहरूको विस्तृत विवरण अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ ।

ग) मूल्य शृंखला विकास तथा प्रबर्द्धनमा सहयोग

१. पृष्ठभूमी: (मूल्य शृंखला विकासको ऐतिहासिक पृष्ठभूमी, बिकासक्रम, सहक्षेत्र छनौट आधार, आदि)

स्थानीय बन जङ्गल तथा निजी जग्गामा प्राकृतिक रुपमा नै प्राप्त हुदै आएको चिउरीको बोटबाट प्राप्त हुने विजुला (बिया) बाट स्थानीय ओखल प्रविधिबाट घ्यु निकाली घरायसी प्रयोग गर्ने र केहि सिमित मात्रामा बेच्नेकार्य विगत देखि समुदायका मानिसहरूले गर्दै आइरहेका छन्। आधुनिक प्रविधि वा मेसिनको प्रयोग गरी उनीहरूले चिउरीबाट अपेक्षा गरे अनुसार फाईदा प्राप्त गर्न सकेको अवस्था छैन जसले गर्दा चिउरी प्रति मानिसहरूको मोह घट्दै एवं चिउरी बोटहरू नाश हुदै गै रहेको अवस्था छ । चिउरी बोट संरक्षणबाट बातावरण संरक्षणमा टेवा पुर्याउने तथा समुदायका मानिसहरूको आय आर्जन बृद्धि गराउन समुदायका मानिसहरूको संलग्नतामा कुनै महत्वपूर्ण काम गर्न जरुरी देखिन्छ । तसर्थ केही बृहत सोच राखेर चिउरी लगायत स्थानीय स्तरमा प्राप्त हुन सक्ने हर्बल उत्पादनहरूको संकलन, प्रशोधन तथा बजारीकरण गर्नको लागि सहकारी मोडेलबाट लगानीमा मिति २०७६ मा यस चिउरी मूल्य शृंखलाको क्रियाकलाप गर्न अध्ययन अनुसन्धानबाट गाउँपालिका ग्रामीण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजनाले चिउरी उद्योग स्थापनाका लागि सहयोग गरेको हो । साथै चिउरी बाट माहुरी पालन गर्न समेत सहयोग पुग्ने गरि यो मूल्य शृंखलामा परियोजनाले लगानी गरेको हो । र स्थानीय उत्पादनमा रसायनको पनि प्रयोग नहुने शुद्ध अर्गानिक उत्पादन हुने भएकाले यस व्यवसायको छनौट गरिएको हो । उद्योगमा स्थानीय समुदायको शिवालिङ्ग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेडको लगानी रहेकोले उद्योगले प्राप्त गर्ने आमदानी वितरणमा समुदायका मानिसहरूको पनि सहभागिता हुने तथा उद्योगले समुदाय मैत्री रुपमा व्यवसाय संचालन गर्ने कारण यस प्रकारको उद्योगबाट समुदायका बृहत जनसंख्या लाभान्वीत हुन सक्नेछन्। उद्योगबाट हुने उत्पादनहरूमा शुद्ध प्राङ्गारिक एवं प्राकृतिक रुपमा प्रशोधन गरी बजार सम्म पुर्याई आम उपभोक्ताको स्वास्थ्यमा सकारात्मक प्रभाव पारेर शुद्ध तवरबाट उद्योगले आफ्नो व्यवसाय विकास गर्ने सोच एवं योजनामा यस व्यवसायको आवश्यकता महशुस भएको हो । व्यवसाय सफल रुपमा संचालन हुन सकेमा स्थानीय समुदायका मानिसहरूले आफ्नो उत्पादनको उचित मूल्य प्राप्त गर्ने, स्थानीय स्तरमा रोजगारी सिर्जना हुने, सहकारी मार्फत उद्योगको बचत (नाफा) समुदायका मानिसहरू सम्म वितरण हुने साथै वातावरण संरक्षण, व्यवस्थापनमा सहयोग पुग्ने जस्ता सकारात्मक परिणाम प्राप्त भै ग्रामीण समुदायको आयआर्जनमा समेत बृद्धि हुनेछ । सहकारी मार्फत स्थानीय समुदाय स्तरमा उत्पादन तथा संकलन र उद्योग स्तरमा प्रशोधन तथा बजारीकरणको कार्य गर्न सहकारी निजी पद्धतीले सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ । हाल उद्योगले चिउरी विजुलाहरू संकलन गरी चिउरी घ्यु उत्पादन गरी विक्री वितरणको कार्य गरिरहेको छ भने यस सङ्ग सङ्गै चिउरी सङ्ग सम्बन्धीत हर्बल साबुन तथा माहुरी पालनमा समेत काम गरीरहेको छ । व्यवसायले सफलता हासिल गर्नको लागि उद्योग संग स्पष्ट रणनीतिक व्यवसायिक योजना हुन जरुरी छ तसर्थ उद्योगले आफ्नो रणनीतिक व्यवसायिक योजना निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ ।

२. मूल्यशृंखला प्रबर्द्धन अन्तर्गतका क्षेत्रगत उद्देश्यहरू:

(क) व्यवसायिक चिउरी क्षेत्रमा अधिकतम संख्यामा कृषकहरूलाई आवद्ध गराई उत्पादन तथा उत्पादकत्वमा बृद्धि गर्नको लागि साझेदार समुह तथा सहकारी संस्थालाई सक्षम बनाई समुदायका मानिसहरूको आय स्तरमा सुधार ल्याउने लक्ष्य हासिल गर्न आगामी ५ (पाँच) वर्षका लागि निर्धारण गरिएका उद्देश्यहरू:

- १) हरेक वर्ष अध्ययन, अनुसन्धान र प्रकाशन गरी चिउरी उत्पादन हुने समुदायको प्रविधिमा पंहुच कायम गरी क्षमता विकास गर्ने ।
- २) प्रत्येक वर्ष तालिम, अभिमुखिकरण, अवलोकन भ्रमण मार्फत चिउरी नर्सरी स्थापना, चिउरी संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा व्यवस्थापनमा

समुदायलाई जागरुक बनाउने ।

३) संलग्न व्यक्ति तथा समुदायको जीवन स्तरमा सुधार तथा आम्दानि मा वृद्धि ।

४) स्थानिय स्तरमा खेर गई गरहेको चिउरी को सदुपयोग ।

४) माहुरिपालनमा सहयोग ।

३.मूल्य शृंखला प्रबर्द्धन अन्तर्गत योजनामा समाहित मुख्य गतिविहरु

यस मूल्य शृंखला अन्तर्गत हाल मार्मा गाउँपालिकामा चिउरी संकलन, चिउरी, तोरी पेलाई तथा उत्पादित चिउरी घिउ बिक्रि वितरण, चिउरी हर्बल साबुन उत्पादन, कपडा धुने लौन्ड्री साबुन उत्पादन, मल्टी वाश उत्पादन, फिनेल उत्पादन लगायत बजारीकरणका क्रियाकलापहरु संचालन भै रहेका छन ।

ड. प्राविधिक सहयोग सम्बन्धित लीक्षत सुचक तथा प्रगति विवरण

यस क्रियाकलाप अन्तरगत कार्यक्रम शुरु तथा संचालन अवधिमा प्राविधिक सहयोग परियोजनाले गरेको छ भने हाल उक्त उद्योग व्यवसाय संचालन गर्न तालिम प्राप्त दक्ष जनशक्ति रहेको छ । तालिम प्राप्त जनशक्तिले चिउरी हर्बल साबुन, कपडा धुने साबुन, लगायतका सामाग्री उत्पादन गरि बिक्रि वितरण गरि रहेका छन् । त्यसै किसिमले चिउरी तथा तोरी पेलाई गर्ने काम पनि गरि रहेका छन् ।

च. मूल्य शृंखला अन्तर्गतका संस्थागत विकास तथा बजार प्रणाली बिकास लक्षित गतिविधिहरु

मूल्य शृंखला अन्तर्गत संस्थागत बिकासमा सहकारी मार्फत व्यवसाय संचालनमा रहेको छ । सहकारीले बजारीकरण तथा उत्पादनमा नियमित अनुगमन लगायतका क्रियाकलाप गरि रहेको छ । सहकारी अन्तर्गत बिभिन्न उपसमिति गठन भै आ-आफ्नो कार्यमा व्यस्त छन् । जस्तै व्यवस्थापन समिति, ऋण समिति, लेखा समिति, अनुगमन समिति आदि ।

छ. मूल्य शृंखला अन्तर्गतका सुचना प्रविधि बिकास सुचक तथा प्रगति विवरण

सुचना प्रविधि अन्तर्गत समय समयमा अवलोकन भ्रमण लगायत अनुभव आदान प्रदान, इमेल इन्टरनेट, उत्पादित वस्तुको प्रचार प्रसार जस्ता सुचना प्रविधिको सहकारी मार्फत प्रयोग भै रहेको छ र बजारमा उत्पादित सामाग्रीको प्रतिस्पर्दा गर्न सहयोग पुगेको छ ।

जिविकोपार्जन क्षेत्रका मुख्य उपलब्धिहरु

क) घरवारी, आयआर्जन, लघुउद्यम तथा कृषि व्यवसाय तथा बहुउपयोगि प्रविधि विस्तार गतिविधि

- गाउँपालिकाको जिविकोपार्जन कार्यान्वयन योजना निर्माण भएको र सोहि अनुसार जिविकोपार्जनका क्रियाकलापहरुको कार्यान्वयन हुँदै आएका छन् ।
- यस चरणमा जिविकोपार्जन पुर्वाधार सहयोग अन्तर्गत १ वटा योजनामा बहुउपयोगी योजनाको व्यवसायिक योजना निर्माण गरी सो अन्तर्गत ५१ घरधुरीले जम्मा ६२ वटा प्लाष्टिक घर निर्माण गरी आय आर्जन गर्दै आएका छन् ।
- आधारभुत घरवारी व्यवस्थापन र आयआर्जन तथा जिविकोपार्जन अन्तर्गतका क्रियाकलापहरुले कुल जम्मा ११७० घरधुरी समेटेको छ र १२ हेक्टर जमिन घरवारी व्यवस्थापन तथा अन्य आयआर्जन तथा जिविकोपार्जन सम्बन्धी क्रियाकलापहरु संचालनमा रहेका छन् र पोषणमा सुधार हुँदै आएको छ ।
- आयआर्जनमा संलग्न कृषकहरुले व्यवसायिक रुपमा तरकारी उत्पादन, बजारिकरणलाई निरन्तरता दिइरहेका छन्, र बार्षिक

रुपमा न्यूनतम रु ७,०००/०० देखि अधिकतम रु. १,५०,०००/०० सम्म आम्दानी गर्न सफल भएका छन् ।

- संकलन केन्द्र निर्माणले कृषकको कृषि उपजको बजारीकरणमा सहयोग भएको छ ।

ख) सहकारी विकास तथा प्रबर्द्धन गतिविधि

यस गा.पा. मा १ वटा सहकारीको विकास तथा प्रवर्द्धनमा सहयोग गरेको जसमा ४९२ शेयर सदस्यहरू, २४,०९,४००/०० कुल शेयर पूँजी रकम, ६२,३९,०६२/०० लगानीमा रहेको रकम र हालसम्म आय आर्जनका लागि १४६ जनाले ऋण लिएको र २३ वटा खानेपानी योजनाहरू आवद्ध भई सेवा विस्तार हुँदै आएको छ ।

- खानेपानी योजनाहरूको दिगो संचालन व्यवस्थापनको लागि २३ वटा खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समितिहरू, १५ सामुदायिक संस्था र ६ वटा जिविकोपार्जनका समुहहरूलाई संस्थागत शेयर सदस्यमा आवद्धता गरी सेवा गर्दै आएको छ ।
- सदस्यहरूको आयआर्जनका क्रियाकलापहरूमा १४६ जना शेयरधनीहरूले व्यवसायमुलक क्रियाकलापहरू संचालन गरेका छन् ।
- परियोजनाले सहयोग गरेका सहकारीहरूमा ५ ना कर्मचारीहरूले प्रत्यक्ष रोजगारी पाएको छ ।

ग) मूल्य श्रृंखला बिकास तथा प्रबर्द्धन गतिविधि

- चिउरी मूल्य श्रृंखला प्रबर्द्धन मार्फत यस गाँउपालिकाका ७८ घरधुरीले चिउरी खुलाको संकलन तथा बजारीकरण गरि वार्षिक १५,०००/०० का दरले थप आयआर्जन गरि ४९५ जनसंख्या लाभान्वित भएका छन् । (चिउरी)
चिउरी मूल्य श्रृंखला प्रबर्द्धन अन्तर्गत विभिन्न गतिविधिहरू (चिउरी संकलन तथा प्रशोधन) मा संलग्न भई ३०० घरधुरीका स्थानिय जनताहरूले थप आम्दानी गर्न सफल भई रोजगारी सृजना भएको छ । (सबै सहक्षेत्रहरू)
- चिउरी मूल्य श्रृंखला प्रबर्द्धन अन्तर्गत समाहित कृषकहरूको औषत गुणस्तरिय उत्पादन/संकलन ० बाट तेस्रो चरणमा पुगिसकेको छ । (सबै)
१५ जना (चिउरी) सम्बन्धि अगुवा कृषक विकास भई पालिका भित्रका चिउरी सहक्षेत्रका समुहलाई प्राविधिक ज्ञानसिप तथा संकलन सहजिकरणमा योगदान पुर्याईरहेका छन् । (सबै)
- यस पालिकाका चिउरी मूल्य श्रृंखला सहक्षेत्रमा समाहित कृषकहरू/सहकारी/प्रशोधन इकाईहरूले उत्पादित वस्तुको गुणस्तर अभिवृद्धि (जस्तै: साबुन) गरि बिक्री योग्य उत्पादनमा २५ रुपियाँबाट रु. ३५ रुपिया प्रति इकाई मूल्य प्राप्त गर्न सक्षम भएका छन् ।
- यस पालिकामा चिउरी मूल्य श्रृंखला लक्षित पुर्वाधार (संकलन केन्द्र ३, नर्सरी १, सिचाई पुर्वाधार १, आदि) को बिकास गरि उत्पादन अभिवृद्धि तथा बजार प्रबर्द्धनामा टेवा पुगेको छ ।
- यस पालिकामा रहेका १ सहकारीको मूल्य श्रृंखला लक्षित ब्यवसायिक योजना तयार भई मूल्य श्रृंखला गतिविधिको दिगोपनाका लागि संस्थागत बिकास भएको छ ।

घ) सिचाई तथा बहुउपयोगी योजनाहरू

सिकाई तथा अनुकरणीय कार्यहरू

क) घरबारी, आयआर्जन, लघुउद्यम तथा कृषि ब्यवसाय तथा बहुउपयोगि प्रविधि विस्तार गतिविधि

प्लाष्टिक घरको पकेट अवधारणा: उत्पादन, बजारीकरणमा सहज निर्माण भएका बहुउपयोगी योजनाहरूको ब्यवसायिक योजना निर्माण: पानीको सहि सदुपयोग, नियमित उत्पादन, बजारीकरणमा सहज बढी भएको तथा खेर गएको पानीको सहि सदुपयोग: पोषणमा सुधार, खाद्य सुरक्षामा सहयोग, आय आर्जनमा वृद्धि खानेपानी, सिचाई र जिविकोपार्जनको एकिकृतिकरण: योजनाको दीगोपन र उत्पादन तथा उत्पादकत्वमा वृद्धि आदि ।

ख) सहकारी बिकास गतिविधि

एक घर एक शेयर सदस्यको नीति अवलम्बन गरि शेयर सदस्यहरूमा वृद्धि किसानहरूले उत्पादित कृषि जन्य पदार्थहरूलाई सहकारीले संकलन गरि बिक्री वितरणमा सहज संस्थाको आर्थिक कारोवारमा तिब्ररुमा वृद्धि भई नाफा कमाउनमा सफल तथा शेयर सदस्यहरूलाई शेयर लाभांश वितरणमा वृद्धि

सुपथ मूल्य पसल संचालन गरि खाद्यान्न आपर्तिमा सहयोग
गाउँमा छरिएर रहेकोको पूजीलाई संकलन तथा बचत गर्ने बानीको विकास
खानेपानी योजना, सिचाई, बहुउपयोगी तथा अन्य योजनाको उपभोक्ता समितिहरूलाई सहकारीमा आवद्धताका साथै मर्मत
सम्भार कार्यको लागि बचत संकलनमा बृद्धि
मृतक शेयर सदस्यहरूका परिवारलाई आर्थिक रूपमा सहयोग
संस्थाले कमाएको वार्षिक नाफाबाट कम्तीमा ५ देखि १० प्रतिशत खानेपानी योजनाहरूको मर्मतको लागि विनियमा
आफतकालिन मर्मत सम्भार राहतकोषमा बृद्धि
आदि

ग) मूल्य शृंखला बिकास तथा प्रबर्द्धन गतिविधिहरू

- मूल्य शृंखलाका पात्रहरू बिच तारतम्यता कायम गरि सबै पात्रहरूलाई एउटै मञ्चमा ल्याएर कार्य गर्दा आपसि समझदारि मार्फत एक-अर्कालाई सहयोग भावना बिकास भई परिमाण प्राप्त गर्न सहज भएको ।
- मूल्य शृंखला बिकास अन्तर्गतका सहकारीहरूको नेतृत्व बिकास भई व्यवसायिक भएमा कार्य संचालन गर्न सहज हुनुको साथै परिमाणमूखि हुने देखिन्छ ।
- खरिद सुनिश्चितताका साथ कृषकहरूलाई प्राविधिक ज्ञान प्रदान गरि कृषि कार्यमा अभिप्रेरित गर्दा उनिहरूले ढुक्का साथ उत्पादन कार्य गर्ने भएकोले दिगो परिणाम ल्याउन सहज हुने देखिन्छ ।
- स्थानिय स्तरमै सबै पात्रहरूको अन्तरकृया भईरहदा उत्पादन अभिवृद्धि गर्न सहज हुने ।
आदि

जिविकोपार्जन योजना तथा क्रियाकलापहरूको दीगोपनको लागि गरिएका प्रयासहरू

क) घरवारी, आयआर्जन, लघुउद्यम तथा कृषि ब्यवसाय तथा बहुउपयोगि प्रविधि विस्तार गतिविधि

- कृषक समूहहरूलाई गाउँ पालिका, कृषि ज्ञान केन्द्र तथा सम्बन्धित सहकारी संस्थाहरूमा दर्ता तथा आवद्धता गराइएको नियमित सेवा लिनको लागि ।
- निर्माण भएका बहुउपयोगी योजना तथा आय आर्जन समूहहरूको व्यवसायिक योजना निर्माण गरिएको: पानीको सहि सदुपयोग, नियमित उत्पादन, बजारीकरणमा सहजताका लागि ।
- गाउँपालिकास्तरमा घरवारी ब्यवस्थापन समूह तथा आय आर्जन समूहको रेकर्ड अद्यावधिक रजिष्टर राखिएको: रेकर्डको लागि र अन्य निकायको सहयोगको लागि ।
- संकलन केन्द्रको संचालनको लागि सम्बन्धित सरोकारवालाहरूको समिति गठन गरिएको र निर्देशिका पारित गरिएको: मार्ग दर्शनको लागि ।

ख) सहकारी बिकास गतिविधि

- सहकारी संघीय ऐन २०७४ को प्रावधान अनुसार गाउँपालिका तथा प्रदेशीय स्तरमा दर्ता तथा आवद्धता गराएको: नीतिगत सहयोग ।
- सहकारी संस्थाको दिगो बिकासका लागि जिल्ला संघ, प्रदेशीय संघ र केन्द्रिय स्तरका संघहरूमा आवद्धता: क्षमता बिकास तथा आर्थिक सहयोग ।
- सहकारी संस्थाको दुई पाङ्ग्रे पद्धति: सदस्यहरू समुहमा आवद्धता ।
- संस्थाको तीन वर्षे व्यवसायिक योजना तयारी तथा कार्यान्वयन ।
- संस्थाको आर्थिक कारोवारको अभिलेखको लागि खातापाता तथा छिटो र सरितो सेवा दिनलाई एकाउन्ट सफ्टवेयर मार्फत सेवा विस्तार आदि ।
- सहकारी मार्फत चिउरी मूल्य शृंखला कार्यान्वयन ।
- एक घर एक शेयर सदस्यको नीति अवलम्बन गरि शेयर सदस्यहरूमा बृद्धि
संस्थाको आर्थिक कारोवारमा तिब्ररुमा बृद्धि भई नाफा कमाउनमा सफल तथा शेयर सदस्यहरूलाई शेयर लाभांश विवरणमा बृद्धि

- गाउँमा छरिएर रहेकोको पूजीलाई संकलन तथा बचत गर्ने बानीको विकास ।
- खानेपानी योजना, सिचाई, बहुउपयोगी तथा अन्य योजनाको उपभोक्ता समितिहरूलाई सहकारीमा आवद्धताका साथै मर्मत सम्भार कार्यको लागि बचत संकलनमा बृद्धि ।
- संस्थाले कमाएको वार्षिक नाफाबाट कम्तीमा ५ देखि १० प्रतिशत खानेपानी योजनाहरूको मर्मतको लागि विनियममा आफतकालिन मर्मत सम्भार राहतकोषमा बृद्धि ।

ग) मूल्य श्रृंखला बिकास तथा प्रबर्द्धन गतिविधिहरू

- मूल्य श्रृंखला बिकास कार्यमा संलग्न सरोकारवालाहरू र पात्रहरूको लागि प्रोत्साहन क्षेत्रहरूको व्यापक प्रचारप्रसार गतिविधिले यसको दिगोपाना सुनिश्चित गर्ने अवस्था देखिन्छ ।
- पालिका स्तरमा मूल्य श्रृंखला संचालन समिति गठन भई, सहकारीहरूको नेतृत्वमा संचालन समिति चलायमान हुने भएकोले दिगोपाना सुनिश्चित हुने देखिन्छ ।
- मूल्य श्रृंखला व्यवस्थापन समितिको मूल्य श्रृंखला संचालन मार्गनिर्देशिका बनि सोहि अनुसार कार्यहरू संचालन हुने अवस्था देखिन्छ ।
- गाँउ पालिकाको नियमित कार्यमा मूल्य श्रृंखला प्रवर्द्धन कार्य समाहित भईरहेकोले दिगोपानाको लागि यसले महत्वपूर्ण भुमिका रहने देखिन्छ ।
- स्थानिय स्तरमा प्राविधिक जनशक्ति उत्पादन भई कृषकहरूलाई भविष्यमा पर्न जाने प्राविधिक समस्या हल हुने अवस्था देखिन्छ ।
- उत्पादित वस्तुहरूको निकासको लागि क्षेत्रिय तथा राष्ट्रिय व्यापारीहरूसंग व्यापार सम्झौता हुने क्रममा रहेकोले उत्पादन तथा बजारिकरणमा सहज हुने अवस्था देखिन्छ ।
- स्थानिय स्तरमा सामग्री आपूर्तिकर्ता पहिचान भई सहकारी तथा कृषकहरूले नियमित रुपमा सहकार्य गरिरहेकोले पनि मूल्य श्रृंखला गतिविधिहरूको निरन्तरता सुनिश्चित भएको छ ।

गाउँपालिकाले आगामी आर्थिक वर्षको कार्यक्रम तथा बजेटमा समेट्नु पर्ने जिविकोपार्जनका मुख्य क्रियाकलापहरू/योजनाहरू र अनुमानित बजेट

क्र. सं.	मुख्य क्रियाकलाप	स्थान	इकाई	परिमाण	प्रति इकाई बजेट	जम्मा लाग्ने बजेट	संचालन गर्ने आ.व.	बजेटको श्रोत
१	व्यक्तिगत धारा प्रणालीमा खानेपानी योजना निर्माण	दह, फर्तोला, कोल्डार	संख्या	१	३५०००००	३५०००००	०७९/०८०	गा.पा.
२	बिम्थी खानेपानी तथा सरसफाई योजना	बिम्थी	संख्या	१	३००००००	३००००००	०७९/०८०	गा.पा.
३	मर्मति खानेपानी तथा सरसफाई योजना	मर्मति	संख्या	१	६५०००००	६५०००००	०७९/०८०	गा.पा.
४	खोत्ति खानेपानी तथा सरसफाई निर्माण योजना	खोत्ति तल्लो, खोत्ति मल्लो, शारसी	संख्या	३	१००००००	३००००००	०७९/०८०	गा.पा.
५	योजना मर्मत तर्फ		संख्या	५	५०००००	२५०००००	०७९/०८०	गा.पा.
६	घरबारी समुह तालिम	दह, बिम्थी, मर्मति, शेरी	समुह	६	३००००	१८००००	०७९/०८०	गा.पा.
७	पूर्ण सरसफाई टोल घोषणा		संख्या	६	३००००	१८००००	०७९/०८०	गा.पा.

८	तीनतारे विद्यालय घोषणा		संख्या	४	३००००	120000	०७९/ ०८०	गा.पा.
९	विभिन्न तालिम तथा अभियान खर्च					500000	०७९/ ०८०	गा.पा.
१०	पोलिहाउस तथा अगुवा कृषक खर्च					500000	०७९/ ०८०	गा.पा.
११	कर्मचारी त.भ. तथा कार्यालय संचालन खर्च					३५०००००	०७९/ ०८०	गा.पा.
१२	कार्यालय संचालन तथा योजना अनुगमन खर्च					२५००००	०७९/ ०८०	गा.पा.
जम्मा						२३७३००००		

(नोट: गाउँपालिकास्तरीय जीविकोपार्जन समिक्षा एवम् योजना गोष्ठीबाट आएको लिष्ट तयार गर्ने ।)

२.३ जलवायु परिवर्तन अनुकुलन / प्रकोप जोखिम न्यूनीकरण

खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता र जीविकोपार्जन क्षेत्रमा जलवायु परिवर्तन र प्रकोपको जोखिमले पारेका र पार्न सक्ने असरहरूलाई मध्यनजर गर्दै परियोजनाले जलवायु परिवर्तन अनुकुलन र प्रकोप जोखिम न्युनिकरण सम्बन्धि विभिन्न क्रियाकलापहरू सम्पन्न गरेको छ । सम्पन्न गरिएका क्रियाकलापहरूले सधैं भरि भरिको लागि समस्या समाधान गर्न नसक्ने हुनाले गाउँपालिका भविष्यमा समेत यस्ता क्रियाकलापहरूको निरन्तरता दिई खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता र जीविकोपार्जन सम्बन्धि सेवालाई दिगो राख्न महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्नु पर्दछ ।

क) सम्पन्न क्रियाकलापहरू तथा उपलब्धि

क्र. सं.	सम्पन्न गरिएका मुख्य क्रियाकलापहरू	क्रियाकलापहरू संख्या	लाभान्वित जनसंख्या	मुख्य उपलब्धिहरू
१	सुधारिएको चुल्हो (ICS) निर्माण	११८४	६५३०	चुलो जडान गर्ने घरधुरीमा भान्सामा हुने धुवामा कमि र दाउराको वचत भएको
२	सुधारिएको पानी घट्ट (IWM)	४५	८११८०	स्थानीय स्तरमा घट्ट निर्माण पश्चात सहज पहुच भएको महिलाको कार्यबोझमा उल्लेखनिय रुपमा कमि आएको र रोजगारीकै श्रृजना भएको ।
३	गोबर ग्यास संख्या	०	०	
४	जोखिम नक्शांकन	६		विद्यालयमा तयार पारिएको जोखिम विश्लेषण नड्साकन वाट विद्यार्थीलाई सचेतीकरण गर्न सहज भएको ।
५	रिचार्ज पिट/पोखरी संख्या/मुहान संरक्षण संख्या	२	६६५	खापास योजनाको मुहान संरक्षण र पानीका मुहानमा पुनर्भरणमा सहयोग पुगने ।

६	जलवायु परिवर्तन अनुकुलन / प्रकोप जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धि समुदायस्तरमा गरिएको तालिम, गोष्ठीहरू	२१	११५५	जलवायु परिवर्तनले हाम्रो जन जिवनमा पारेको असर बारे जानकारी भएको । जलवायु अनुकुलन सँग सम्बन्धीत कृयाकलापको जानकारी भएको ।
७	जलवायु परिवर्तन अनुकुलन / प्रकोप जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धि गाउँपालिका तथा वडास्तरमा गरिएको तालिम, गोष्ठीहरू	०		जलवायु परिवर्तनले हाम्रो जन जिवनमा पारेको असर बारे जानकारी भएको । जलवायु अनुकुलन सँग सम्बन्धीत कृयाकलापको जानकारी भएको ।
८	सोलार मिनी ग्रिड योजना	०	०	०
	अन्य ...			

ख) जलवायु परिवर्तन तथा प्रकोप जोखिमले खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता र जिविकोपार्जन क्षेत्रमा पार्न सक्ने असर तथा समाधानका उपायहरू

क्रम संख्या	परियोजनाले सामना गरेका जलवायु परिवर्तन तथा प्रकोप जोखिमका समस्याहरू	सामाधानको लागि गरेका प्रयासहरू	भविष्यमा हुन सक्ने समस्या तथा असरहरू	सामाधानका उपायहरू
१	मुहानको पानी घट्दै जाने गरेको र पानी सुकेको	रिचार्ज पिट खन्ने कार्य वृक्षारोपण	अयोजनामा पानी अपूर्तिमा कमि	पानीको बहुउपयोग गर्ने पंविध अवलम्बन गर्ने । थप मुहानको प्रयोग गर्नु पर्ने ।
२	संरचना भत्किनु वा चर्किइ संरचना काम नलाग्ने हुनु	राम्रो ठाउँ छनोट	डिजाइन अवधि सम्म संरचना टिकन नसक्ने	वृक्षारोपण गर्नु पर्ने, भएका वोट विरुवाके संरक्षण भल तर्काउनु पर्ने, घेरवार लगाउनु पर्ने ।
३	योजना निर्माण सम्पन्न लगत्तै बाढी पहिरोका कारण इन्टेक र पाइपलाइन क्षति पुर्याएको ।	पुनर्निर्माण गरेको	संरचना भत्कीन सक्ने	बाढी पहिरो न्यूनीकरणका लागि विपद पूर्वका योजना अनुसारका कृयाकलाप गर्ने ।

२.४ क्षमता विकास

खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता र जीविकोपार्जन सम्बन्धि दिगो सेवा व्यवस्थापनको लागि योजना तर्जुमा, तयारी, कार्यान्वयन तथा निर्माण पश्चात को चरणहरूमा समावेशी सहभागिता, पारदर्शिता, गुणस्तरियता, मितव्ययिता, कार्य दक्षता आदिको सुनिश्चितता गर्दै विभिन्न तहमा सुशासन प्रवर्धन गर्न परियोजनाले विभिन्न तहमा र विभिन्न प्रकारका क्षमता विकासका क्रियाकलापहरू सम्पादनमा सहयोग गरेको छ । संस्थागत सुशासनको लागि कायम गर्नको लागि खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता र जीविकोपार्जन सम्बन्धि विभिन्न नीति तर्जुमा गर्नको लागि परियोजनाले सहयोग गरेको छ ।

क) क्षमता विकास सम्बन्धि विवरण

क्र.सं.	क्षमता विकास सम्बन्धि क्रियाकलापको क्षेत्र	सहभागीहरू (को को थिए)	उपलब्धि	कैफियत
१	चरणबद्ध पद्धति	उपभोक्ता समिति सदस्य, सम्बन्धित वडाका जनप्रतिनिधि, वडा कार्यालयका कर्मचारी, र परियोजना प्रतिनिधि आदि ।	योजना निर्माणमा सहजता, कार्यान्वयनमा सहजता, अपनत्व महसुस, योजना सम्बन्धि जानकारी लगायत, पारदर्शिता,	
२	चरणबद्ध पद्धति बाहेक खानेपानी सम्बन्धि तालिम/गोष्ठी	मर्मत सम्भार कार्यकर्ता, प्राविधिक, परियोजना प्रतिनिधि सहभागी ।	खानेपानी योजना संचालन तथा मर्मत सम्भारमा सहयोग, योजना दिगोपनामा सहयोग ।	
३	N-WASH सवेक्षण तथा योजना तर्जुमा (सबै)	प्राविधिक कर्मचारी, अन्य सम्बन्धित कर्मचारी, गाउँ पालिकाको फोकल पर्सन ।	N-Wash सम्बन्धि जानकारी, योजना अनलाइन प्रविष्टिमा सहयोग, वाश प्लान तयार पार्न सहयोग र योजना संचालनमा सहयोग, अवस्था विश्लेषण ।	
४	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण (लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण, मर्यादित महिनावारी व्यवस्थापन, निर्णयमा महिला र लैंगिक उत्तरदायी योजना तर्जुमा आदि सबै)	महिला, दलित, छात्राहरू, महिला स्वयम् सेविका, सासु, बुहारी, जनप्रतिनिधि ।	योजना निर्माणमा सहजता, कार्यान्वयनमा सहजता, अपनत्व महसुस, कामको बाडफाड सबैको सहभागिता, योजनाको दिगोपना ।	
५	पूर्ण सरसफाइ	समुदायका सदस्य, आमा समूहहरू, बाल क्लबहरू सरसफाई शिक्षक ।	समुदाय सरसफाइ हुने, पूर्ण सरसफाई घोषणामा सहयोग, समुदायको शान, रोग व्याधमा कमि, आमदानमा बचत, जीवनस्तरमा सुधार ।	
६	जिविकोपार्जन प्रवर्धन (सबै)	अगुवा कृषक, जिविकोपार्जन सहजकर्ता,	आम्दानीमा वृद्धि, पोषणमा सुधार, जीवन स्तरमा सुधार ।	
७	सहकारी विकास	सहकारी सदस्य, शेयर सदस्य ।	सहकारीको बिकाश, लघु वित्तमा सबैको पहुच, लघु उद्धम गर्न ऋणको उपलब्धता ।	

८	चरणबद्ध पद्धति बाहेक सिंचाई सम्बन्धि तालिम/गोष्ठी	सिंचाई सम्बद्ध समिति, मर्मत सम्भार कार्यकर्ता, र जनप्रतिनिधि ।	सिंचाई योजनाको दिगोपनाको सुनिश्चितता, योजना परिचालनमा सहयोग, सहि सदुपयोग, मर्मत सभारमा सहयोग ।	
९	जलवायु परिवर्तन अनुकुलन / प्रकोप जोखिम न्यूनीकरण	योजना सम्बद्ध सहभागी, जनप्रतिनिधि	जलवायु बारे जानकारी, असर सम्बन्धि जानकारी, उपयुक्त क्रियाकलाप संचालनमा सहयोग, योजना तर्जुमा सहयोग, ।	
१०	गाउँपालिकाको क्षमता अभिवृद्धि	गाउँपालिका कर्मचारी, कार्यपालिका सदस्य, परियोजना सम्बद्ध कर्मचारी ।	कार्यक्रम बारे जानकारी, समन्वय, सम्बन्ध विस्तार, कार्यक्रममा संचालनमा सहजता ।	
११	सुधारिएको चुलो, गोबर ग्याँस, सुधारिएको पानि घट्ट, सौर्य उर्जा	सम्बन्धित उपभोक्ता. मिस्त्री, अगुवा व्यक्ति	घर धुवा रहित हुने, दाउराको प्रयोगमा कमि, वातावरणको सरसफाई , स्वास प्रस्वासमा आउने समस्या बाट बन्चित ।	
१२	सहयोगी संस्था तथा वास इकाई क कर्मचारीहरुको क्षमता अभिवृद्धि	सहयोगी संस्था तथा वास इकाईका कर्मचारीहरु	कर्मचारिहरुको क्षमतामा वृद्धि, कार्यक्रम संचालनमा सहयोग, दोगोपनाको सुनिश्चितता ।	
१३	दिवस तथा अभियान (सबै)	उपस्थित हुन् सक्ने सबै, उपभोक्ता हरू, जना प्रतिनिधि ।	सबैमा जनचेतना फैलाउने, समुदायमा सकारात्मक प्रभाव पार्ने, राम्रो बानीको बिकाश गर्ने ।	
१४	अन्य			

ख) नीति निर्माण

गाउँपालिका स्तरमा शुसासन स्थापना गरी गाउँपालिकाबाट प्रदान हुने सेवा सुविधालाई थप प्रभावकारी बनाउने एवम् विपेशतः खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता, महिनावारी व्यवस्थापन लगायत जिविकोपार्जन प्रवर्द्धनमा समेत गाउँपालिकाले कार्यान्वयन गर्ने कार्यक्रमहरुलाई व्यवस्थित ढंगले सञ्चालन गर्नको लागि विभिन्न नीति तथा नियमहरु तर्जुमा गरेको छ । जसको विवरण निम्न बमोजिम रहेको छ ।

क्र. सं.	नितिको नाम	तयार भएको वर्ष	कार्यान्वयनको अवस्था
१	खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता व्यवस्थापन निर्देशिका	११/१७/२०७६	वासबोर्ड स्थापना भई कार्यान्वयनमा रहेको ।
२	मर्यादित महिनावारि ब्यास्थापन निर्देशिका	११/१७/२०७६	कार्यान्वयनमा रहेको ।
३	जलश्रोत ऐन	०३/१६/२०७६	कार्यान्वयनमा रहेको ।
४	जलश्रोत नियावाली	११/१७/२०७६	कार्यान्वयनमा रहेको ।
५	पूर्ण सरसफाई प्रवर्द्धन कार्यविधि	२०७८	कार्यान्वयनमा रहेको ।
६	सहकारी ऐन	२०७५	

२.५ लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई परियोजनाले सहयोग गरेका सबै प्रकारका क्रियाकलापहरूमा अन्तर्निहित विषयवस्तुको रूपमा सुनिश्चित गर्दछ । जस अनुसार उपभोक्ता तह देखि केन्द्रीय तह सम्म हुने सबै क्रियाकलापहरू लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण मैत्री हुने गर्दा छन् । मार्मा गाउँपालिकामा पनि परियोजनाले सहयोग गरेका सबै क्रियाकलापहरू लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण मैत्री भएर कार्यान्वयन भएका छन् । मुलतः सहभागिता, निर्णय प्रक्रियामा पहुँच, सेवा सुविधामा पहुँच, कर्मचारी छनौट लगायतका विषयहरूमा समानता र समावेशीकरण सुनिश्चित गरिएको थियो । यसको लागि विभिन्न क्षमता विकासका क्रियाकलापहरू, संरचना निर्माण लगायतका क्रियाकलापहरू कार्यान्वयन गरिएका थिए । परियोजनाले अनुगमन तथा प्रतिवेदन प्रणाली पनि लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको दृष्टिकोणबाट तयार पारेको छ ।

क) लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धि समग्र क्रियाकलापहरूको विवरण

क्र.सं.	कार्यान्वयन भएका क्रियाकलापहरू	सहभागी (कोथिए)	मुख्य उपलब्धि	कैफियत
१	उपभोक्ता समितिलाई	समिति सदस्यहरू, वडा जनप्रतिनिधि, वडा कार्यालय कर्मचारी, उपभोक्ता समिति पदाधिकारी	सचेतिकरण, महिला तथा दलित प्रतिनिधित्व बढ्नु, महिला तथा दलितको आम्दानीमा वृद्धि, योजना निर्माणमा सहज, निर्णयमा महिलाको पहुँच, प्रमुख पदमा महिला तथा दलितको पहुँच, आर्थिक परिचालनमा सहभागिता ।	
२	महिला धारा समुहलाई सरसफाई तथा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण अभिमुखीकरण	महिला धारा संयोजक तथा सदस्यहरू, वडा प्रतिनिधि ।	नियमित धारा सरसफाई, मर्मत सम्भार कोष संकलन, पानीको महत्व बारे बुझ्नु, अपनत्व बोध, फोहर पानी बाट तरकारी उत्पादनमा वृद्धि, महिलाको अभिवृद्धि, पानीमा प्रत्यक्ष पहुँच ।	
३	उपभोक्ता समितिका महिला पदाधिकारीहरूसँग योजना दिगोपना सम्बन्धि र लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धि गोष्ठी	उपभोक्ता समितिका महिला पदाधिकारी, भी.एम.डब्लु. समिति पदाधिकारी, पालिका जनप्रतिनिधि ।	योजना सम्बन्धि अनुभव आदान प्रदान, अपनत्व बोध, चेतनामा वृद्धि, क्षमता अभिवृद्धि, योजनाको दिगोपनामा सबैको सहभागिता बढ्नु, नियमित मर्मत सम्भार भै रहनु ।	

४	निर्णयमा महिला गोष्ठी	गाउँ सभा महिला प्रतिनिधि, महिला संजाल प्रतिनिधि, आमा समुह प्रतिनिधि, किशोर किशोरी, शिक्षिका, गा.पा.का प्रतिनिधि, महिला स्वयम् सेविका, दलित प्रतिनिधि, उपभोक्ता समिति प्रतिनिधि ।	निर्णयमा प्रक्रियामा भूमिका बढ्नु, जनचेतनामा वृद्धि, भेदभावको अन्त, जिम्मेवारीको बाडफाड, उ.स.मा सुसाशन कायम, पारदर्शिता,	
५	लैंगिक तथा अपांगता मैत्री योजना तर्जुमा समिक्षा गोष्ठी	अपांग प्रतिनिधि, जनप्रतिनिधि, कर्मचारी	अपांग बजेट विनियोजनमा सहज, अपांगमैत्री संरचना निर्माणमा वृद्धि, मान सम्मानमा वृद्धि, आत्म समान, राज्यले प्रदान गरेका सेवासुविधामा पहुच वृद्धि ।	
६	समुदाय स्तरमा महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन तालिम	आमा समुह, महिला, किशोरी धामी, झाक्री पण्डित, पुरोहित ।	महिनावारी ब्यास्थापन बारे जानाकारी, भेदभावको अन्त्य, सरसफाइमा वृद्धि, रोग ब्याधको अन्त्य, कुरीति संस्कार अन्त्य, पोषणमा सुधार हुदा स्वास्थ्यमा सुधार, आत्म सम्मान बढ्नु, निरोगी हुनु ।	
७	वडा स्तरमा महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन तालिम	वडा प्रतिनिधि, किशोर किशोरी, दलित महिला, धामी, झाक्री, पण्डित पुरोहित	महिनावारी ब्यास्थापन बारे जानाकारी, भेदभावको अन्त्य, सरसफाइमा वृद्धि, रोग ब्याधको अन्त्य, कुरीति संस्कार अन्त्य, पोषणमा सुधार हुदा स्वास्थ्यमा सुधार, आत्म सम्मान बढ्नु, निरोगी हुनु, नीति नियममा प्रवेश ।	
८	गाउँपालिकास्तरमा महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन तालिम	जनप्रतिनिधि, किशोर किशोरी, दलित महिला, धामी, झाक्री, पण्डित पुरोहित, महिला बिकाश प्रतिनिधि ।	महिनावारी ब्यास्थापन बारे जानाकारी, भेदभावको अन्त्य, सरसफाइमा वृद्धि, रोग ब्याधको अन्त्य, कुरीति संस्कार अन्त्य, पोषणमा सुधार हुदा स्वास्थ्यमा सुधार, आत्म सम्मान बढ्नु, निरोगी हुनु, स्वच्छता व्यवस्थापन नीति नियम बनि कार्यान्वयनमा आउनु ।	
९	जिल्ला स्तरमा महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन तालिम	जनप्रतिनिधि, किशोर किशोरी, दलित महिला, धामी, झाक्री, पण्डित पुरोहित, महिला बिकाश प्रतिनिधि ।	महिनावारी ब्यास्थापन बारे जानाकारी, भेदभावको अन्त्य, सरसफाइमा वृद्धि, रोग ब्याधको अन्त्य, कुरीति संस्कार अन्त्य, पोषणमा सुधार हुदा स्वास्थ्यमा सुधार, आत्म सम्मान बढ्नु, निरोगी हुनु, स्वच्छता व्यवस्थापन नीति नियम बनि कार्यान्वयनमा आउनु, लागु गर्न सहयोग गर्नु ।	
१०	सरसफाइ तथा स्वास्थ्य प्रवर्द्धकहरुलाई वास आपूर्ति शृंखला ToT	गाउँ पालिका प्रतिनिधि, ब्यापारी, सिकर्मी, किशोर किशोरी, सरसफाई तथा स्वास्थ्य प्रवर्द्धक ।	वास आपूर्ति शृंखला बारे जानकारी, सरसफाई सामग्रीको सहजै उपलब्धता, योजना दिगोपाना, सरसफाइमा दिगोपना, सरसफाइमा नियमितता ।	

११	गाउँपालिका सटरमा वास आपूर्ति शृंखला तालिम	गाउँ पालिका प्रतिनिधि, ब्यापारी, सिकर्मी, किशोर किशोरी, सरसफाई तथा स्वास्थ्य प्रबर्द्धक ।	वास आपूर्ति शृंखला बारे जानकारी, सरसफाई सामाग्रीको सहजै उपलब्धता, योजना दिगोपाना, सरसफाइमा दिगोपना, सरसफाइमा नियमितता ।	
१२	घरबारी व्यवस्थापन	प्रति घरका महिला वा पुरुष वा सदस्य,	तरकारी लगाउने बानीको बिकाश, पोशणमा सुधार, निरोगिता, आय आर्जनमा वृद्धि, जमिनको उपयोग, फोहर तथा खेर गईरहेको पानीको उपयोग, क्षमता अभिवृद्धि ।	
१३	उन्नत स्तरीय जीविकोपार्जन प्रबर्धन	नर्सरी नाइके, अगुवा कृषक, व्यवसायी, किसान ।	तरकारी लगाउने बानीको बिकाश, पोशणमा सुधार, निरोगिता, आय आर्जनमा वृद्धि, जमिनको उपयोग, फोहर तथा खेर गईरहेको पानीको उपयोग, क्षमता अभिवृद्धि ।	
१४	महिलाहरुलाई ग्रामिण मर्मत सम्भार कार्यकर्ता तालिम	महिला ग्रामिण सम्भार कार्यकर्ता	नियमित योजनाको रेखदेख, नियमित योजना संचालनमा रही रहनु, योजनाको मर्मत सम्भार, आम्दानीमा वृद्धि ।	
१५	सासु बुहारी अन्तरक्रिया	जनप्रतिनिधि, एकै घरका सासु बुहारी, महिला संजाल प्रतिनिधि, आमा समुह प्रतिनिधि, महिला स्वास्थ्य समुह ।	जिम्मेवारी बाडफाड, सासु बुहारीको परम्परागत सोचको अन्त्य, भद्रावरहित समाज, आत्म सम्मान, पारिवारिक एकता, सासु बुहार बिचको द्वन्द को अन्त्य ।	
१६	प्याड भेन्डिंग मसिन जडान		बिद्यालयमा सहजरूपमा प्याडको उपलब्धता, प्रयोगमा सहजता, वातावरणीय प्रदुषणको अन्त्य । विद्यार्थीको बिद्यालय जाने संख्यामा वृद्धि, महिनावारी उमेर पुगेका बहिनीहरुको आत्म सम्मानमा वृद्धि ।	
१७	प्रयोगकर्ता मैत्री वास सरचना निर्माण		प्रयोगकर्ताहरुको पहुचमा वृद्धि, सरसफाइमा वृद्धि,	
१८	अनुगमन औजार (KOBO)	सरसफाई तथा स्वच्छता प्रबर्द्धक	सरसफाइको अवस्था पहिचान , स्वमुल्यांकनमा सहज, सरसफाइमा उपलब्धि, पूर्ण सरसफाइ टोल घोषणामा सहयोग, रोग ब्याधबाट छुटकारा, पोषणमा सुधार ।	

१९	सहयोगी संस्था/सहयोगी व्यक्ति/वास इकाईका कर्मचारीहरुलाई लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धि तालिम	सहयोगी संस्था र वास इकाईका कर्मचारी	व्यहारमा परिवर्तन, समुदायमा लागु, क्रियाकलाप सम्पन्न गर्न सहज ।	
२०	गाउँपालिका जलस्रोत अधिकृत लाई लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धि तालिम		व्यहारमा परिवर्तन, समुदायमा लागु, क्रियाकलाप सम्पन्न गर्न सहज, घरायसी कामकाजमा पनि सहयोग ।	
२१	गाउँपालिकाका कर्मचारीहरुलाई लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धि तालिम	गाउँपालिका कर्मचारी	व्यहारमा परिवर्तन, समुदायमा लागु, क्रियाकलाप सम्पन्न गर्न सहज, घरायसी कामकाजमा पनि सहयोग, कार्यालयमा पनि व्यवहारमा परिवर्तन, कार्यक्षेत्रमा लागु । नीति नियमलाई कार्यान्वयन ।	
२२	गाउँ कार्यपालिकाका पदाधिकारीहरुलाई लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धि तालिम	गाउँकार्यपालिका पदाधिकारी	व्यहारमा परिवर्तन, समुदायमा लागु, क्रियाकलाप सम्पन्न गर्न सहज, घरायसी कामकाजमा पनि सहयोग, कार्यालयमा पनि व्यवहारमा परिवर्तन, कार्यक्षेत्रमा लागु, नीति नियम बनाएर लागु गर्ने छन् ।	
२३	मर्यादित महिनावारी व्यवस्थापन सम्बन्धि समुदाय स्तरी तालीम/गोष्ठी	उमेर समुहका महिला सहभागी, शिक्षिका, आमा समुहका प्रतिनिधि, किशोरीहरु, स्वास्थ्य स्वयं सेविका ।	गाउँमा भएको कुरीतिको अन्त्य, व्यवहार परिवर्तन, वातावरण सरसफाई, आत्मा सम्मान बढ्नु ।	

२४	मर्यादित महिनावारी व्यवस्थापन सम्बन्धि गाउँपालिका स्तरीय तालीम/गोष्ठी	उमेर समुहका महिला सहभागी, शिक्षिका, आमा समुहका प्रतिनिधि, किशोरीहरू, स्वास्थ्य स्वयं सेविका, जनप्रतिनिधि, कर्मचारीहरू	गाउँपालिका भएको कुरीतिको अन्त्यमा सहयोग, कार्यविधि बनाइ लागु हुने, योजना तर्जुमा गर्न सहज, व्यवहार परिवर्तन, वातावरण सरसफाई, आत्मा सम्मान बढ्नु ।	
२५	मर्यादित महिनावारी व्यवस्थापन सम्बन्धि परियोजना/प्रदेश स्तरीय तालीम/गोष्ठी	गाउँ पालिका उपाध्यक्ष, उमेर समुहका महिला सहभागी, महिला तथा बालबालिका मन्त्रालयका मन्त्रि, सचिव, मुख्य मन्त्रि महिला बिकाश अन्तर्गत सो सम्बन्धमा हेर्ने प्रतिनिधि, किशोरीहरू, स्वास्थ्य स्वयं सेविका, जनप्रतिनिधि ।	नीतिनियम बनाइ प्रदेश भरि लागु गर्न सहज, प्रभावकारी कार्यान्वयन ।	
२६	मर्यादित महिनावारी व्यवस्थापन सहजकर्ता तालीम	मर्यादित महिनावारी व्यवस्थापन सहजकर्ता	व्यवहार परिवर्तन, गाउँ गाउँमा लागु गर्न सहयोग, सरसफाइमा सुधार, पूर्ण सरसफाईयुक्त टोल, समुदाय बनाउन सहयोग, आत्म सम्मान ।	
२७	मर्यादित महिनावारी व्यवस्थापन सम्बन्धि नीति निर्माण सम्बन्धि तालिम/गोष्ठी	पालिका जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, सरोकारवाला हरू, महिला प्रतिनिधि, किशोर किशोरी ।	स्थानीयमा लागु गर्न सकिने नीतिनियम बनाउन सहयोग, व्यवहार परिवर्तन, आत्म सम्मान, सरसफाइमा पहुच वृद्धि ।	

ग) मर्यादित महिनावारी व्यवस्थापन सम्बन्धि क्रियाकलापहरू

क्र.स.	मर्यादित महिनावारी व्यवस्थापन सम्बन्धी सम्पन्न गरिएका क्रियाकलापहरू	मुख्य उपलब्धि
क .	केन्द्र स्तर :	
१	मर्यादित महिनावारी व्यवस्थापन सम्बन्धि अन्तर्राष्ट्रिय मुख्य प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिममा परियोजनाको सहभागिता	- महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन सम्बन्धी समस्या विश्लेषण तथा समस्या समाधान को लागि आवश्यक औजारहरूको विकास, - दिगो बिकाश लक्ष्यमा बाधक महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापनमा रहेको समस्या समाधानका लागि आवश्यक रणनीति निर्माण गर्न सहयोग . - महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापनको सहजीकरणको लागि सहयोग
२.	राष्ट्रिय मर्यादित महिनावारी व्यवस्थापन गोष्ठीमा सुदुर पश्चिम प्रदेशको	राष्ट्रिय स्तरमा ७ बुद्धि घोषणा पत्र जारी र सोही बमोजिम प्रत्येक गाउँ पालिकाले मर्यादित महिनावारी सम्बन्धित क्रियाकलापहरू गाउँ

	प्रतिनिधित्व गर्दै लक्षित गाउँ पालिका उपाध्यक्षको सहभागिता	पालिकामा संचालनमा ल्याउनु - जसको सवाल उसको नेतृत्व भने झैं गाउँ पालिका नेतृत्वले महिनावारीको सवालमा आवाज उठाउन सहयोग मार्ग - मर्यादित महिनावारी व्यवस्थापन कार्यविधि निर्माण तथा कार्यान्वयनमा सहयोग
३	मर्यादित महिनावारी व्यवस्थापन को लागि Side Event संचालन	गाउँ पालिकामा मर्यादित महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन को लागि सम्पन्न भएका उत्कृष्ट क्रियाकलापहरू, चुनौतिहरू सिकाई आदानप्रदान तथा सुझाव संकलन
४	MHM toolkit development तालिममा सहभागी तथा IEC सामग्री आदानप्रदान	सूचना सामग्री निर्माण, सामग्री छनोटमा सहयोग तथा विद्यालय शिक्षाको पाठ्यक्रमको सामग्री छनोटमा सहयोग
ख	प्रदेश स्तर	
१	मर्यादित महिनावारी व्यवस्थापन गोष्ठी (गाउँ पालिका उपाध्यक्षहरू)	- महिनावारीको कुसस्कर तथा जोखिमपूर्ण व्यवहार हरूको अवस्था पत्ता लगाइ समस्या समाधानको लागि धनगढी घोषणा पत्र जारी - उक्त घोषणा पत्र बमोजिम गाउँ पालिकामा योजना तर्जुमा गरि विभिन्न कार्यक्रम संचालन - प्रदेश संग समन्वय
२	दिगो मर्यादित महिनावारी व्यवस्थापन समिक्षा गोष्ठी (गाउँ पालिका उपाध्यक्ष)	- मर्यादित महिनावारी व्यवस्थापनक लागि गाउँ पालिका ले गरेका प्रयासहरू, सफलताहरू र सिकाइहरू प्रदेश संग आदान आदान प्रदान - पहिलो घोषणा पत्रको समिक्षा सहित आगामी रणनीति निर्माण तथा कार्यान्वयनको प्रतिबद्धता
ग)	परियोजना स्तर	
१	गाउँ पालिकामा परिचालित कर्मचारीहरू (फिल्ड संयोजक, स्वास्थ्य प्रवर्द्धक,) र फोकल शिक्षकहरूलाई मर्यादित महिनावारी व्यवस्थापन सम्बन्धमा अभिमुखीकरण	- महिनावारी संग सम्बन्धित जोखिम न्यूनीकरण गर्न परिचालित कर्मचारीहरूको क्षमता विकास - लक्षित समूहमा महिनावारी सम्बन्धमा चेतना विकास - महिनावारी सरसफाई सम्बन्धि जानकारी तथा बानी व्यवहार परिवर्तनमा सहयोग
२	मर्यादित महिनावारी व्यवस्थापन सहजकर्ता तालिम	- राष्ट्रिय मर्यादित महिनावारी व्यवस्थापन अभियानमा सहयोग - समुदायमा छाउपडी कुप्रथाको न्युनिकरण लागि कानुनी प्रावधानहरूको जानकारी
३	महिनावारी व्यवस्थापन सामग्री आपूर्ति शृंखला तालिम	- सरसफाई सामग्री तथा महिनावारी व्यवस्थापन सामग्रीको सहज पहुँचमा सहयोग - स्थानीय बजारमा सरसफाईका सामग्रीहरूको उपलब्धता - पुनः प्रयोग गर्न मिल्ने स्यानिटरी प्याड निर्माण गर्ने सिप विकास
घ	जिल्ला स्तरमा	

१	सूचना सामग्री निर्माण तथा प्रसारण (रेडियो जिगल)	सूचनामा पहुँच, जानकारी तथा जनचेतना फैलाउनमा सहयोग
२	सरोकारवाला निकाय संग अन्तरक्रिया	अवस्था पत्ता लगाइ आवश्यक रणनीति निर्माणमा सहयोग
ड	गाउँ पालिका स्तर	
१	महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन तालिम	- पुनः प्रयोग गर्न मिल्ने स्यानिटरी प्याड निर्माण गर्ने सिप विकास - महिनावारिका कुसस्कार व्यवस्थापनमा सहयोग - महिनावारी संग जोडिएका भ्रमहरु निवारणमा सहयोग - चर्पी तथा धारा प्रयोग गर्नेको संख्यामा वृद्धि
२	महिनावारी व्यवस्थापन सामग्री आपूर्ति शृंखला तालिम	- सरसफाई सामग्री तथा महिनावारी व्यवस्थापन सामग्रीको सहज पहुँचमा सहयोग - स्थानीय बजारमा सरसफाईका सामग्रीहरुको उपलब्धता - पुनः प्रयोग गर्न मिल्ने स्यानिटरी प्याड निर्माण गर्ने सिप विकास
३	मर्यादित महिनावारी व्यवस्थापनक लागि धामीझाँकी संग अन्तरक्रिया गोष्ठी	- महिनावारी संग जोडिएका कुसस्कर न्यूनीकरण गर्न तथा भ्रम निवारण गर्न सहयोग - महिनावारी र देविदेवाता र धर्म,पाप,पुण्य संग जोडिएका भ्रम न्यून गर्नमा सहयोग
४	मर्यादित महिनावारी व्यवस्थापनक लागि सासु बुहारी संग अन्तरक्रिया गोष्ठी	- महिनावारी संग जोडिएका कुसस्कर न्यूनीकरण गर्न तथा भ्रम निवारण गर्न सहयोग - महिनावारी शिक्षा तथा पूर्ण सरसफाईमा वृद्ध वृद्धाहरुलाई सहजीकरण र पूर्ण सरसफाई घोषणामा सहयोग
५	महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापनका लागि किशोरी संजाल तथा बाल क्लब संग अन्तरक्रिया गोष्ठी	- किशोरी संजाल मार्फत महिनावारी शिक्षामा सहयोग - बिद्यालय स्तरमा महिनावारी शिक्षामा सहयोग
६	मर्यादित महिनावारी सचेतनामुलक सास्कृतिक महोत्सव	- समुदायमा महिनावारी शिक्षा तथा जनचेतनामा सहयोग - महिनावारी सम्बन्धि सकारात्मक धारणा विकास
च	वडा स्तरमा तथा योजना स्तरमा	
१	महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन तालिम समुदाय तथा बिद्यालय स्तरमा	- वडा, गाउँ टोल तथा आमा समुहमा महिनावारी जनचेतना फैलाउन सहयोग . - स्यानिटरी प्याड निर्माण सिप विकास
३	पूर्ण सरसफाई तथा महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन तालिम उपभोक्ता समितिका महिलाहरु	- खानेपानी योजना क्षेत्र मर्यादित महिनावारी मैत्री क्षेत्र घोषणामा सहयोग - स्वच्छ आनी बानि अनुसरण गरुन मा सहयोग
४	सासु बुहारी अन्तरक्रिया	
५	स्वास्थ्य प्रबर्द्धकबाट घर भेट तथा सरसफाई अन्तरक्रिया	- पूर्ण सरसफाई, महिनावारी व्यवहार को वास्तविक अवस्था पहिचान - वास्तविक घरधुरीको आधारमा पूर्ण सरसफाई क्षेत्र घोषणा गर्नमा सहयोग

६	किशोरी समूह, आमा समूह परिचालन	• लक्षित समूह को क्षमता बिकास तथा व्यवहार परिवर्तनमा सहयोग
---	-------------------------------	--

२. निर्णय प्रक्रिया तथा योजना तर्जुमा

परियोजना सञ्चालनका लागि गरिने निर्णयहरूलाई पारदर्शी एवम् सहभागितात्मक बनाउनको लागि गाउँपालिका परियोजना व्यवस्थापन समितिको गठन भएको छ । सामान्यतः समितिको बैठक हरेक महिना बस्ने गर्दछ र उक्त बैठकमा परियोजना सञ्चालन सँग सम्बन्धित विभिन्न निर्णयहरू गरिएको थियो । परियोजना तेस्रो चरण (गाउँपालिका स्थापना भएपछि) मा भएका बैठकहरूको शारांश

तालिका ४.१: गाउँपालिका परियोजना व्यवस्थापन समितिको बैठकको सारांश

आर्थिक वर्ष	बैठक संख्या	प्रमुख छलफल तथा निर्णयहरू
२०७४ / ०७५	10	गाउँपालिका परियोजना व्यवस्थापन समिति गठन, वार्षिक कार्यक्रम वारे छलफल, वार्षिक कार्ययोजना अनुमोदन, सहयोगी संस्था दार्चुला संग सम्झौता गर्ने । मासिक प्रगती समिक्षा, सहयोगी संस्थाको नतिजमुखी कार्ययोजना अनुमोदन, निर्माणाधिन योजनाहरूको म्यादथप, नया योजनाहरूको विस्तृत सर्वेक्षण गर्ने । मासिक प्रगती समिक्षा, योजनाहरूको म्याद थप गर्ने, जुडे लघु जलविद्युत योजनाको पुर्ननिर्माण मा सहयोग PSU लाई अनुरोध गर्ने, जलउपयोग गुरयोजना तयारीको लागि सहयोगी संस्था CRDS-नेपाल सित सम्झौता गर्ने । मासिक प्रगती समिक्षा, LRP लाई गापाबाट करार नियुक्ति दिने , जलउपयोग गुरयोजना तयारीको लागि सहयोगी संस्था CRDS-Nepalसितको सम्झौता अनुमोदन गर्ने । मासिक प्रगती समिक्षा, योजनाको कार्यन्वयन चरणको सम्झौता गर्ने, उ.स. व्यवस्थापन तालिमको अपुग वजेट अनुगमन तथा मूल्यांकन शिर्षकबाट व्यहोर्ने । मासिक प्रगती समिक्षा, सम्झौता भएका योजनाहरूको अनुमोदन गर्ने, वार्षिक कार्यक्रम संसोधन गरि थप बजेट र गापा अधिकृत छनौट गरिदिनको लागि PSU लाई अनुरोध गर्ने । मासिक प्रगती समीक्षा, आगामी वर्षको वार्षिक कार्यक्रम तयार गरि PSU डडेल्धुरा पठाउने सम्बन्धमा । मासिक प्रगती समीक्षा, मार्मा गाउपालिकाको जलउपयोग गुरयोजनालाई सुचारु गर्न सहयोगी संस्था CRDS-नेपालसंग संसोधित सम्झौता गर्ने तथा सोको वजेट व्यवस्था गापा जलश्रोत विकास कोषबाट गर्ने, । मासिक प्रगती समीक्षा, मार्मा गापामा नया आ.व.का लागि नया सहयोगी संस्था छनौट गर्ने सोको नेतृत्व PSU लाई दिने, सहयोगी संस्था छनौटका लागि गापा प्रतिनिधि छनौट गर्ने, सहयोगी संस्था छनौटको लागि सूचना प्रकाशन गर्ने । मासिक प्रगती समीक्षा, योजनाहरूमा दोस्रो र तेस्रो अनुगमन, क्रमागत योजनाहरूका लागि ३ महिनाको लागि गापाबाट कार्यरत जलश्रोत प्राविधिकलाई करार नियुक्ति दिने, आगामी आ.व.२०७५।०७६ को वार्षिक कार्यक्रम तयार गरि गाउसभा बाट पारित गराउने , गाउ सभाबाट विभिन्न ४ वटा नीति तथा रणनीति तयार गर्न सुझाव दिने ।
२०७५ / ०७६	11	अषाढ महिनामा परियोजनाले गरेका क्रियाकलाप हरुको समिक्षा सम्बन्धमा ,संस्था अनुगमन समिति को प्रतिवेदन सम्बन्धमा,श्रावण र भाद्र महिनामा गरेका परियोजनाले गरेका क्रियाकलापहरूको समिक्षा, ऋ.व. २०७५।०७६ को कार्षिक कार्यक्रम अनुमोदन सम्बन्धमा,सहयोगी संस्थाको अनुगमन मुल्यांकन समितिको प्रतिवेदन तथा परियोजना व्यवस्थापन दलको सिफारिस सम्बन्धमा,सहयोगी संस्थाहरूलाई जानकारी तथा छनौट हुने संस्था सितको वार्ता सम्बन्धमा, विविध सम्बन्धमा, आश्विन महिनामा परियोजनाले गरेका क्रियाकलापहरूको समीक्षा सम्बन्धमा, साझेदारीमा कार्यक्रम संचालन सम्बन्धमा, मार्मा गा.पा. ग्रामीण जलश्रोत व्यवस्थापन परियोजना ले परिचालन गरि रहेको चालु तथा पुजीगत खर्च को समिक्षा सम्बन्धमा, बैठकमा गरीएका क्रियाकलाप हरुको समिक्षा, गत बैठकमा गरीएका क्रियाकलाप हरुको समिक्षा, सामुदायिक ग्रामीण बिकास समाज नेपालबाट पेश भई आएको थप कर्मचारी अनुमोदन सम्बन्धमा, सहयोगी संस्था संग सम्झौता गर्ने सम्बन्धमा, स्थानीय श्रोत व्यक्ति छनौट तथा परिचालन, परियोजनाको गा.पा. स्तरीय कार्यालय व्यवस्थापन सम्बन्धमा, गत बैठकमा गरीएका क्रियाकलाप हरुको समिक्षा, यस महिनामा भएका सम्झौता अनुमोदन गर्ने सम्बन्धमा , वार्षिक कार्यक्रम संसोधन सम्बन्धमा, वार्षिक कार्यक्रम अनुसारका चालु तर्फका कार्यक्रमको अपुग रकम गा.पा.को सहलगानी कोषबाट व्यहोर्ने सम्बन्धमा, स्थानीय सेवा प्रदायक अनुमोदन सम्बन्धमा, योजनाहरूको म्याद थप गर्ने सम्बन्धमा, १. यस आ.व.मा परियोजनाले गरेका क्रियाकलापहरूको समीक्षा सम्बन्धमा, फिटिड. सामाग्रीहरु सम्बन्धमा, माघ र फागुनमा परियोजनाबाट संचालन गरेका क्रियाकलाप हरुको समिक्षा, लैङ्गिक मैत्री तथा बालमैत्री रस्कोट मा.वि.को शौचालय सम्झौता सम्बन्धमा, परियोजनाले संचालन गरेका चालु तथा पुजीगत खर्चसमिक्षा, गडेनी बहुउपयोगी योजनाको सम्झौता परिमार्जन सम्बन्धमा, बजेटको खानेपानी तथा सरसफाइ योजनाको बिबाद तथा सामाधान सम्बन्धमा, स्थानीय श्रोत व्यक्ति हरुको म्याद थप सम्बन्धमा, अनुगमन कार्यदल गठन सम्बन्धमा, केरा तालिम संचालन वारे, मिडीया परिचालन वारे , महोत्सव खर्च वारे, मार्मा गाउपालिका अन्तर्गत संचालित

		परियोजना गतीविधी तथा क्रियाकलापको जानकारी, संशोधित वार्षिक कार्यक्रम अनुमोदन सम्बन्धमा, यस अवधिमा सम्पन्न क्रियाकलापको समिक्षा, आगामी आ.व.को वार्षिक कार्यक्रम सम्बन्धमा, मिडीया साझेदारी कार्यक्रम सम्बन्धमा, चाड, जुठ्यान निर्माण सम्बन्धमा, योजना स्तरिय तथा गाउँपालिका स्तरिय अनुगमन सम्बन्धमा, स्थानीय श्रोत व्यक्तिहरुको म्याद थप सम्बन्धमा, जिविकोपार्जन क्रियाकलाप संचालन सम्बन्धमा, यस आ.व.मा परियोजनाले गरेका क्रियाकलापहरुको समीक्षा सम्बन्धमा, शौचालय निर्माणको बांकी काम सम्बन्धमा, मार्मा गा.पा. ग्रामीण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना ले परिचालन गरि रहेको फिन्यान्स सरकारको चालु तथा पुजीगत खर्च को रकम डडेल्धुर फिर्ता गर्ने सम्बन्धमा, तालिम हरूको खर्च अनुमोदन सम्बन्धमा ।
२०७६/०७७	11	कार्य सम्पादन मुल्यांकन समपुरक कोष विविध, थप जनशक्ति छनोट र व्यवस्थापन सहयोगी संस्था सम्झौता, बिम्थी सिचाइ चन्दन पानी खानेपानी तथा सरफाई योजना बचकोट अन्तिम अनुगमन स्थानीय श्रोत व्यक्ती चुल्हो निर्माण मन्दर शैचालय विद्यालय शैचालय वार्षिक कार्यक्रम पुर्ण सरसफाई स्थानीय श्रोत व्यक्ती तालिम वार्षिक कार्यक्रम सन्शोधनसहकारी संस्था छनोट र अवलेकन भ्रमण, च्युरी खवगिभ अजबप्ल अनुगमन, कार्यक्रम संचालन अनुमती, योजनाहरुको सार्वजनिक समिक्षा तथा अयखष्म COVID-19 precaution र water बोर्ड गठन सम्बन्धमा, बजेट खर्च अनुमति, अकस्मिक योजना निर्माण प्रगती समिक्षा लटिनाथ मन्दिर शैचालय ।
२०७७/०७८	10	यस अवधिमा सम्पन्न क्रियाकलाप हरूको समिक्षा, आ.व. ०७६/०७७ को वार्षिक कार्य सम्पादन मुल्यांकन सम्बन्धमा, आ.व. ०७७/०७८ को वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम सम्बन्धमा, सहयोगी संस्था सम्झौता म्याद थप सम्बन्धमा, गाउँपालिका जलस्रोत अधिकृतको करार सम्झौता म्याद थप सम्बन्धमा, परियोजना ले गत महिनामा गरेका क्रियाकलापहरुको समिक्षा सम्बन्धमा, विश्व महामारीको रुपमा रहेको कोभिड-१९ बाट सावधानी अपनाउने सम्बन्धमा, पेस्की सम्बन्धमा, परियोजनाले गत महिनामा सम्पन्न गरेका क्रियाकलापहरुको समिक्षा सम्बन्धमा, आगामी दिनहरुमा संचालन गरिने क्रियाकलाप हरूको प्राथमिकीकरण सम्बन्धमा, चिउरी प्रशोधन मेसिन खरिद तथा जडान सम्बन्धमा, सहकारी तालिम तथा सहकारी संग को सम्झौता सम्बन्धमा, निर्माण गरिएको भवन तथा जमिन सहकारिको नाममा नामसारी सम्बन्धमा, पोलिहाउस वितरण सम्बन्धमा, परियोजनाले गत महिनामा सम्पन्न गरेका क्रियाकलापहरुको समिक्षा सम्बन्धमा, वासबोर्ड अन्तर्गत कर्मचारी भर्ना सम्बन्धमा, परियोजनाले गत महिनामा सम्पन्न गरेका क्रियाकलापहरुको समिक्षा सम्बन्धमा, सुचनामुलक होर्डिंग बोर्ड टास गर्ने सम्बन्धमा, WSSAT तालिमका लागि सहभागी छनौट सम्बन्धमा, पोलिहाउस निर्माणका लागि सम्झौता सम्बन्धमा, विद्यालय वास तथा तिन तारा पद्धति सम्बन्धमा, परियोजनाले गत महिनामा सम्पन्न गरेका क्रियाकलापहरुको समिक्षा सम्बन्धमा, परियोजनाले गत महिनामा सम्पन्न गरेका क्रियाकलापहरुको समिक्षा सम्बन्धमा, सुधारिएको चुल्हो तथा च्युरी मेसिन खरिदका लागि दरभाउ सम्बन्धमा, लैंगिक तथा अपांगमैत्री योजना तर्जुमा सम्बन्धमा, परियोजनाले गत महिनामा सम्पन्न गरेका क्रियाकलापहरुको समिक्षा सम्बन्धमा, चिउरी मूल्य शृंखला प्रस्तावना परिमार्जन सम्बन्धमा, N-WASH suevey सम्बन्धमा, श्रोत संरक्षण योजना निर्माण सम्बन्धमा, वार्षिक कार्यक्रम संशोधन सम्बन्धमा, परियोजनाले गत महिनामा सम्पन्न गरेका क्रियाकलापहरुको समिक्षा सम्बन्धमा, N-WASH suevey सम्बन्धमा, कोभिड न्यूनीकरण सामाग्री खर्च समर्थन सम्बन्धमा, पूर्ण सरसफाई घोषणा सम्बन्धमा ।
२०७८/०७९	11	यस अवधिमा सम्पन्न क्रियाकलाप हरूको समिक्षा, आ.व. २०७७/०७८ को वार्षिक कार्य सम्पादन मुल्यांकन सम्बन्धमा, आ.व. ०७८/०७९ को वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम सम्बन्धमा, सहयोगी संस्था सम्झौता सम्बन्धमा, गाउँपालिका जलस्रोत अधिकृतको करार सम्झौता म्याद थप सम्बन्धमा, परियोजना ले गत महिनामा गरेका क्रियाकलापहरुको समिक्षा सम्बन्धमा, आगामी दिनहरुमा संचालन गरिने क्रियाकलाप हरूको प्राथमिकीकरण सम्बन्धमा, चिउरी प्रशोधन मेसिन खरिद तथा जडान सम्बन्धमा, सहकारी तालिम तथा सहकारी संग को सम्झौता सम्बन्धमा, पोलिहाउस वितरण सम्बन्धमा, वासबोर्ड अन्तर्गत कर्मचारी सम्बन्धमा, सुचनामुलक होर्डिंग बोर्ड टास गर्ने सम्बन्धमा, विद्यालय वास तथा तिन तारा पद्धति सम्बन्धमा, परियोजनाले गत महिनामा सम्पन्न गरेका क्रियाकलापहरुको समिक्षा सम्बन्धमा, परियोजनाले गत महिनामा सम्पन्न गरेका क्रियाकलापहरुको समिक्षा सम्बन्धमा, चिउरी मूल्य शृंखला प्रस्तावना सम्बन्धमा, N-WASH suevey सम्बन्धमा, श्रोत संरक्षण योजना निर्माण सम्बन्धमा, वार्षिक कार्यक्रम संशोधन सम्बन्धमा, परियोजनाले गत महिनामा सम्पन्न गरेका क्रियाकलापहरुको समिक्षा सम्बन्धमा, N-WASH suevey सम्बन्धमा, पूर्ण सरसफाई घोषणा सम्बन्धमा ।

२. सहकार्य

परियोजना कार्यान्वयनको क्रममा गाउँपालिका स्तरमा विभिन्न साझेदारहरूको बीचमा सहकार्य गरिएको थियो । समुदाय बाहेक गाउँपालिका स्तरमा सक्रिय विभिन्न परियोजनाहरू, गैह्र सरकारी संघसंस्थाहरू, विकास साझेदारहरू, गाउँपालिकाका विभिन्न विषयगत शाखाहरूसँग समेत परियोजना तेस्रो चरणको अवधिमा निम्न बमोजिम सहकार्य तथा लागत साझेदारी गरिएको छ ।

तालिका ६.१: परियोजनासँग सम्बन्धित कृयाकलापहरूमा सहकार्य

क्र.सं.	निकायको नाम	कार्यक्रम	सहकार्यको प्रकार	सहकार्यको रकम रु. (वा बराबर)
१	घरेलु विकास समिती	बाँस निगालो जन्य तालिम	साझेदारी	१,००,०००।०० परियोजना तथा १,५०,०००।०० घरेलु विकास समिती
२	Banana Agro resort Tikapur kailali	केरा बाट बन्ने परिकार तथा आचार तालिम	तालिम प्रदान गर्नु	
३	प्राइभेट सेक्टर संग	पोलीहाउस निर्माण	लगानी	
४	कृषि शाखा	पोली हाउस निर्माण	अर्थिक सहकार्य	रु। २००००।००
५	जिल्ला घरेलु विकास समिती दार्चुला	अचार उत्पादन तथा प्रशोधन	तालिम प्रदान	२५०००।००
६	स्वास्थ्य शाखा	विश्व चर्पी दिवस	अर्थिक सहकार्य तथा प्राविधिक	४०००।००
७	मार्मा गाउँपालिका	पोलीहाउस निर्माण तथा तालिम	निर्माण तथा तालिम	८०,०००।००
८	कृषि शाखा मार्मा गाउँपालिका	अमिलो जातको बिरुवा खरिद तथा ढुवानी	अमिलो जातको बिरुवा खरिद तथा रोपण	१,११,०००।००
९	महिला विकास शाखा	लैंगिक हिंसा विरुद्ध अभियान १६ दिने	ब्यानर छपाई तथा सहजीकरण	६,०००।००
१०	महिला विकास शाखा	अन्तर रास्ट्रीय महिला दिवस	ब्यानर छपाई तथा सहजीकरण	

३.आइपरेका समस्याहरू

मुख्य समस्याहरू र समाधानको को सारांश लेख्नुहोस्

कार्यक्रम संचालन गर्दा समय समयमा आइ परेका विभिन्न समस्याहरू समाधान गर्न सर्व प्रथम गाउँ कार्यपालिकाले महत्वपूर्ण भूमिका खेलेको थियो । जसले गर्दा कार्यक्रम निरन्तर तथा सहजरूपमा सम्पन्न गरियो । कार्यक्रम संचालन दौरान उपभोक्ता समिति, गाउँ पालिका कर्मचारी टिम, सहयोगी संस्थाका कर्मचारी साथीहरू, समय समयमा परियोजनाबाट बिज्ञ सरहरूबाट पाइएको सुझाव सल्लाहले समग्र प्रयासबाट कार्यक्रम सम्पन्न भएको थियो । बिस्तृत रूपमा आइ परेका समस्या तथा समाधानका उपायहरू तालिका नं. ७.१ मा दिएको छ ।

तालिका ७.१: आइपरेका समस्याहरू तथा समाधानका प्रयासहरू

क्र.सं.	समस्याहरू	समाधानका प्रयासहरू
१	बजारमा सामग्रीको अभाव	सामग्रीको अभाव, कोभिड(१९) ले देश बन्दा बन्दि हुँदा बाह्य निर्माण सामग्री को बजारमा अभाव भै काम गर्न ढिलाई तथा महंगाई ।
२	खानेपानी निर्माण गर्दा स्वस्फूर्त रूपमा नगद संकलनमा समस्या गरिब दलित बस्तीमा स्वलागानीमा समस्या ।	गा पा तथा अन्य निकाय बाट पनि स्पस्ट पार्न लगाइएको ।
३	एकै प्रकृतिका योजनाहरू मध्ये परियोजनाले संचालन गरेका योजनामा श्रमदान बढी हुनु	योजनाका बारेमा यथार्थ जानकारी दिएर र परियोजनाको बारेमा अभिमुखिकरण मार्फत सहज ।
४	योजना निर्माण गर्दा सम्म मिहिनेतका साथ योजना सम्पन्न हुने तर योजना निर्माण पश्चात प्रभावकारी रूपले ध्यान नदिएको ।	समय समयमा झकझाक्याउनु पर्ने बैठक बसाल्नु पर्ने ।
५	डिजाईन इस्टिमेट गर्दा मेहनत गर्दा गर्दै सामग्री छुट्न जानु र थप सामग्री माग गर्दा महँगो पर्न जाने ।	डिजायन इस्टिमेट राम्रो संग हेर बिचार गरेर बनाउनु पर्ने ।
६	गाउँमा प्रयास मिस्त्री को अभाव हुँदा सोचे अनुसारका संरचना निर्माणमा समस्या ।	बाहिरबाट मिस्त्री लगेर काम गर्नु पर्ने । स्थानीय मिस्त्री तयार पार्नु पर्ने ।
७	कोभिड १९का कारण नमुा सरसफाईयुक्त टोल निर्माणमा समस्या, सरसफाईमा उल्लेख्य सफलता हासिल हुन नसक्नु ।	लकडाउनमा पनि निरन्तर । तर भेला बैठक हरू गर्न सकिएन व्यक्तिगत भेटघाट मात्र हुनु ।
८	कोभिड १९का कारण च्युरी मुल्य श्रृङ्खलामा लक्ष बमोजिमको प्रगती हासिल हुन नसक्नु ।	
९	सरसफाईमा उल्लेख्य सफलता हासिल हुन नसक्नु ।	सरसफाई क्षेत्रका लागी १ जना थप गाउँपालिकाले सहयोग गरेको ।
१०	१ जना जिबीकोपार्जन सहजकर्ताले मात्र मार्मा र अपि हिमाल गा.पा. हेर्न समयले नभ्याउने ।	कर्मचारीहरूको निरन्तर प्रयासरत
११	सहकारीलाई सहयोग गर्दा पनि संचालन मा आउन नसक्नु ।	
१२	गूलजरमा चुल्हो जडान गर्न कठीनाइ भएको	वडा न.१ कार्यालयसित सहकार्य गरि उक्त समस्या समाधान गरिएको ।
१३	मासिक रूपमा खर्चको फाटवारी भिडान गरि परियोजना सहयोग इकाइमा पठाउनु गाह्रो ।	गापाबाट आगामी दिनमा विशेष पहल गर्ने र लेखापालहरूलाई परियोजनाबाट तालिम दिनुपर्ने ।

१४	योजनाको वजार सामग्री समयमा ढुवानी नभएको, योजनाको सामग्री ढुवानी भएपछि यासाँ संकलन समयले योजना २ महिना ढिलो हुन गएको ।	योजनाहरूको समयमै कोटेशन प्रक्रिया थालिएतापनि सप्लायर्सहरूबाट ३ वटा आवेदन नपरेको कारण दोस्रो पटक सूचना प्रकाशित गर्नु परेको । य योजना क्षेत्रका केहि व्यक्तिहरूलाई सम्झाई बुझाइ योजनालाई सम्झौता अवधिभित्र सम्पन्न गर्न सफल
१५	योजनाहरू भौतिक रुपमा सम्पन्न भैसक्दा पनि बजेट अभावका कारण अन्तिम भूक्तान गर्न नसकिएको ।	य योजनाहरू समयमा विस्तृत सर्वेक्षण गरि गापाको स्वीकृत बजेट सिलिग तथा गापाको प्रतिवद्धता बमोजिम योजनाहरू लाई कार्यन्वयन चरणको सम्झौता गर्ने ।

अनुसूची १: परियोजना तेस्रो चरणमा यस गाउँपालिकामा सम्पन्न योजनाको विवरण (आर्थिक वर्ष २०७२/०७४ को साविक गाविसहरूको विवरण समेत)

योजनाको नाम	वडा नं.	योजनाको प्रकार	लाभान्वित घरधुरी	लाभान्वित जनसंख्या	योजनाको कुल लागत	बिभिन्न पक्षको योगदान				आर्थिक वर्ष
						नेपाल सरकार	फिनल्याण्ड /इयु	स्थानीय सरकार	उपभोक्ता (नगद/श्रम)	
खानेपानी तथा सरसफाइ योजना										
वाथिडाबरभिट्टा खानेपानी तथा सरसफाई योजना	१	पाइप प्रणाली	28	282	4,079,899	801,645	857,423	800,000	1,657,423	2075 /2076
थला कोटथला खानेपानी तथा सरसफाई योजना	२	पाइप प्रणाली	78	452	5,749,996	385,000	2,441,037	1,189,500	3,630,537	2077 /2078
सिरानपानी खानेपानी तथा सरसफाई योजना	६	पाइप प्रणाली	57	449	7,225,550	3,396,397	100,000	1,000,000	1,100,000	2077 /2078
सिपलरी काकडीगौडा खानेपानी तथा सरसफाई योजना	१	पाइप प्रणाली	44	348	4,746,348	890,415	1,892,131	307,159	2,199,290	2074 /2075
शिलाजु निखिर खानेपानी तथा सरसफाई योजना	५	पाइप प्रणाली	36	212	1,273,442		-	-	-	
रुनढुंगा खानेपानी तथा सरसफाई योजना	५	पाइप प्रणाली	64	386	4,723,800	-	-	-	-	
रोडाखोला खानेपानी तथा सरसफाई योजना	२	पाइप प्रणाली	64	382	6,829,933	1,755,787	1,238,500	1,149,667	2,388,167	2077 /2078
परिवगर खानेपानी तथा सरसफाई योजना	१	पाइप प्रणाली	64	418	5,243,551	1,743,374	-	1,071,184	1,071,184	2077 /2078
पल्टेखानी बाकु खानेपानी तथा सरसफाई योजना	४	पाइप प्रणाली	65	429	9,278,235	600,000	3,228,500	2,008,950	5,237,450	2076 /2077

माझाधार खानेपानी तथा सरसफाई योजना	३	पाइप प्रणाली	73	465	4,898,275	237,789	1,680,000	900,000	2,580,000	2076 /2077
कुसाड खानेपानी तथा सरसफाई योजना	१	पाइप प्रणाली	48	214	3,010,161	891,408	891,408	153,465	1,044,873	2073 /2074
जुडेघुत्घुते खानेपानी तथा सरसफाई योजना	१	पाइप प्रणाली	88	507	4,736,229	1,618,298	1,618,298	281,692	1,899,990	2073 /2074
हडे पडपाडा खानेपानी तथा सरसफाई योजना	४	पाइप प्रणाली	111	664	10,906,013	3,908,877	1,150,463	2,077,333	3,227,796	2077 /2078
घम्तापना खानेपानी तथा सरसफाई योजना	४	पाइप प्रणाली	52	298	2,656,317	-	-	-	-	
दुनी खानेपानी तथा सरसफाई योजना	३	पाइप प्रणाली	87	626	10,316,407	684,000	3,600,000	2,129,910	5,729,910	2076 /2077
दल्याड खानेपानी तथा सरसफाई योजना	१	पाइप प्रणाली	54	343	4,524,408	1,848,565	202,000	750,000	952,000	2077 /2078
छिछिले जाजरखोला खानेपानी तथा सरसफाई योजना	१	पाइप प्रणाली	21	185	1,541,270	147,998	622,824	231,191	854,014	2075 /2076
बर्कु पल्टेखानी आपतकालीन मर्मत योजना	४	पाइप प्रणाली	18	150	756,077	40,000	213,000	125,000	338,000	2076 /2077
बाजकोट खानेपानी तथा सरसफाई योजना	४	पाइप प्रणाली	91	684	8,263,853	1,236,089	3,004,741	1,504,368	4,509,110	2076 /2077
जम्मा:			1,143	7,494	100,759,765	20,185,642	22,740,325	15,679,419	38,419,744	
सिँचाई/बहुपयोगी योजना										
सांगडी बहु उपयोगी योजना	2		110	705	8,647,980	1,700,000	1,617,925	1,300,000	2,153,157	2077/2078
रील बहु उपयोगी योजना	3		59	368	5,087,330	851,000	1,800,000	675,772	1,168,866	2076/2077
खार्केनी बहु उपयोगी	1		104	575	1,137,241		-	-	-	

योजना										
खर्केनी भेलेगाड बहु उपयोगी योजना	1		115	670	102,438	22,833	22,833	6,146	49,728	2074/2 075
गोल्फा बहु उपयोगी योजना	5		79	625	1,451,782		-	-	-	
गडेनी बहु उपयोगी योजना	1		70	427	4,698,290	1,116,189	1,217,870	668,997	1,001,019	2075/2 076
भङ्गाडी बहु उपयोगी योजना	1		208	1,077	11,865,903	2,337,093	4,966,322	711,000	3,438,021	2074/2 075
बजानी बहु उपयोगी योजना	3		73	491	12,237,966	5,603,000	347,075	1,956,691	2,817,995	
शेरी सिँचाइ	६		४१	३११	7,716,416					०७८/ ०७९
जम्मा:			८५९	५,२४९	५२,९४५,३४५	११,६३०,११५	९,९७२,०२५	५,३१८,६०७	१०,६२८,७८६	
संस्थागत शौचालय र सरसफाई योजनाहरू										
Durgeshori Ma.Vi. Toilet					902,964	147,469	322,221	122,891	226,693	2074- 2075
Latinath Ma.Vi. School toilet			487	775	1,273,827	246,000	255,954	517,061	254,765	2076- 2077
Total sanitation hand washing and Utensil construction scheme			60	304	1,173,765	51,208	53,298	20,412	811,959	2075- 2076
Latinath Mandir Toilet Construction			120	313	1,443,857	80,000	282,465	943,000	-	2076- 2077
Jude School Toilet					1,820,637	418,746	432,503	500,000	337,812	2077- 2078
Tapoban Ma.Bi. sanitation structure construction scheme					253,469	64,254	134,497	-	52,882	2077- 2078

School WASH infrastructure improvement support (Durga AA.Bi. Chiurani)					327,942	-	-	-	-	
School WASH infrastructure improvement support Gholjar					605,393	-	-	-	-	
Total sanitation related Structure (Incinerator) Construction			204	1,233	799,120	-	-	-	-	
जम्मा:			871	2,625	8,600,972	1,007,677	1,480,938	2,103,364	1,684,112	
सुधारिएको पानीघट्ट										
Marma IWM			11	372	535,199	75,000	78,000	2,496	375,203	2075 / 076
San Khola IWM			63	761	576,468	86,000	111,000	130,000	241,701	2076 / 077
Guljar IWM			51	1,854	295,502	59,206	59,206	52,730	116,033	2074 / 075
जम्मा:			125	2,987	1,407,169	220,206	248,206	185,226	732,936	
सुधारिएको चुल्हो										
सुधारिएको चुल्होको प्रकार	१	२	३	४	५	६	७	८	जम्मा	
Recharge Structure Construction and Improvment Scheme			106	378	181,815	20,000	21,000	3,065	137,750	2075-2076
Chhoya mul sanrkshan nirman Project			38	229	742,219	206,000	242,000	-	192,143	2077-2078
Marma RM level ICS Support scheme			29	187	380,989	127,000	88,926	-	117,305	2075-2076

Total sanitation related Structure (Chang+ Juthya) Construction			65	429	1,653,026	18,370	95,443	102,152	1,366,436	2076-2077
Total Sanitation related structure(Incinerator) Construction			63	465	452,738	17,116	89,858	26,743	139,628	2076-2077
Latinath ICS			520	2,988	2,577,564	206,000	242,000	520,313	1,608,669	2077-2078
Guljar ICS			300	1,500	702,004	98,045	203,149	64,086	321,335	2074-2075
जम्मा:			११२४	६१८०	६६९०३५८१४	६९२५३६६५	९८२३८२१५१	७१६३५९१८१	३८८३२६६४७	
जीविकोपार्जन पूर्वाधार										
पडपाडा पोलिहाउस निर्माण योजना	4		40	243	225,241	304,310	412,000	700,000	636,635	०७७/०७८
रिल पोलिहाउसनिर्माण योजना	3		28	१८०	1,594,081	178,000	910,191	149,166	343,295	०७७/०७८
भरानी प्लास्टिक घर निर्माण योजना	1		24	142	1,674,993	200,000	600,000	183,609	460,554	०७८/०७९
मुर्खे गोल्फा प्लास्टिक घर निर्माण योजना	5		20	108	1,287,781	200,000	550,000	4,394	353,611	०७८/०७९
च्युरी संकलन केन्द्र निर्माण योजना	2				1,128,400	68,690	425,000	342,653	220,762	०७७/०७८
च्युरी प्रशोधन केन्द्र	2		9	230	1,443,831	-	706,500	362,839	273,816	०७७/०७८
अमला उत्पादन तथा बजरीकरण	मार्मा गा.पा.भरि				278,400	-	52,000	78,750	147,400	०७६/०७७
रिल कृषक समुह	3		20	94	1,131,392	-	400,000	309,701	320,333	०७७/०७७
चिउरी संकलन,प्रशोधन, बजारीकरण योजना	2		387	2,129	8,928,014	2,037,000	2,401,000	1,793,500	2,100,000	०७७/०७८

रिल कृषक समुह	3		12	71	762,506	323,000	-	132,970	204,203	०७७/ ०७८
बजानी बहु उपयोगी योजना(प्लास्टिक घर निर्माण)	3				1,399,165	750,000	-	70,638	371,919	०७७/ ०७८
जम्मा			५४०	३,१९७	१९,८५३,८०४	४,०६१,०००	६,४५६,६९१	४,१२८,२२०	५,४३२,५२९	
कुल जम्मा					190,257,414	37,797,176	41,880,567	28,131,197	60,781,374	

अनुसूची २ : परियोजना तेस्रो चरणमा संचालित बिभिन्न क्षमता विकास कार्यक्रमको विवरण

क्र.सं.	संचालित तालिमको प्रकार	तालिम संख्या	दलित महिला	दलित पुरुष	जनजाती महिला	जनजाती पुरुष	अन्य महिला	अन्य पुरुष
१	चरणबद्ध कार्यविधि बमोजिमका तालिमहरू उपभोक्ता समितिलाई अभिमुखीकरण	२३	२२	१४	०	०	१२३	१०७
२	घरबारी व्यवस्थापन तालिम	२०	१८	१३	०	०	८९	७७
३	सामुदायिक कार्ययोजना निर्माण तालिम	२३	१८	११	०	०	११०	९५
४	GESI तालिम	२२	१९	१४	०	०	१००	८५
५	निर्माण पूर्व गोष्ठी	२२	१९	११	०	०	९६	८३
६	निर्माण अवधि गोष्ठी	१६	९	१०	०	०	७४	६३
७	लेखा व्यवस्थापन तालिम	३६	३२	२०	०	०	१६०	१४१
८	FCHV/तालिम	१					९	०
९	मर्मत सम्भार तथा पानि सुरक्षा योजना तालिम पुनर्ताजगी	१९	१५	११	०	०	९२	७९
१०	मर्मत सम्भार तथा पानि सुरक्षा योजना तालिम	१३	६	६	०	०	१००	७८
११	निर्माण पश्चात गोष्ठी	७	३	५	०	०	४०	३१

१२	धारा आमा समूह तालिम	११	१४	०	०	०	४१२	१
१३	योजना संचालन तथा मर्मत सम्भार तालिम	३		३			१८	१२

अनुसूची ३ : परियोजनाको सहयोगमा उत्पादन गरिएका प्राविधिक जनशक्ति को विवरण

क) मर्मत सम्भार कार्यकर्ताहरू

क्र.सं.	तालिम प्राप्त व्यक्तिको नाम	तालिमको अवधि	लिंग		ठेगाना	सम्पर्क नम्बर
			महिला	पुरुष		
१	पुर्ण सिंह ठगुन्ना	2075/11/25 देखि २०७५/१२/०८ सम्म १४ दिन		पुरुष	मार्मा १ दह	
२	जानकी ठगुन्ना	2075/11/25 देखि २०७५/१२/०८ सम्म १४ दिन	महिला		मार्मा १ दह	
३	धनविर ठगुन्ना	2075/11/25 देखि २०७५/१२/०८ सम्म १४ दिन		पुरुष	मार्मा १ दह	
४	सुरेन्द्र सिंह ठगुन्ना	2075/11/25 देखि २०७५/१२/०८ सम्म १४ दिन		पुरुष	मार्मा १ तोलिमान्डु	
५	देब सिंह धामी	2075/11/25 देखि २०७५/१२/०८ सम्म १४ दिन		पुरुष	मार्मा १ बाथी	
६	गजेन्द्र सिंह धामी	2075/11/25 देखि २०७५/१२/०८ सम्म १४ दिन		पुरुष	मार्मा डावर्भिट्टा	
७	धनपति ठगुन्ना	2075/11/25 देखि २०७५/१२/०८ सम्म १४ दिन	महिला	पुरुष	मार्मा १ घोल्जर	
८	राम सिंह धामी	2075/11/25 देखि २०७५/१२/०८ सम्म १४ दिन		पुरुष	मार्मा १ घोल्जर	
९	रोहिता ठगुन्ना	2075/11/25 देखि २०७५/१२/०८ सम्म १४ दिन	महिला		मार्मा १ घोल्जर	
१०	दुर्गा ठगुन्ना	2075/11/25 देखि २०७५/१२/०८ सम्म १४ दिन	महिला		मार्मा १ सिप्लरी	
११	बिरेन्द्र सिंह ठगुन्ना	2075/11/25 देखि २०७५/१२/०८ सम्म १४ दिन		पुरुष	मार्मा १ सिप्लरी	
१२	दमन सिंह महर	2075/11/25 देखि २०७५/१२/०८ सम्म १४ दिन		पुरुष	मार्मा १ दल्याड	
१३	अनिता महर	2075/11/25 देखि २०७५/१२/०८ सम्म १४ दिन	महिला	पुरुष	मार्मा १ दल्याड	
१४	ललिता बोहरा	2075/11/25 देखि २०७५/१२/०८ सम्म १४ दिन	महिला		मार्मा १ पाडी	

१५	बिरेन्द्र सिंह महर	2075/11/25 देखि २०७५/१२/०८ सम्म १४ दिन		पुरुष	मार्मा १ पाडी	
१६	धनबिर महरा	2075/11/25 देखि २०७५/१२/०८ सम्म १४ दिन		पुरुष	मार्मा १ गडेनी	
१७	निर्मला महर	2075/11/25 देखि २०७५/१२/०८ सम्म १४ दिन	महिला		मार्मा १ गडेनी	
१८	गोपाल सिंह महर	2075/11/25 देखि २०७५/१२/०८ सम्म १४ दिन		पुरुष	मार्मा १ जुडे	
१९	हरक सिंह भण्डारी	2075/11/25 देखि २०७५/१२/०८ सम्म १४ दिन		पुरुष	मार्मा १ जुडे	
२०	मालती बोहरा	2077/11/01 देखि २०७७/११/१२ सम्म १२ दिन	महिला		मार्मा १ जुडे	
२१	भक्त राम टमटा	2077/11/01 देखि २०७७/११/१२ सम्म १२ दिन		पुरुष	मार्मा १ पारिबगढ	
२२	पुस्पा टमटा	2077/11/01 देखि २०७७/११/१२ सम्म १२ दिन	महिला		मार्मा १ पारिबगढ	
२३	देव सिंह धामी	2077/11/01 देखि २०७७/११/१२ सम्म १२ दिन		पुरुष	मार्मा ४ पडपडा	
२४	दिपक नेपालि	2077/11/01 देखि २०७७/११/१२ सम्म १२ दिन		पुरुष	मार्मा ४ पडपडा	
२५	बलदेव धामी	2077/11/01 देखि २०७७/११/१२ सम्म १२ दिन		पुरुष	मार्मा २ सीमार	
२६	राधिका भट्ट	2077/11/01 देखि २०७७/११/१२ सम्म १२ दिन	महिला		मार्मा २ सीमार	
२७	जगुवा धामी	2077/11/01 देखि २०७७/११/१२ सम्म १२ दिन		पुरुष	मार्मा २ कोठथला	
२८	राम बहादुर सिंह	2077/11/01 देखि २०७७/११/१२ सम्म १२ दिन		पुरुष	मार्मा २ कोठथला	
२९	अनिता धामी	2077/11/01 देखि २०७७/११/१२ सम्म १२ दिन	महिला		मार्मा २ कोठथला	
३०	धनबिर बिस्ट	2077/11/01 देखि २०७७/११/१२ सम्म १२ दिन		पुरुष	मार्मा २ गन्गाडा	
३१	बसन्ती बिष्ट	2077/11/01 देखि २०७७/११/१२ सम्म १२ दिन	महिला		मार्मा २ गन्गाडा	
३२	मदन सिंह धामी	2077/11/01 देखि २०७७/११/१२ सम्म १२ दिन		पुरुष	मार्मा ३ रिल	
३३	अमर सिंह बिष्ट	2077/11/01 देखि २०७७/११/१२ सम्म १२ दिन		पुरुष	मार्मा ३ रिल	
३४	नन्दलाल जोशी	2077/11/01 देखि २०७७/११/१२ सम्म १२ दिन		पुरुष	मार्मा ३ बजानी	
३५	धाना बिष्ट	2077/11/01 देखि २०७७/११/१२ सम्म १२ दिन	महिला		मार्मा ३ बजानी	
३६	बिक्रम सिंह महर	२०७६/०९/०८ देखि ०९/२१ सम्म १४ दिन		पुरुष	मार्मा ४ बाकु	
३७	शान्ति महर	२०७६/०९/०८ देखि ०९/२१ सम्म १४ दिन	महिला		मार्मा ४ बाकु	
३८	अर्जुन सिंह महता	2078/09/24 देखि २८ सम्म ५ दिन पुनर्ताजगी		पुरुष	मार्मा ४ मट्खोला	

३९	रोशन सिंह महता	2078/09/24 देखि २८ सम्म ५ दिन पुनर्ताजगी		पुरुष	मार्मा ४ मट्खोला	
४०	दुर्गा बिष्ट	2075/11/25 देखि २०७५/१२/०८ सम्म १४ दिन	महिला		मार्मा ४ गोदेगाउँ	
४१	फगने टमटा	2075/11/25 देखि २०७५/१२/०८ सम्म १४ दिन		पुरुष	मार्मा ४ बचकोट	
४२	पूर्ण सिंह ठगुन्ना	2075/11/25 देखि २०७५/१२/०८ सम्म १४ दिन		पुरुष	मार्मा ४ बचकोट	
४३	पार्भती धामी	2075/11/25 देखि २०७५/१२/०८ सम्म १४ दिन	महिला		मार्मा ४ धारिगाड	
४४	दिलिप सिंह महता	2078/09/24 देखि २८ सम्म ५ दिन पुनर्ताजगी		पुरुष	मार्मा ५ गोल्फा	
४५	करन सिंह महता	2078/09/24 देखि २८ सम्म ५ दिन पुनर्ताजगी		पुरुष	मार्मा ५ निखिर	
४६	प्रभाश सिंह बोहरा	2078/09/24 देखि २८ सम्म ५ दिन पुनर्ताजगी		पुरुष	मार्मा ५ मुर्दै	
४७	दिपक सिंह महता	2078/09/24 देखि २८ सम्म ५ दिन पुनर्ताजगी		पुरुष	मार्मा ५ मुर्दै	
४८	कमले कोट्टारी	2077/11/01 देखि २०७७/११/१२ सम्म १२ दिन		पुरुष	मार्मा ६ निम्ठा	
४९	छंका डडाल	2077/11/01 देखि २०७७/११/१२ सम्म १२ दिन	महिला		मार्मा ६ निम्ठा	
५०	कृते डडाल	2077/11/01 देखि २०७७/११/१२ सम्म १२ दिन		पुरुष	मार्मा ६ सिराड	
५१	हरक सिंह धामी	२०७६/०९/०८ देखि ०९/२१ सम्म १४ दिन		पुरुष	डिलाशैनी १ दुनि	
५२	बिमला ठगुन्ना	२०७६/०९/०८ देखि ०९/२१ सम्म १४ दिन	महिला		मार्मा ३ दुनि	९८४७५२२५६१
५३	बिर सिंह धामी	२०७६/०९/०८ देखि ०९/२१ सम्म १४ दिन		पुरुष	डिलाशैनी १ दुनि	
५४	जनक राम लुहार	2078/09/24 देखि २८ सम्म ५ दिन पुनर्ताजगी		पुरुष	मार्मा ६ शेरी	
५५	प्रेम राम ओड	२०७६/०९/०८ देखि ०९/२१ सम्म १४ दिन		पुरुष	मार्मा ३ शासी	
५६	शान्ति ओड	२०७६/०९/०८ देखि ०९/२१ सम्म १४ दिन	महिला		मार्मा ३ शासी	

ख) खानेपानी तथा सरसफाई प्राविधिकहरु

क्र.सं.	तालिम प्राप्त व्यक्तिको नाम	तालिमको अवधि	लिङ्ग		ठेगाना	सम्पर्क नम्बर
			महिला	पुरुष		
१	सुनाकला महारा	23 पौष 2077 देखि 05 फाल्गुन 2077 सम्म : 42 दिन	महिला		मार्मा ४ बार्कु	९८४८८१५११२

२	रमेश दत्त पन्त	२४ पौष २०७७ देखि ०५ फाल्गुन २०७७ सम्म : ४२ दिन		पुरुष	मार्मा ३ च्युरानी	९८६२७१७४१०
३	कलावती धामी	२५ पौष २०७७ देखि ०५ फाल्गुन २०७७ सम्म : ४२ दिन	महिला		मार्मा ३ बरजेबला	९८४८२३७५९४
४	राम सिंह सितोली	२६ पौष २०७७ देखि ०५ फाल्गुन २०७७ सम्म : ४२ दिन		पुरुष	मार्मा ६ सिरोली	९८४८६९९८७९
५	सुरेन्द्र सिंह बिस्ट	२७ पौष २०७७ देखि ०५ फाल्गुन २०७७ सम्म : ४२ दिन		पुरुष	मार्मा ३ च्युरानी	९८६०६३५२८६

ग) स्थानीय स्रोत व्यक्तिहरु

क्र.सं.	तालिम प्राप्त व्यक्तिको नाम	तालिमको अवधि	लिङ्ग		ठेगाना	सम्पर्क नम्बर
			महिला	पुरुष		
१	मिना महर	३ दिन	महिला		मार्मा १	९८६८७३८२७६
२	सन्तोष धामी	३ दिन		पुरुष	मार्मा ४	
३	प्रतीक्षा ठगुन्ना	२०७७/०७/२३ देखि २५ सम्म	महिला		मार्मा ४	९८६४६३८३६८
४	शान्ति बिष्ट	२०७७/०७/२३ देखि २५ सम्म	महिला		मार्मा २	९८६४७९९४२०
५	मधु ठगुन्ना	२०७७/०७/२३ देखि २५ सम्म	महिला		मार्मा १	९८६८५०१९८८
६	निर्मला धामी	३ दिन	महिला		मार्मा ४	९८४८४३१३९३
७	पदम सिंह ठगुन्ना	२०७३/०६/०७ देखि ११ सम्म		पुरुष	मार्मा १	
८	बिमला ठगुन्ना	२०७३/०६/०७ देखि ११ सम्म	महिला		मार्मा १	

९	पशुपति सिंह	२०७३/०६/०७ देखि ११ सम्म	महिला		मार्मा १	
---	-------------	----------------------------	-------	--	----------	--

घ) अगुवा कृषक हरु

क्र.सं.	तालिम प्राप्त व्यक्तिको नाम	तालिमको अवधि	लिंग		ठेगाना	सम्पर्क नम्बर
			महिला	पुरुष		
१	पशुपति ठगुन्ना	५ दिन	महिला		मार्मा १	
२	नारद ठगुन्ना	५ दिन		पुरुष	मार्मा १	
३	रोहिता ठगुन्ना	५ दिन	महिला		मार्मा १	
४	मानमती महारा	५ दिन	महिला		मार्मा १	
५	कलावती महारा	५ दिन	महिला		मार्मा १	
६	बिरेन्द्र सिंह ठगुन्ना	५ दिन		पुरुष	मार्मा १	
७	हासा महारा	५ दिन	महिला		मार्मा १	
८	धनमती धामी	५ दिन	महिला		मार्मा १	
९	अन्जना धामी	५ दिन	महिला		मार्मा १	
१०	कलावती टमटा	५ दिन	महिला		मार्मा १	
११	जयलाल धामी	५ दिन		पुरुष	मार्मा ४	
१२	शृजना सिंह	५ दिन	महिला		मार्मा ४	
१३	भुपेस्वरी सिंह	५ दिन	महिला		मार्मा ४	
१४	शेर सिंह ठगुन्ना	५ दिन		पुरुष	मार्मा ४	
१५	धनमती भण्डारी	५ दिन	महिला		मार्मा १	
१६	बिमला महारा	५ दिन	महिला		मार्मा १	

१७	धनमती ठगुन्ना	५दिन	महिला		मार्मा १	
१८	लक्ष्मी बिष्ट	५दिन	महिला		मार्मा ३	
१९	जयन्ति जोशी	५दिन	महिला		मार्मा ६	
२०	इश्वरी महारा	५दिन	महिला		मार्मा ६	
२१	दिपक ठगुन्ना	५दिन		पुरुष	मार्मा १	
२२	प्रेम सिंह ठगुन्ना	५दिन		पुरुष	मार्मा १	
२३	पुष्पा धामी	५दिन	महिला		मार्मा २	
२४	भागरथी धामी	५दिन	महिला		मार्मा ४	
२५	पुजा ठगुन्ना	५दिन	महिला		मार्मा २	
२६	पार्वती सिंह	५दिन	महिला		मार्मा २	
२७	लक्ष्मी धामी	५दिन	महिला		मार्मा २	
२८	हेमान्ति जोशी	५दिन	महिला		मार्मा ३	
२९	उर्मिला बिष्ट	५दिन	महिला		मार्मा ३	
३०	कान्ति बिष्ट	५दिन	महिला		मार्मा ३	
३१	अमिता टमटा	५दिन	महिला		मार्मा ३	
३२	पिन्कु ठगुन्ना	५दिन	महिला		मार्मा ३	
३३	देबकी जोशी	५दिन	महिला		मार्मा ३	
३४	रुपा ओड	५दिन	महिला		मार्मा ३	
३५	कलावती जोशी	५दिन	महिला		मार्मा ३	
३६	दानमति महारा	५दिन	महिला		मार्मा ४	
३७	लक्ष्मी डडाल	५दिन	महिला		मार्मा ६	
३८	कलावती महारा	५दिन	महिला		मार्मा ४	
३९	पशुपति कोट्टारी	५दिन	महिला		मार्मा ६	
४०	नविन महता	५दिन		पुरुष	मार्मा ५	
४१	लक्ष्मी महता	५दिन	महिला		मार्मा ५	
४२	करन महता	५दिन		पुरुष	मार्मा ५	
४३	कृष्ण दत्त जोशी	५दिन		पुरुष	मार्मा ३	
४४	बिर्ख दत्त जोशी	५दिन		पुरुष	मार्मा ३	

४५	नरेन्द्र बिष्ट	५ दिन		पुरुष	मार्मा ३	
४६	गणेश जोशी	५ दिन		पुरुष	मार्मा ३	
४७	आशा टमटा	५ दिन	महिला		मार्मा १	
४८	पूर्ण सिंह ठगुन्ना	५ दिन		पुरुष	मार्मा १	
४९	चन्द्रा ठगुन्ना	५ दिन	महिला		मार्मा १	
५०	मिना ठगुन्ना	५ दिन	महिला		मार्मा १	

नर्सरी नाइकेहरू

क्र.सं.	तालिम प्राप्त व्यक्तिको नाम	तालिमको अवधि	लिङ्ग		ठेगाना
			महिला	पुरुष	
	धर्मानन्द धामी	७ दिन		पुरुष	मार्मा १ घोल्जर
	देव सिंह धामी	७ दिन		पुरुष	मार्मा ४ पडपडा हडे
	पूर्ण बहादुर सिंह	७ दिन		पुरुष	मार्मा २ चौडोली
	धन बहादुर बिष्ट	७ दिन		पुरुष	मार्मा ३ खोत्ति
	झुने महता	७ दिन		पुरुष	मार्मा ५ मुर्दै
	गोविन्द डडाल	७ दिन		पुरुष	मार्मा ६ निम्ठा
	पदम सिंह ठगुन्ना	५ दिन		पुरुष	मार्मा १ जुडे
	सरला ठगुन्ना	५ दिन	महिला		मार्मा १ ताकु
	गगन सिंह बोहरा	५ दिन		पुरुष	मार्मा १ दरमा

ड) एग्रीभेट संचालक हरू

क्र.सं.	तालिम प्राप्त व्यक्तिको नाम	तालिमको अवधि	लिङ्ग		ठेगाना	सम्पर्क नम्बर
			महिला	पुरुष		
१	शान्ति बिष्ट	२०७७/०९/१८-२८ सम्म जम्मा (९ दिने बिषादी खुद्रा बिक्रेता तालिम)	महिला		मार्मा २ लामबगर	९८६४७९९४२०

परियोजना ले सहयोग गरेका सहकारीहरूको बिबरण

क्र.सं.	सहकारीको नाम	तालिमको अवधि	लिङ्ग		ठेगाना	सम्पर्क नम्बर
			महिला	पुरुष		
१	शिवलिंग वचत तथा ऋण सहकारी संस्था		3	6	मार्मा २ लामबगर	9842169992

अनुसूची ४ : आर्थिक वर्ष २०७४/०७५ देखि हालसम्मको बेरुजुको अवस्था (महालेखा परीक्षकको कार्यालयको प्रतिवेदन अनुसार)

आर्थिक वर्ष	कुल बेरुजु (रु)			यस आ.व. मा फछ्यौट भएको बेरुजु (रु)			कायम रहन गएको कुल बेरुजु (अघिल्लो आ.व. को समेत) (रु)		
	पेशकी	सैद्धान्तिक	असूल उपर गर्नुपर्ने	पेशकी	सैद्धान्तिक	असूल उपर गर्नुपर्ने	पेशकी	सैद्धान्तिक	असूल उपर गर्नुपर्ने
२०७४/०७५	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२०७५/०७६	०	०	621,521.00	०	०	36,218.00	०	०	585,303.00
२०७६/०७७	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२०७७/०७८	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२०७८/०७९	अडिट हुन बाकि								

फछ्यौट हुन बाँकि मुख्य मुख्य बेरुजुहरू र बेरुजु फछ्यौट हुन नसक्नुका कारणहरू :

संस्थाको VAT छुट प्रमाणपत्र पेश गर्दा पनि By mistake प्रतिवेदनमारु. ५,८५,३०३.०० बेरुजु टिपिएको हो । यस आ.व.को गाउँ सभा बाट संस्थाले प्रमाणपत्र गर्दा पनि बेरुजु देखिन आएकोले उक्त बेरुजु फछ्यौट गरि म.ले.प.मा पेश गर्ने भन्ने निर्णय भै सकेको छ । र आगामी आ.व.को लेखा परिक्षण गर्दा फछ्यौट हुनेछ ।

अनुसूची ५ : पूर्ण सरसफाई युक्त योजना क्षेत्र घोषणा भएका योजनाहरूको विवरण

क्र.सं.	योजनाको नाम	वडा नं.	घर संख्या	जनसंख्या	घोषणा मिति
१	रिल बहु उपयोगी योजना	३	57		3/11/2078
२	हडे पडपडा खानेपानी तथा सरसफाई योजना	४	111		3/31/2078
३	दल्याड खानेपानी तथा सरसफाई योजना	१	46		11/27/2078
४	भंगाडी बहु उपयोगी योजना	१	208		12/12/2078
५	पल्टेखानि बाकु खानेपानी तथा सरसफाई योजना	४	65		11/29/2078

अनुसूची ६ : तीन तारा सुनिश्चित घोषणा भएका विद्यालयहरू

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	बिद्यार्थी संख्या	शिक्षक संख्या	घोषणा मिति
१	डाडाबाग आधारभूत विद्यालय इथिंग	1	115	7	11/27/2078
२	तपोवान मा.वि. पडपाडा	4	835	18	3/31/2078

अनुसूची ७ : खानेपानी तथा सरसफाइ योजना संचालन व्यवस्थापन विवरण

क) प्राविधिक पक्ष

क्रम संख्या	योजनाको नाम	योजनामा भएका संरचना संख्या						मर्मत सम्भार कोष रकम (रु)	पानी सुरक्षा योजना कार्यान्वयन हुने गरिएको/नगरिएको	पानी परिक्षण गरिएको/नगरिएको	मर्मत सम्भार कार्यकर्ता संख्या
		इन्टेक संख्या	रिज भर्वाइर ट्यांकी	पाईप लाइन मुख्य को लम्बाई	पाईप लाइन शाखा को लम्बाई	धारा संख्या निजि	धारा संख्या सार्वजनिक				
१	वाथी डाबरभिट्टा खानेपानी तथा सरसफाई योजना	3	5	1800	4100		21	८००००	पानी सुरक्षा योजना कार्यान्वयन हुने गरिएको ।	पानी परिक्षण नगरिएको	२
२	थलाकोठथला खानेपानी तथा सरसफाई योजना	2	5	३२७६	७२००	८१	०	५७६०५	पानी सुरक्षा योजना कार्यान्वयन हुने गरिएको ।	पानी परिक्षण गरिएको	३
३	सिरानपानी खानेपानी तथा सरसफाई योजना	5	5	1662	4020	57	1	१७४३७९	पानी सुरक्षा योजना कार्यान्वयन हुने गरिएको ।	पानी परिक्षण गरिएको	३
४	सिप्लरीकाकडीगौडा खानेपानी तथा सरसफाई योजना	2	6	2913	7655		25	१८६६०७	पानी सुरक्षा योजना कार्यान्वयन हुने गरिएको ।	पानी परिक्षण नगरिएको	२
५	सिलाजु निखिर खानेपानी तथा सरसफाई योजना	१	४	३३००	६२००	३३		१४२६५२	पानी सुरक्षा योजना कार्यान्वयन हुने गरिएको ।	पानी परिक्षण नगरिएको	१
६	रुनढुंगा खानेपानी तथा सरसफाई योजना	१	५	२४००	२३९८	६६		०	पानी सुरक्षा योजना कार्यान्वयन हुने गरिएको ।	पानी परिक्षण गरिएको	२
७	रोडाखोला खानेपानी तथा सरसफाई योजना	7	5	2496	5569.44	६५		८०५७०	पानी सुरक्षा योजना कार्यान्वयन हुने गरिएको ।	पानी परिक्षण गरिएको	१
८	पारिवगढ खानेपानी तथा सरसफाई योजना	1	2	1890	5102	७१		१७४६४२	पानी सुरक्षा योजना कार्यान्वयन हुने गरिएको ।	पानी परिक्षण गरिएको	१

९	पल्टेखानि बाकु खानेपानी तथा सरसफाई योजना	3	4	8633	12973	५५		३०८२५९	पानी सुरक्षा योजना कार्यान्वयन हुने गरिएको ।	पानी परिक्षण गरिएको	२
१०	माझाधार खानेपानी तथा सरसफाई योजना	3	4	1900	5420	७२		१४१९२५	पानी सुरक्षा योजना कार्यान्वयन हुने गरिएको ।	पानी परिक्षण गरिएको	२
११	कुसाड खानेपानी तथा सरसफाई योजना	२	४	1973	३४६८		26	३८८७१	पानी सुरक्षा योजना कार्यान्वयन हुने गरिएको ।	पानी परिक्षण नगरिएको	२
१२	जुडे घुत्घुते खानेपानी तथा सरसफाई योजना	2	6	3390	6160		३०	५६३८४	पानी सुरक्षा योजना कार्यान्वयन हुने गरिएको ।	पानी परिक्षण नगरिएको	२
१३	हडे पडपडा खानेपानी तथा सरसफाई योजना	6	5	6267	11110.3	११०		११६११२	पानी सुरक्षा योजना कार्यान्वयन हुने गरिएको ।	पानी परिक्षण गरिएको	२
१४	घामतापना खानेपानी तथा सरसफाई योजना	४	८	१६५०	१०५७	५६		१४२७६३	पानी सुरक्षा योजना कार्यान्वयन हुने गरिएको ।	पानी परिक्षण नगरिएको	२
१५	दुनि खानेपानी तथा सरसफाई योजना	1	6	11398.1	16093.1	७१	३	०			
१६	दल्याड खानेपानी तथा सरसफाई योजना	4	2	1903	4188	57		३१०८३	पानी सुरक्षा योजना कार्यान्वयन हुने गरिएको ।	पानी परिक्षण गरिएको	१
१७	छिल्लिछले जाजरखोला खानेपानी तथा सरसफाई योजना	1	2	1190	1694	22		९९९५	पानी सुरक्षा योजना कार्यान्वयन हुने गरिएको ।	पानी परिक्षण गरिएको	१
१८	पल्टेखानि बाकु आकस्मिक मर्मत योजना		1	158	923	18		२००००	पानी सुरक्षा योजना कार्यान्वयन हुने गरिएको ।	पानी परिक्षण गरिएको	१

१९	बचकोट खानेपानी तथा सरसफाई योजना	5	10	7806	10915	91		१५००००	पानी सुरक्षा योजना कार्यान्वयन हुने गरिएको ।	पानी परिक्षण गरिएको	३
२०	सांगडी बहु उपयोगी योजना	2	4	2310	7378	116		११२५७९	पानी सुरक्षा योजना कार्यान्वयन हुने गरिएको ।	पानी परिक्षण गरिएको	१
२१	रिल बहु उपयोगी	2	5	2720	5314	५५		६५०००	पानी सुरक्षा योजना कार्यान्वयन हुने गरिएको ।	पानी परिक्षण गरिएको	२
२२	खर्केनी मूस							२०००६	पानी सुरक्षा योजना कार्यान्वयन हुने गरिएको ।	पानी परिक्षण नगरिएको	१
२३	खर्केनी भेलेगाड बहु उपयोगी योजना	४	५	४३१९	९२२३	१४	४२	२६९०२	पानी सुरक्षा योजना कार्यान्वयन हुने गरिएको ।	पानी परिक्षण नगरिएको	१
२४	गोल्फा बहु उपयोगी योजना	३	८	0	0	१२	३४	६९९२६	पानी सुरक्षा योजना कार्यान्वयन हुने गरिएको ।	पानी परिक्षण नगरिएको	१
२५	गडेनी बहु उपयोगी योजना	3	6	2500	4703	60		१५५९४१	पानी सुरक्षा योजना कार्यान्वयन हुने गरिएको ।	पानी परिक्षण नगरिएको	२
२६	भंगाडी बहु उपयोगी योजना	१२	१७	9377	15677	१७९		९०३०१८	पानी सुरक्षा योजना कार्यान्वयन हुने गरिएको ।	पानी परिक्षण नगरिएको	३
२७	बजानी बहु उपयोगी योजना	9	3	4794	9184	73		७८९७०	पानी सुरक्षा योजना कार्यान्वयन हुने गरिएको ।	पानी परिक्षण नगरिएको	२
जम्मा		88	137	92025.1	167724.84	1434	182	३३४४१८९			46

ख) संस्थागत पक्ष

क्र.सं ख्या	योजनाको नाम	उपभोक्ता समितिका पदाधिकारी									गा.पा.मा दर्ता भएको/नभएको	उपभोक्ता समिति संजालमा आवद्ध भएको/नभएको	सहकारीमा आवद्ध भएको/नभएको	नियमित बैठक बस्ने गरेको (नियमिर/आवश्यक ता अनुसार/नबस्ने गरेको)	वार्षिक साधारण सभा हुने गरेको
		द.म.	द.पु.	ज.म.	ज.पु.	अ.म.	अ.पु.	ज.म.	ज.पु.	कुल जम्मा					
१	छिलछिले जाजरखोला खानेपानी तथा सरसफाई योजना	०	०	०	०	५	४	५	४	९	गा.पा.मा दर्ता भएको	उपभोक्ता समिति संजालमा	सहकारीमा आवद्ध भएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको ।	वार्षिक साधारण सभा हुने गरेको
२	बच्छोट खानेपानी तथा सरसफाई योजना		१			६	४	६	५	११	गा.पा.मा दर्ता भएको	आवद्ध भएको/नभएको	सहकारीमा आवद्ध भएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको ।	वार्षिक साधारण सभा हुने गरेको
३	वाथी डाबरभिट्टाखानेपानी तथा सरसफाई योजना					५	४	५	४	९	गा.पा.मा दर्ता भएको	उपभोक्ता समिति संजालमा	सहकारीमा आवद्ध भएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको ।	वार्षिक साधारण सभा हुने गरेको
४	दुनी खानेपानी तथा सरसफाई योजना					६	५	६	५	११	गा.पा.मा दर्ता भएको	आवद्ध भएको/नभएको	सहकारीमा आवद्ध भएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको ।	
५	माझाधार खानेपानी तथा सरसफाई योजना	६	४				१	६	५	११	गा.पा.मा दर्ता भएको	उपभोक्ता समिति संजालमा	सहकारीमा आवद्ध भएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको ।	
६	पल्टेखानी बाकुं खानेपानी तथा सरसफाई योजना					६	५	६	५	११	गा.पा.मा दर्ता भएको	आवद्ध भएको/नभएको	सहकारीमा आवद्ध भएको	नियमित बैठक बस्ने गरेको ।	वार्षिक साधारण सभा हुने गरेको
७	थलाकोठथला खानेपानी तथा सरसफाई योजना					६	५	६	५	११	गा.पा.मा दर्ता भएको	उपभोक्ता समिति संजालमा	सहकारीमा आवद्ध भएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको ।	वार्षिक साधारण सभा हुने गरेको

८	बार्कु पल्टेखानी आकस्मिक मर्मत योजना					५	४	५	४	९	गा.पा.मा दर्ता भएको	आवद्ध भएको/नभएको	सहकारीमा आवद्ध भएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको ।	वार्षिक साधारण सभा हुने गरेको
९	रोडाखोला खानेपानी तथा सरसफाई योजना					५	४	५	४	९	गा.पा.मा दर्ता भएको	उपभोक्ता समिति संजालमा	सहकारीमा आवद्ध भएको	नियमित बैठक बस्ने गरेको ।	वार्षिक साधारण सभा हुने गरेको
१०	हडे पडपडा खानेपानी तथा सरसफाई योजना	१	०			५	५	६	५	११	गा.पा.मा दर्ता भएको	आवद्ध भएको/नभएको	सहकारीमा आवद्ध भएको	नियमित बैठक बस्ने गरेको ।	वार्षिक साधारण सभा हुने गरेको
११	दल्याड खानेपानी तथा सरसफाई योजना					६	५	६	५	११	गा.पा.मा दर्ता भएको	उपभोक्ता समिति संजालमा	सहकारीमा आवद्ध भएको	नियमित बैठक बस्ने गरेको ।	वार्षिक साधारण सभा हुने गरेको
१२	पारिवगढ खानेपानी तथा सरसफाई योजना	३	१			४	३	७	४	११	गा.पा.मा दर्ता भएको	आवद्ध भएको/नभएको	सहकारीमा आवद्ध भएको	नियमित बैठक बस्ने गरेको ।	वार्षिक साधारण सभा हुने गरेको
१३	सिरानपानी खानेपानी तथा सरसफाई योजना					५	४	५	४	९	गा.पा.मा दर्ता भएको	उपभोक्ता समिति संजालमा	सहकारीमा आवद्ध भएको	नियमित बैठक बस्ने गरेको ।	वार्षिक साधारण सभा हुने गरेको
१४	घामतापना खानेपानी तथा सरसफाई योजना		१			६	२	६	३	९	गा.पा.मा दर्ता भएको	आवद्ध भएको/नभएको	सहकारीमा आवद्ध भएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको ।	वार्षिक साधारण सभा हुने गरेको
१५	रुनढुंगा खानेपानी तथा सरसफाई योजना					५	४	५	४	९	गा.पा.मा दर्ता भएको	उपभोक्ता समिति संजालमा	सहकारीमा आवद्ध भएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको ।	वार्षिक साधारण सभा हुने गरेको
१६	सिलाजु निखिर खानेपानी तथा सरसफाई योजना					५	४	५	४	९	गा.पा.मा दर्ता भएको	आवद्ध भएको/नभएको	सहकारीमा आवद्ध भएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको ।	वार्षिक साधारण सभा हुने गरेको
१७	जुडे घुत्थुते खानेपानी तथा सरसफाई योजना					५	४	५	४	९	गा.पा.मा दर्ता भएको	उपभोक्ता समिति संजालमा	सहकारीमा आवद्ध भएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको ।	वार्षिक साधारण सभा हुने गरेको
१८	कुसाड खानेपानी तथा सरसफाई योजना					५	४	५	४	९	गा.पा.मा दर्ता भएको	आवद्ध भएको/नभएको	सहकारीमा आवद्ध भएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको ।	वार्षिक साधारण सभा हुने गरेको

१९	सिप्लरी काकडीगौडा खानेपानी तथा सरसफाई योजना	१	१			४	३	५	४	९	गा.पा.मा दर्ता भएको	उपभोक्ता समिति संजालमा आवद्ध नभएको	सहकारीमा आवद्ध भएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको ।	वार्षिक साधारण सभा हुने गरेको
२०	दुर्गेश्वरी मा.वि. शौचालय निर्माण योजना	०	०			३	५	३	५	८	गा.पा.मा दर्ता भएको	उपभोक्ता समिति संजालमा आवद्ध नभएको	सहकारीमा आवद्ध नभएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको ।	
२१	लटिनाथ मा.वि. शौचालय निर्माण योजना							०	०	०	गा.पा.मा दर्ता भएको	उपभोक्ता समिति संजालमा आवद्ध नभएको	सहकारीमा आवद्ध नभएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको ।	
२२	पूर्ण सरसफाई संरचना निर्माण योजना							०	०	०	गा.पा.मा दर्ता भएको	उपभोक्ता समिति संजालमा आवद्ध नभएको	सहकारीमा आवद्ध नभएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको ।	
२३	लटिनाथ मन्दिर शौचालय निर्माण योजना	०	१			४	४	४	५	९	गा.पा.मा दर्ता भएको	उपभोक्ता समिति संजालमा आवद्ध नभएको	सहकारीमा आवद्ध नभएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको ।	
२४	जुडे विद्यालय शौचालय निर्माण योजना	०	०			४	५	४	५	९	गा.पा.मा दर्ता भएको	उपभोक्ता समिति संजालमा आवद्ध नभएको	सहकारीमा आवद्ध नभएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको ।	
२५	तपोवन मा.वि. सरसफाई संरचना निर्माण योजना	०	०			५	६	५	६	११	गा.पा.मा दर्ता भएको	उपभोक्ता समिति संजालमा आवद्ध नभएको	सहकारीमा आवद्ध नभएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको ।	
२६	दुर्गा आ.वि. च्युरानी विद्यालय सरसफाई योजना							०	०	०	गा.पा.मा दर्ता भएको	उपभोक्ता समिति संजालमा आवद्ध नभएको	सहकारीमा आवद्ध नभएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको ।	
२७	घोलजर विद्यालय सरसफाई पूर्वाधार सुधार योजना							०	०	०	गा.पा.मा दर्ता भएको	उपभोक्ता समिति संजालमा आवद्ध नभएको	सहकारीमा आवद्ध नभएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको ।	
२८	पूर्ण सरसफाई संरचना निर्माण योजना (गडेनी)	०	१			५	५	५	६	११	गा.पा.मा दर्ता भएको	उपभोक्ता समिति संजालमा आवद्ध नभएको	सहकारीमा आवद्ध नभएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको ।	
२९	गडेनी बहुउपयोगी योजना	०	१			६	२	६	३	९	गा.पा.मा दर्ता भएको	उपभोक्ता समिति	सहकारीमा आवद्ध	नियमित बैठक बस्ने गरेको ।	वार्षिक साधारण सभा हुने

											संजालमा आवद्ध भएको	भएको		गरेको	
३०	रिल बहुउपयोगी योजना					६	५	६	५	११	गा.पा.मा दर्ता भएको	उपभोक्ता समिति संजालमा आवद्ध भएको	सहकारीमा आवद्ध भएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको ।	वार्षिक साधारण सभा हुने गरेको
३१	सांगडी बहुउपयोगी योजना	३	१			३	२	६	३	९	गा.पा.मा दर्ता भएको	उपभोक्ता समिति संजालमा आवद्ध भएको	सहकारीमा आवद्ध भएको	नियमित बैठक बस्ने गरेको ।	वार्षिक साधारण सभा हुने गरेको
३२	बजानी बहुउपयोगी योजना					५	४	५	४	९	गा.पा.मा दर्ता भएको	उपभोक्ता समिति संजालमा आवद्ध भएको	सहकारीमा आवद्ध भएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको ।	वार्षिक साधारण सभा हुने गरेको
३३	खर्केनी बहुउपयोगी योजना					५	४	५	४	९	गा.पा.मा दर्ता भएको	उपभोक्ता समिति संजालमा आवद्ध भएको	सहकारीमा आवद्ध भएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको ।	वार्षिक साधारण सभा हुने गरेको
३४	गोल्फा बहुउपयोगी योजना					६	५	६	५	११	गा.पा.मा दर्ता भएको	उपभोक्ता समिति संजालमा आवद्ध भएको	सहकारीमा आवद्ध भएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको ।	वार्षिक साधारण सभा हुने गरेको
३५	भंगाडी बहुउपयोगी योजना	१	१			५	४	६	५	११	गा.पा.मा दर्ता भएको	उपभोक्ता समिति संजालमा आवद्ध भएको	सहकारीमा आवद्ध भएको	नियमित बैठक बस्ने गरेको ।	वार्षिक साधारण सभा हुने गरेको
३६	खर्केनी भेलेगाड बहुउपयोगी योजना	१	०			४	४	५	४	९	गा.पा.मा दर्ता भएको	उपभोक्ता समिति संजालमा आवद्ध भएको	सहकारीमा आवद्ध भएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको ।	वार्षिक साधारण सभा हुने गरेको
३७	मार्मा घट्ट निर्माण योजना	०	०			३	२	३	२	५	गा.पा.मा दर्ता भएको	नभएको	नभएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको ।	हुदैन

३८	सानाखोला घट्ट निर्माण योजना	०	०			४	३	४	३	७	गा.पा.मा दर्ता भएको	नभएको	नभएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको	हुदैन
३९	गुल्जर सुधारिएको घट्ट निर्माण योजना							०	०	०	गा.पा.मा दर्ता भएको	नभएको	नभएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको	हुदैन
४०	शेरी सिचाई योजना	१	०			५	५	६	५	११	गा.पा.मा दर्ता भएको	नभएको	सहकारीमा आवद्ध भएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको	अहिले नै साधारण सभा हुने समय पुगी सकेको छैन
४१	गाउँपालिकास्तरिय सुधारिएको चुल्हो सहयोग योजना	०	०			१५	०	१५	०	१५	गा.पा.मा दर्ता भएको	नभएको	नभएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको	हुदैन
४२	पूर्ण सरसफाई संरचना (चांग, जुठ्यान) निर्माण	०	०			८	१	८	१	९	गा.पा.मा दर्ता भएको	नभएको	नभएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको	हुदैन
४३	पूर्ण सरसफाई संरचना इन्सिनेटर निर्माण योजना	२	३			४	०	६	३	९	गा.पा.मा दर्ता भएको	नभएको	नभएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको	हुदैन
४४	लटिनाथ सुधारिएको चुल्हो निर्माण योजना	०	०			४	३	४	३	७	गा.पा.मा दर्ता भएको	नभएको	नभएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको	हुदैन
४५	गुल्जर सुधारिएको चुल्हो निर्माण योजना	१	१			५	४	६	५	११	गा.पा.मा दर्ता भएको	नभएको	नभएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको	हुदैन
४६	पानि पुनर्भरण योजना	१	०			६	४	७	४	११	गा.पा.मा दर्ता भएको	नभएको	नभएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको	हुदैन
४७	छोयामुल संरक्षण निर्माण योजना	०	०			४	३	४	३	७	गा.पा.मा दर्ता भएको	नभएको	नभएको	आवश्यकता अनुसार बैठक बस्ने गरेको	हुदैन

अनुसूची ८ लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धि तालिमगोष्ठी/ विवरण

क्र.सं.	सञ्चालित तालिमको नाम	तालिम संख्या	दलित महिला	दलित पुरुष	जनजाती महिला	जनजाती पुरुष	अन्य महिला	अन्य पुरुष	जम्मा महिला	जम्मा पुरुष	कुल जम्मा
सरसफाई, स्वच्छता, महिनावारी व्यवस्थापन र जनचेतना सम्बन्धी तालिमहरू											
१	स्थानीय प्याड निर्माण तालिम	१२	४८	०	०	०	३५५	०	४०३	०	४०३
२	पूर्ण सरसफाई तथा मर्यादित महिनावारी TOI तालिम	१	०	०	०	०	६	०	६	०	६
३	महिनावारी स्वच्छता सम्मेलन	१	५	०	०	०	४४	४८	४९	४८	९७
४	व्यवहार परिवर्तन तथा स्वच्छता कार्याशाला गोष्ठी	१	२	१	०	०	२८	४	३०	५	३५
५	मर्यादित महिनावारी स्वच्छता रणनीति तयारि कार्याशाला गोष्ठी	२	४	०	०	०	२१	१८	२५	१८	४३
६	मातृभूमि चुल्हो निर्माण तालिम	१	१	१	०	०	६	६	७	७	१४
७	खा.पा तथा सरसफाई वास आपूर्ति साडलो कार्याशाला	१	३	३	०	०	८	१६	११	१९	३०
८	व्यवहार परिवर्तन तथा स्वच्छता का.शा. गोष्ठी	२	२	१	०	०	२८	४	३०	५	३५
९	सुधारिएको चुल्हो निर्माण तालिम	१०	४५	६	०	०	१९०	५४	२३५	६०	२९५
१०	सुधारिएको घट्ट निर्माण तालिम	२	०	५	०	०	०	६	०	११	११
११	निर्णयमा महिला तालिम	१	६	०	०	०	३०	०	३६	०	३६
१२	महिला शसक्तिकरण तालिम	१	३	०	०	०	५०	०	५३	०	५३
१३	महिला अगुवा कृषक तालिम	१	३	१	०	०	२३	०	२६	१	२७
१४	लैंगिक उत्तरदायी एवम् अपांगमैत्री योजना तर्जुमा तालिम	१	२	३	०	०	१२	१६	१४	१९	३३
१५	अंतर्राष्ट्रिय महिला दिवस	३	१९०	७७	०	०	१७९९	७२१	१९८९	७९८	२७८७
१६	मर्यादित महिनावारी स्वच्छत दिवस	२	९५	२१	०	०	४६०	९०	५५५	१११	६६६

अनुसूची ९ : घरबारी व्यवस्थापन समुह को बिबरण

क्र.सं.	समुहको नाम	ठेगाना		सदस्य संख्या					कृषि शाखामा दर्ता
		वडा नं.	बस्ति र टोल	जम्मा	महिला	दलित	जनजाती	अन्य	(भएको वा नभएको)
१	मालिका घरबारी व्यावस्थापन कृषक समुह	४	बजकोट	२५	२०	०	०	५	
२	गोदीगाउँ घरबारी व्यावस्थापन कृषक समुह	४	गोदीगाउँ	२६	१८	०	०	८	
३	हरियाली घरबारी व्यावस्थापन कृषक समुह	१	ऐरडा	२७	२५	१	१	०	
४	जय दुर्गे घरबारी व्यावस्थापन कृषक समुह	१	गडेनी	२६	२५	१	०	०	
५	पहाडी घरबारी व्यावस्थापन कृषक समुह	१	ताकु	२६	२२	४	०	०	
६	हिमाली घरबारी व्यावस्थापन कृषक समुह	१	दल्याड ताकु	२६	२०	६	०	०	
७	तोलिमाण्डु घरबारी व्यावस्थापन कृषक समुह	१	तोलिमाण्डौ	३०	२१	०	०	९	
८	समाज सुधर घरबारी व्यावस्थापन कृषक समुह	१	जुडे	२५	२३	१	०	१	
९	प्रगतशिल घरबारी व्यावस्थापन कृषक समुह	१	जुडे	२८	२७	१	०	०	
१०	दारमा परबिसा घरबारी व्यावस्थापन कृषक समुह	१	पारिबिसा	२६	२१	०	०	५	
११	शितला घरबारी व्यावस्थापन कृषक समुह	१	घोल्जर	३०	१२	१८	०	०	
१२	बाली उत्पादन घरबारी व्यावस्थापन कृषक समुह	१	घोल्जर	२९	२४	०	०	५	
१३	धामीगाउँ पातला घरबारी व्यावस्थापन कृषक समुह	१	धामीगाउँ पाताला	२८	२३	२	०	३	
१४	खाकम थाटा घरबारी व्यावस्थापन कृषक समुह	१	खकम ठाटा	३०	२१	०	०	९	
१५	मलदह घरबारी व्यावस्थापन कृषक समुह	१	मलदह	३०	२६	२	०	२	

१६	लोयलाइजर घरबारी व्यावस्थापन कृषक समुह	1	लोय ठुलाइजर	30	28	1	0	1	
१७	पडडी घरबारी व्यावस्थापन कृषक समुह	1	पडाथी	30	26	0	0	4	
१८	तलदह घरबारी व्यावस्थापन कृषक समुह	1	तल्लादह	30	26	0	0	4	
१९	सिपलरी घरबारी व्यावस्थापन कृषक समुह	1	सिपलरी काकडीगौडा	30	22	4	0	4	
२०	वाथी घरबारी व्यावस्थापन कृषक समुह	1	वाथी	19	19	0	0	0	
२१	डाडाबाग व्यवस्थापन कृषक समुह	1	इथिंग	34	32	0	0	2	
२२	सुन्जने कृषक समुह	3	उबावान	30	0	30	0	0	
२३	बेताल कृषक समुह	3	सार्सी	30	3	26	0	1	
२४	भूमेश्वरी कृषक समुह	4	बार्कु	30	29	0	0	1	
२५	भगवती कृषक समुह	4	पडपडा धनकुन्ने ।	30	30	0	0	0	
२६	लाली गुराश कृषक समुह	3	तल्लो सार्सी	30	30	0	0	0	
२७	डाडाबाग कृषक समुह	4	बार्कु	25	25	0	0	0	
२८	रील कृषक समुह	3	रील, खोत्ती	28	28	0	0	0	
२९	छिछिले घरबारी व्यावस्थापन कृषक समुह	1	मेलेओराड	29	29	0	0	0	
३०	दुर्गा भवानी कृषक समुह	3	दुनी, भुरभुरे	18	18	0	0	0	
३१	भवती कृषक समुह	2	नन्थला	31	31	0	0	0	
३२	सुनौलो बिहानी कृषक समुह	2	ठुलथला, कोटथला	20	20	0	0	0	
३३	भवती कृषक समुह	2	कोटथला	30	30	0	0	0	
३४	सूर्यमुखी कृषक समुह	2	गनगडा	24	19	0	0	5	

३५	शिवलिङ्ग कृषक समुह	6	निम्ठा सिराड	25	25	0	0	0	
३६	भूमिराज कृषक समुह	6	गोलेकुडी	25	25	0	0	0	
३७	दुर्गा भवानी कृषक समुह	3	बजानी	26	23	0	0	3	
३८	सूर्य किरण कृषक समुह	3	बजानी	18	14	0	0	4	
३९	शिद्धनाथ ओखलसेन महिला समुह	3	ओखलासैन	16	16	0	0	0	
४०	दुर्गा भवानी घरबारी व्यावस्थापन समुह	4	सिमल्टा	28	25	1	0	2	
४१	भूमिराज घरबारी कृषक समुह	4	धारिगाड	26	20	5	0	1	
४२	केदारनाथ कृषक समुह	6	मलशेरी	39	24	2	0	13	
४३	समैजी कल्याण कृषक समुह	1	परिवगड	27	14	7	0	6	

अनुसूची १० : आय आर्जन समुह को बिबरण

क्र. सं.	समुहको नाम	ठेगाना	सदस्य संख्या					कृषि शाखामा दर्ता भएको वा नभएको
			जम्मा	महिला	दलित	जनजाति	अन्य	
१	भैरवनाथ कृषक समुह	जुडे	20	15	0	0	5	
२	बेमौसमी तरकारी खेति उत्पादन समुह	बिम्थी, च्युरानी, मर्मति, गनगाडा	22	18	0	0	4	
३	सूर्यमुखी कृषक समुह	गनगाडा	12	9	1	0	2	
४	कैलपाल कृषक समुह	घट्टेबगढ	12	4	2	0	6	
५	नवज्योति कृषक समुह	च्युरानी	13	9	0	0	4	
६	सुर्योदय कृषक समुह	पदापडा, घट्टे बगढ, सीमार	18	12	0	0	6	

अनुसूची ११ : सम्पन्न भएका जीविकोपार्जनका तालिमहरुको बिबरण

क्र.सं.	तालिमको नाम	अवधि (दिन)	सहभागी संख्या				अन्य
			जम्मा	महिला	दलित	जनजाति	
१	बेमौसमी तरकारी खेति तालिम	३,५ दिन	१२६	९४	०	०	१०१
२	प्लास्टिक घरमा तरकारी खेति	३,१ दिन	५३	२३	३	०	५०
३	च्याउ खेति तालिम	७ दिन	७५	४६	३	०	७२
४	केराको परिकार तथा अचार तालिम	७ दिन	७	२	०	०	५
५	अमला तथा फलफुल जन्य बिरुवा उत्पादन तालिम	५ दिन	१२	६	०	०	१२
६	चिराइतो खेति तालिम तथा अभ्यास	५ दिन	२२	१४	१	०	२१
७	व्यवसायिक तरकारी खेति तालिम	३ दिन	११३	५९	०	०	११३
८	अगुवा कृषक तालिम	३ दिन	२४	२४	२		८
९	बास निगालो जन्य बस्तु निर्माण तालिम	३ महिने	१५	१४	०	०	१५
१०	बेमौसमी तरकारी उत्पादनका लागि प्लास्टिक घर निर्माण तालिम	२ दिने	५	३	०	०	५

अनुसूची १२ : अगुवा कृषकहरुको बिबरण

क्र.सं.	अगुवा कृषकको नाम	आबद्ध समुहको नाम	ठेगाना	लिंग	जातजाति	औसत वार्षिक आमदानी	कैफियत
१	पशुपति ठगुन्ना		मार्मा १	महिला	क्षेत्री	५५००	
२	नारद ठगुन्ना		मार्मा १	पुरुष	क्षेत्री	६०००	
३	रोहिता ठगुन्ना		मार्मा १	महिला	क्षेत्री	५०००	
४	मानमती महारा		मार्मा १	महिला	क्षेत्री	५५००	
५	कलावती महारा		मार्मा १	महिला	क्षेत्री	१२०००	
६	बिरेन्द्र सिंह ठगुन्ना		मार्मा १	पुरुष	क्षेत्री	६०००	
७	हासा महारा		मार्मा १	महिला	क्षेत्री	१००००	
८	धनमती धामी		मार्मा १	महिला	क्षेत्री	११०००	
९	अन्जना धामी		मार्मा १	महिला	क्षेत्री	७०००	
१०	कलावती टमटा		मार्मा १	महिला	दलित	५०००	

११	जयलाल धामी		मार्मा ४	पुरुष	क्षेत्री	१००००	
१२	शृजना सिंह		मार्मा ४	महिला	क्षेत्री	१२०००	
१३	भुपेस्वरी सिंह		मार्मा ४	महिला	क्षेत्री	८०००	
१४	शेर सिंह ठगुन्ना		मार्मा ४	पुरुष	क्षेत्री	५०००	
१५	धनमती भण्डारी		मार्मा १	महिला	क्षेत्री	५५००	
१६	बिमला महारा		मार्मा १	महिला	क्षेत्री	४५००	
१७	धनमती ठगुन्ना		मार्मा १	महिला	क्षेत्री	७०००	
१८	लक्ष्मी बिष्ट		मार्मा ३	महिला	क्षेत्री	४०००	
१९	जयन्ति जोशी		मार्मा ६	महिला	ब्राम्हण	३५००	
२०	इश्वरी महारा		मार्मा ६	महिला	क्षेत्री	३२००	
२१	दिपक ठगुन्ना		मार्मा १	पुरुष	क्षेत्री	८४००	
२२	प्रेम सिंह ठगुन्ना		मार्मा १	पुरुष	क्षेत्री	५५००	
२३	पुष्पा धामी		मार्मा २	महिला	क्षेत्री	११०००	
२४	भागरथी धामी		मार्मा ४	महिला	क्षेत्री	१२५००	
२५	पुजा ठगुन्ना		मार्मा २	महिला	क्षेत्री	८०००	
२६	पार्वती सिंह		मार्मा २	महिला	क्षेत्री	८५००	
२७	लक्ष्मी धामी		मार्मा २	महिला	क्षेत्री	७२००	
२८	हेमान्ति जोशी		मार्मा ३	महिला	ब्राम्हण	५२००	
२९	उर्मिला बिष्ट		मार्मा ३	महिला	क्षेत्री	८५००	
३०	कान्ति बिष्ट		मार्मा ३	महिला	क्षेत्री	८५००	
३१	अमिता टमटा		मार्मा ३	महिला	दलित	३६००	
३२	पिन्कु ठगुन्ना		मार्मा ३	महिला	क्षेत्री	७५००	
३३	देवकी जोशी		मार्मा ३	महिला	ब्राम्हण	३८००	
३४	रूपा ओड		मार्मा ३	महिला	दलित	२५००	
३५	कलावती जोशी		मार्मा ३	महिला	ब्राम्हण	४०००	
३६	दानमति महारा		मार्मा ४	महिला	क्षेत्री	५५००	
३७	लक्ष्मी डडाल		मार्मा ६	महिला	क्षेत्री	५२००	
३८	कलावती महारा		मार्मा ४	महिला	क्षेत्री	५८००	
३९	पशुपति कोट्टारी		मार्मा ६	महिला	क्षेत्री	४५००	
४०	नविन महता		मार्मा ५	पुरुष	क्षेत्री	६०००	
४१	लक्ष्मी महता		मार्मा ५	महिला	क्षेत्री	४०००	
४२	करन महता		मार्मा ५	पुरुष	क्षेत्री	३०००	

४३	कृष्ण दत्त जोशी		मार्मा ३	पुरुष	ब्राम्हण	३२००	
४४	बिर्ख दत्त जोशी		मार्मा ३	पुरुष	ब्राम्हण	३२००	
४५	नरेन्द्र विष्ट		मार्मा ३	पुरुष	क्षेत्री	५०००	
४६	गणेश जोशी		मार्मा ३	पुरुष	ब्राम्हण	१००००	
४७	आशा टमटा		मार्मा १	महिला	दलित	३५००	
४८	पूर्ण सिंह ठगुन्ना		मार्मा १	पुरुष	क्षेत्री	४५००	
४९	चन्द्रा ठगुन्ना		मार्मा १	महिला	क्षेत्री	३२००	
५०	मिना ठगुन्ना		मार्मा १	महिला	क्षेत्री	३४००	

अनुसूची १३ : सम्पन्न भएका सहकारी विकास सम्बन्धि तालीमहरुको विवरण

क्र.सं.	तालिमको नाम	अवधि (दिन)	सहभागी संख्या					कैफियत
			जम्मा	महिला	दलित	जनजाती	अन्य	
१	सहकारी व्यवस्थापन तालिम ।	५ दिन	३०	१४		०	३०	
२	समुह सहकारीमा आबद्धता तालिम ।	३ दिन	३३	९	२	०	३१	
३	मूल्य शृंखला बिकाश तालिम गोष्ठी ।	२ दिन	३७	९		०	३७	
४	मूल्य शृंखला रणनीतिक योजना तथा व्यवसायिक योजना तालिम ।	३ दिन	१९	६		०	१९	

अनुसूची १४ : सहकारी संस्थामा शेयर सदस्यहरुको विवरण

क्र.सं.	सहकारी संस्थाको नाम	वडा नं.	शेयर सदश्य संख्या					कुल सदश्य संख्या
			जातीय आधारमा			लैंगिक आधारमा		
			दलित	जनजाति	अन्य	महिला	पुरुष	
१	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	मार्मा २	११	०	४८१	१९७	२९५	४९२

अनुसूची १५ : सहकारी संस्थाको वित्तीय कारोबारको विवरण

क्र.सं.	सहकारी संस्थाको नाम	वडा नं.	कुल सेयर पुजी रु.	कुल निक्षेप (बचत)रु.	कुल ऋण लगानी रु.	हाल सम्म कुल लाभान्वित ऋणी संख्या
१	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	२	२४०९४००.००	६२३९०६२.००	७२१८९०१.००	१४६

अनुसूची १६ : सहकारी संस्थामा आवद्ध खानेपानी योजना को सारांशगत विवरण

क्र.सं.	सहकारी संस्थाको नाम	वडा नं.	खानेपानी योजनाहरुको संख्या	सहकारीमा जम्मा गरेको बचत रकम रु.	संचालन आत्मनिर्भरता OSS प्रतिशत	सहकारी व्यक्तिको नाम र सम्पर्क नं.
१	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	२	२३	1830056		९८४२१६९९९२
जम्मा				1830056		

अनुसूची १७ : सहकारी संस्थामा आवद्ध खानेपानी तथा सरसफाई योजनाहरुको विस्तृत विवरण

क्र.सं.	सहकारी संस्थाको नाम	वडा नं.	योजनाहरुको नाम	योजनाहरुको प्रकार (खानेपानी, सिचाई, घट्ट, बहु उपयोगी, लिफ्ट आदि)	सहयोगी निकायको नाम	सहकारीमा जम्मा गरेको बचत रु.	सहकारीमा जम्मा गरेको सेयर रु.	जम्मा
१	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	३	माझघार खानेपानी तथा सरसफाई योजना	खानेपानी	ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना	९९९२५.००	२५०००.००	116925.00
२	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	४	पल्लेखानी बाकु खानेपानी तथा सरसफाई योजना	खानेपानी	ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना	१३२३३९.००	५००००.००	182339.00
३	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	४	धनकुत्रे खानेपानी तथा सरसफाई योजना	खानेपानी	ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना	१०९९२०.००	३६०००.००	145920.00
४	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	१	भंगाडी बहु उपयोगी योजना	बहु उपयोगी योजना	ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना	१०८९.००	२०००.००	3089.00
५	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	२	साङ्गडी बहु उपयोगी योजना	बहु उपयोगी योजना	ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना	९२५७९.००	२००००.००	112579.00
६	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	२	रोडाखोला खानेपानी तथा सरसफाई योजना	खानेपानी	ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना	५५५७०.००	२५०००.००	80570.00
७	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	४	हडे पडपडा खानेपानी तथा सरसफाई योजना	खानेपानी	ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना	९९९१२.००	२५०००.००	116112.00

८	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	१	गडेनी बहु उपयोगी योजना	बहु उपयोगी योजना	ग्रामिण जलश्रोत व्यवस्थापन परियोजना	१३०९४१.००	२५०००.००	155941.00
९	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	१	जुडे घुतघुते खानेपानी तथा सरसफाई योजना	खानेपानी	ग्रामिण जलश्रोत व्यवस्थापन परियोजना	२०३८४.००	११०००.००	31384.00
१०	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	१	छिलछिले जाजरखोला खानेपानी तथा सरसफाई योजना	खानेपानी	ग्रामिण जलश्रोत व्यवस्थापन परियोजना	४९९५.००	५०००.००	9995.00
११	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	३	बजानी ओखालासैनी बहु उपयोगी योजना	बहु उपयोगी योजना	ग्रामिण जलश्रोत व्यवस्थापन परियोजना	६८९७०.००	१००००.००	78970.00
१२	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	१	दल्याड खानेपानी तथा सरसफाई योजना	खानेपानी	ग्रामिण जलश्रोत व्यवस्थापन परियोजना	२१०८३.००	१००००.००	31083.00
१३	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	१	सिप्लरी काकडीगौडा खानेपानी तथा सरसफाई योजना	खानेपानी	ग्रामिण जलश्रोत व्यवस्थापन परियोजना	६६६०७.००	२००००.००	86607.00
१४	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	१	पारिबागढ खानेपानी तथा सरसफाई योजना	खानेपानी	ग्रामिण जलश्रोत व्यवस्थापन परियोजना	१६२६४२.००	१२०००.००	174642.00
१५	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	४	घामतापना खानेपानी तथा सरसफाई योजना	खानेपानी	ग्रामिण जलश्रोत व्यवस्थापन परियोजना	८८७६३.००	२००००.००	108763.00
१६	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	१	कुसाड खानेपानी तथा सरसफाई योजना	खानेपानी	ग्रामिण जलश्रोत व्यवस्थापन परियोजना	२८८७१.००	१००००.००	38871.00
१७	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	५	बसर खानेपानी तथा सरसफाई योजना	खानेपानी	ग्रामिण जलश्रोत व्यवस्थापन परियोजना	१०४३५.००	५०००.००	15435.00
१८	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	५	सिलाजु निखिर खानेपानी तथा सरसफाई योजना	खानेपानी	ग्रामिण जलश्रोत व्यवस्थापन परियोजना	११२६५२.००	३००००.००	142652.00
१९	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	१	खर्केनी भेलेगाड खानेपानी तथा सरसफाई योजना (क)	खानेपानी	ग्रामिण जलश्रोत व्यवस्थापन परियोजना	१५०६०.००	५०००.००	20060.00
२०	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	१	खर्केनी भेलेगाड खानेपानी तथा सरसफाई योजना (ख)	खानेपानी	ग्रामिण जलश्रोत व्यवस्थापन परियोजना	२०२०९.००	६०००.००	26209.00
२१	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	५	गोल्फा बहुउपयोगी योजना	बहु उपयोगी योजना	ग्रामिण जलश्रोत व्यवस्थापन परियोजना	१३९२६.००	६०००.००	19926.00
२२	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	२	थलाकोठथला खानेपानी तथा सरसफाई योजना	खानेपानी	ग्रामिण जलश्रोत व्यवस्थापन परियोजना	३७६०५.००	२००००.००	57605.00
	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	६	सिरानपानी खानेपानी तथा सरसफाई योजना	खानेपानी	ग्रामिण जलश्रोत व्यवस्थापन परियोजना	४९३७९.००	२५०००.००	74379.00
२३	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	६	शेरी सिचाई योजना	सिचाई	ग्रामिण जलश्रोत व्यवस्थापन परियोजना	५३५२८.००	१००००.००	63528.00
२४	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	५	गोल्फा मुर्दै कृषक समुह	कृषक समुह	ग्रामिण जलश्रोत व्यवस्थापन परियोजना	१४९५५.००	५०००.००	19955.00
२५	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	१	भरानी प्लास्टिक घर निर्माण कृषक समुह	कृषक समुह	ग्रामिण जलश्रोत व्यवस्थापन परियोजना	१३४१८.००	५०००.००	18418.00
२६	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	३	बजानी ओखालासैनी प्लास्टिक घर निर्माण कृषक समुह	कृषक समुह	ग्रामिण जलश्रोत व्यवस्थापन परियोजना	३३१२२.००	१००००.००	43122.00
२७	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	४	पडपडा पोली हाउस निर्माण योजना	कृषक समुह	ग्रामिण जलश्रोत व्यवस्थापन परियोजना	२९८६४.००	१००००.००	39864.00

२८	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	३	रिल पोली हाउस निर्माण योजना	कृषक समुह	ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना	५८१११.००	८०००.००	66111.00
२९	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	२	लालिगुरास सहकारी समुह मार्मा २	सहकारी	ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना	६७०७.००	५०००.००	11707.00
३०	शिवलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	४	पिपलाचौतारी आमा समुह मार्मा ४	आमा समुह	ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना	१४०५८.००	१०००.००	15058.00
जम्मा						1650819.00	457000.00	2107819.00

अनुसूची १८ : मूल्य श्रृंखला विकासबाट लाभान्वित समुहहरु बिबरण

क्र.सं.	समुहको नाम	ठेगाना	सदस्य				कृषिमा दर्ता भएको/नभएको	सम्पर्क व्यक्तिको नाम पद	सम्पर्क व्यक्तिको सम्पर्क नं.
			जम्मा	अन्य	दलित	जनजाति			
१	भदले सामुदायिक संस्था	मार्मा ६ शेरी	15	१५			कृषिमा दर्ता नभएको	लाल सिंह ठगुन्ना	
२	लटिनाथ सामुदायिक संस्था	मार्मा ६ जैथला	१०	७	३		कृषिमा दर्ता नभएको	शंकर सिंह महर	९८४८२३७१९२
३	पिपलाचौतारा आमा समुह	मार्मा ४ मर्मति	१०	१०			कृषिमा दर्ता नभएको	रन्जना बिष्ट	९८४२२४८५६५
४	कैलपाल कृषक समुह	मार्मा ४	१०	१०			कृषिमा दर्ता भएको	निर्मला बिष्ट	९८४८८८८१५३
५	भूमिराज कृषक समुह	मार्मा ६ पत्थरकाँडा	१०	१०			कृषिमा दर्ता भएको	गीता कोट्टारी	
६	पडपडा कृषि समुह	मार्मा ४	१३	१३			कृषिमा दर्ता भएको	कलावती धामी	
७	केदारनाथ घोरडे कृषक समुह	मार्मा ६	१०	१०			कृषिमा दर्ता भएको	पदम राज जोशी	९८४८८१५५८९

अनुसूची १९ : मूल्य श्रृंखला सञ्चालन समितिको बिबरण

क्र.सं.	नामथर	ठेगाना	प्रतिनिधित्व गरिएको पात्र इकाई	पद	फोन नं.	मुख्य कार्य	कैफियत
१	गणेश सिंह डडाल	मार्मा ६		अध्यक्ष	९८४२१६९९९२	व्यवस्थापन	
२	शान्ति बिष्ट	मार्मा २		उपाध्यक्ष	९८४८२५३१३४	व्यवस्थापन	
३	अमर सिंह ठगुन्ना	मार्मा १		कोषाध्यक्ष	९८४८८१५७८५	व्यवस्थापन	
४	पदम राज जोशी	मार्मा ६		सदस्य	९८४८८१५५८९	व्यवस्थापन	
५	सुनिता ठगुन्ना	मार्मा १		सदस्य	९८६८७९४८८२	व्यवस्थापन	

६	धन सिंह धामी	मार्मा ४		सदस्य	९८६५६१६०२०	व्यवस्थापन	
७	बसन्त सिंह धामी	मार्मा ३		सदस्य	९८४८६६३१४८	व्यवस्थापन	
८	गोमती सितोली	मार्मा ३		सदस्य		व्यवस्थापन	
९	अम्बिका महर	मार्मा ६		सदस्य सचिव	९८६०६३४४८१	व्यवस्थापन	

अनुसूची २० : मूल्य शृंखला सञ्चालनमा सक्रिय रहेका स्थानीय तथा बाह्य पात्रहरु तथा सरोकारवालाको विवरण

क्र.सं.	पात्र सरोकारवालाहरुको प्रकार	पात्र सरोकारवालाहरुको मुख्य नामहरु	ठेगाना	पदभार	फोन नं.	मुख्य के कार्यहरु गर्न सहयोग गरेको
१	सामाग्री आपूर्तिकर्ताहरु	१.मिथिला केमिकल्स काठमांडू २.पुनम केमिकल्स काठमांडू	काठमांडू काठमांडू	ब्यापारी ब्यापारी	9851101097 ९८५१०७५८४०	लुगा धुने तथा हर्बल साबुनको कच्चा पदार्थ उपलब्ध गराएको हर्बल साबुनको कच्चा पदार्थ उपलब्ध गराएको
२	मुख्य उत्पादनकर्ता (व्यवसायिक कृषकलाई मात्र सावेश गर्ने अन्य माथिको टेबलमा भएको)	१. पदम राज जोशी २.विक्रम सिंह महर ३.सुनिता धामी	मार्मा ६ मार्मा ४ मार्मा १		९८४८८१५५८९ ९८४०६३७०८५	चिउरी संकलनकर्ता चिउरी संकलनकर्ता चिउरी संकलनकर्ता
३	स्थानीय संकलनकर्ता	अमर ठगुन्ना शंकर महर		संकलनकर्ता संकलनकर्ता	९८४८८१५०८५ ९८४८२३९१९२	चिउरी संकलनकर्ता चिउरी संकलनकर्ता
४	मुख्य प्रशोधनकर्ता	कृष्ण सिंह महर पुस्कर सिंह महर		अपरेटर अपरेटर	९८६०१७२०७४ ९८६८३०९२४०	चिउरी प्रशोधनकर्ता,साबुन उत्पादनकर्ता चिउरी प्रशोधनकर्ता,साबुन उत्पादनकर्ता
५	उत्पादन संकलन गरि निर्यात गर्ने सहकारीहरु	शिवलिंग बचा तथा ऋण सहकारी संस्था	मार्मा २			
६	स्थानीय,क्षेत्रीय तथा रास्ट्रीय व्यापारीहरु	दमन सिंह बिष्ट कृष्ण सिंह धामी				साबुन, चिउरी घिउ खरिद तथा वितरण साबुन, चिउरी घिउ खरिद तथा वितरण

		सुरेश सिंह महर				साबुन, चिउरी घिउ खरिद तथा वितरण
७	मुख्य सरोकारवालाहरु	गणेश सिंह डडाल जमन सिंह धामी शान्ति बिष्ट गोयाला शंकर सिंह महर अमर सिंह ठगुन्ना			९८४२१६९९९२ ९८६८४९४६४२ ९७४८२५३१२४ ९८४८२३७१९२ ९८४८८१५०८५	मूल्य शृंखला संचालक आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग व्यवसाय केन्द्र परिचालक बजारीकरण संकलनकर्ता

अनुसूची २२ : मूल्य शृंखला गतिविधिलाई सहयोग पुर्याउन स्थानीय स्तरमा रहेका अगुवा कृषकहरुको विवरण

क्र.सं.	अगुवा कृषकको नाम	ठेगाना	उपयुक्त स्थानमा “हो” लेख्ने				प्रतिनिधित्व गर्ने समुहको नाम	सम्पर्क नंबर	व्यक्तिगत व्यवसायिकता
			महिला	दलित	जनजाती	अन्य			
१									
२									

अनुसूची २३ : स्थानीय स्तरमा सम्पन्न गरिएका मूल्य शृंखला गतिविधि अन्तर्गतका तालिमहरुको विवरण

क्र.सं.	संचालित तालिमको नाम	तालिम संख्या	तालिम संचालन गरिएको स्थान (वडा,पालिका वा समुह)	तालिम सहभागीहरुको विवरण					
				दलित		जनजाति		अन्य	
				महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष
१	च्युरी व्यवसायिक केन्द्रको रणनीतिक योजना तथा व्यवसायिक योजना निर्माण तालिम	१	मार्मा २ लटिनाथ	०	०	०	०	६	१४
२	उद्धमशिलता बिकाश तालिम	१	मार्मा २ लटिनाथ	०	०	०	०	३	९
३	साबुन उत्पादन तालिम	१	मार्मा २ लटिनाथ	०	०	०	०	५	८
४	अगुवा कृषकहरुका लागि मूल्य शृंखलामा आधारित रेकर्ड अध्यावधि दस्तावेजिकरण तथा संकलन सहजीकरण तालिम	१	मार्मा २ लटिनाथ	०	०	०	०	१३	१०
	जम्मा			०	०	०	०	२७	४१

अनुसूची २४ : परियोजना को सहयोग मा निर्मित सुधारिएका पानी घट्ट को बिबरण

क्रम संख्या	घट्ट धनीको नाम	ठेगाना
१	करे ठगुन्ना	मार्मा १ जुडे
२	ललिता महर	मार्मा १ ताकु
३	धनाबिर महरा	मार्मा १ ऐराड
४	बिर्ख ठगुन्ना	मार्मा १ सिप्लारी
५	रोहित ठगुन्ना	मार्मा १ घोलजर
६	बलदेव ठगुन्ना	मार्मा १ घोलजर
७	बिर सिंह ठगुन्ना	मार्मा १ खाकाम
८	ऐते ठगुन्ना	मार्मा १ भोकरबजुना
९	बिर बहादुर ठगुन्ना	मार्मा १ तोलिमान्डु
१०	गोमती सिंह	मार्मा १ पारिबगढ
११	डबल बहादुर सिंह	मार्मा १ पारिबगढ
१२	धनमती ठगुन्ना	मार्मा २ जमनथला
१३	दिपेन्द्र सिंह	मार्मा २ सीमार
१४	मनि राम महर	मार्मा २ सीमार
१५	हरि दत्त भट्ट	मार्मा २ चौडोली
१६	धर्मे बिस्ट	मार्मा २ सिमखोला
१७	रमे बिस्ट	मार्मा २ सिमखोला
१८	जगत महर	मार्मा ४ बाकु
१९	कृष्ण ठगुन्ना	मार्मा ४ गल्मासा
२०	श्रीराम ठगुन्ना	मार्मा ४ गेदेगाउँ
२१	जगत धामी	मार्मा ४ पडपडा
२२	नवराज पन्त	मार्मा ४ पडपडा
२३	महेश धामी	मार्मा ४ पडपडा
२४	राम खत्री	मार्मा ४ पडपडा
२५	राम दत्त ओझा	मार्मा ४ पडपडा
२६	पूर्ण सिंह धामी	मार्मा ४ हडे

२७	डबल सिंह धामी	मार्मा ४ हडे
२८	दमन सिंह धामी	मार्मा ३ रिल
२९	राम दत्त जोशी	मार्मा ३ बजानी
३०	बिर दत्त जोशी	मार्मा ३ बजानी
३१	कृष्ण दत्त जोशी	मार्मा ३ बजानी
३२	रघुनाथ जोशी	मार्मा ३ बजानी
३३	देव सिंह बिस्ट	मार्मा ३ खोट्याडेरा
३४	जनक डडाल	मार्मा ६ सिराड
३५	अकबर डडाल	मार्मा ६ सिराड
३६	लोकेन्द्र डडाल	मार्मा ६ सिराड
३७	मंघिर डडाल	मार्मा ६ निम्ठा
३८	मोहन सिंह डडाल	मार्मा ६ निम्ठा
३९	डबल धामी	मार्मा १ बाथी
४०	जया धामी	मार्मा १ बाथी
४१	जस्मल ठगुन्ना	मार्मा १
४२	डम्बर ठगुन्ना	मार्मा १ लोय
४३	धन्जित ठगुन्ना	मार्मा १

अनुसूची २५ : गाउँपालिकाका नमूना उपलब्धीहरू तथा सफलताका कथाहरू

(परियोजना तेस्रो चरणको पहिलो वर्ष देखि अन्तिम वर्ष सम्म लेखिएका सफलताका कथाहरू, विभिन्न व्यक्तिका अन्तर्वार्ताहरू, पत्र पत्रिकामा छापिएका आर्टिकल हरुको विवरण उल्लेख गर्नुहोला)

							
Radio Gingle	लोकदर्पण टीभी डटकम _ Popular News Portal In Nepal_files	Marma RVWRMP Documentry 2077_78 ok	SDKhabar	Sudurpaschim Samachar darchula	महिनावारी नारीके मानसिक विकासका लागि वाधक। #Mensuration	मार्मामा राजदूतहरुबाट खानेपानी योजनाको उद्घाटन (फोटो...	लोकदर्पण टीभी डटकम _ Popular News Portal In Nepal

				
current सारथी खबर	notice ril mus koththala	Notice	महिनावारी नारीके मानसिक विकासका लागि वाधक। #Mensuration	शनिबार सारथी खबर

		
केरा वाट परिकार वनाएर आम्दानी गर्न सक्षम बनाउने उद्देश्य ले तालिम ...	ग्रामीण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजनाको अतुलनिय योगदान	दार्चुलाको मार्मा गाउँपालिकामा ग्रामीण मर्मत सम्भार कार्यकर्ता तालिम ...

ठाउँको अभाव भन्नु त एउटा बहाना मात्र रहेछ ।

मार्मा गाउँपालिका १ गुल्जर साबिक गुल्जर ४ गडेनी ऐरडा बस्ने जगुवा महारा स्थायी बासिन्दा हुन उनि अहिले ७२ वर्ष पुगेको बताउछन । उनको छोरा बुहारी नाति नातनी नौ जनाको परिवार संख्या रहको छ ।

उनको घरमा RVWRMP कार्यक्रम लागु नहुन्जेल सम्म शौचालय निर्माण भएको थिएन खुल्ला रुपमा जहा पायो त्यहि दिसा पिसाब गर्ने गर्दथे । जब २०७१ सालमा गुल्जर गा.बि.स.मा खुल्ला दिसा मुक्त अभियान शुरु भयो त्यसबेला पनि शौचालय बनाउन ठाउ छैन भनि बनाउन मानेन जब अन्तिम चरण २०७१ साल मंसिर १९ गते अभियानको अन्तिम दिनमा आएर दवाव सृजना गरियो बाध्य भएर उनले मंसिर १९ गते बिहान गाउका गाउले ले उनको शौचालय गाई गोठमा बनाएर कार्यक्रमको घोषण गरिएको थियो ।

जगुवा महाराको घर वातावरण तथा व्यक्तिगत सरसफाईको अवस्था पनि निकै नाजुक, घरबारी व्यवस्थापन अथवा साग तरकारी लगाउने र खाने चलन तथा तरिकाको कुनै चलन थिएन सुधारीएको चुल्होको नाम पनि सुनेको थिएन खानेपानीको नाममा असुरक्षित पाईपको पानी प्रयोग गर्नु हुन्थ्यो ।

त्यहिपनि घण्टौं कुर्नु पर्ने अवस्था थियो । जब मार्मा गाउँपालिका RVWRMP तथा जनसहभागितामा आ.व. २०७५/०७६ मा निर्माण सम्पन्न गडेनी बहुउपयोगि योजनाले घरघरमा पानी धाराको अबधारणा ल्यायो । जगुवा महारा त्यसै निर्माण क्रममा विभिन्न तालिम गोष्ठी, प्रत्यक्ष घरभेट कार्यक्रमबाट प्रभावित भई सरसफाईको अवस्थामा निकै सुधार भएको सुरुका दिनमा शौचालय बनाउन ठाउँ छैन भन्ने आज व्यवस्थित बाथरुम सहितको धारा, गोठको असुरक्षित शौचालयको ठाउमा पक्की शौचालय, सुधारीएको चुल्हो, चाड., घुरिन, खाडल गाउमा अरुको भन्दा राम्रो र उल्लेखनिय प्रगति गरेको छ ।

उहाँ भन्नु हुन्छ ठाउँको अभाव भन्नु त एउटा बहाना मात्र हुने रहेछ यदि कुनै पनि काम गर्नु पर्छ भने चेतनाको विकास भयो भने हामीले सकारात्मक सोच राखेर अगाडि बढेमा धेरै कुराहरु सम्भव हुने रहेछ भन्ने कुरा आज जगुवा महारा गाउँका अरु मानिसलाई सम्झाउने गरेको पाइन्छ ।

खुशी छन पदम सिंह ठगुन्ना

मेरो नाम पदम सिंह ठगुन्ना हो मेरो उमेर ६८ वर्ष भयो मेरो घर मार्मा गाउँपालिका वडा नं. १ जुडे गाउँमा पर्दछ । मेरो घरमा ६ जनाको परिवार छ । हाम्रो गाउँ घरमा मार्मा गाउँपालिका र ग्रामीण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना लागु हुनु भन्दा पहिले खानेपानी नहरको पानी खाने गरेका थियौ । तरकारी र फलफूलको त कुरै नगरौ । हामी बेला बेलामा झाडा पखाला लागी अस्पताल जानु पर्ने अवस्था थियो । यद्यपी कसैले तरकारी लगाएको भएमा उ आफू खान पाउदैन थियो किन कि अरुले नै चोरेर खाई दिन्थ्ये र त्यही भएर लगाउने गरेका थिएनन । हाल आएर हाम्रो गाउँमा गाउँपालिका र ग्रामीण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना लागु भए पछी जुडे घुतघुते

खानेपानी तथा सरसफाई योजनाको शुरू भई सम्पन्न भएको छ । यो योजनामा प्रत्येक टोलटोलमा धारा, चाड प्रत्येक घरमा चर्पि बाटोघाटो सर सफाई प्रत्येकको घरमा धुँवा रहित चुल्हो, गाउँको छेउमै सुधारिएको पानी घट्ट समेत जडान भइ संचालनमा आइ महिलाहरुको कार्य बोझ पनि कम भएको छ । साथै यसले जिबिकोपार्जनमा पनि टेवा पुगी रहेको छ । यस जुडे बस्तीमा घरबारी व्यवस्थापन कृषक समूह गठन गरि घरबारी व्यवस्थापन तालिम संचालन भएको थियो जसमा म पनि सहभागी भएको थिए । त्यस पछी मैले छ दिने स्थानिय श्रोत व्याक्ति तालिममा पनि सहभागी हुने मौका पाएको थिए गाउँमा अन्य आय-आर्जनका क्रियाकलापहरु पनि लागु हुन् थाले पछी पास्तिक घर बनाउने कृषकहरु छनौट गरिए स्थानिय श्रोत साधन बाहेक ७०% कार्यक्रमको र ३०% उपभोक्ताको लगानी हुने गरि जम्मा नगद लगानी रु ८०००.०० तिरी प्लास्टिक घर बनाए । प्लास्टिक घरको वरिपरिको करिब २ रोपनी जमिनमा मौसम अनुसारको तरकारी लगाउने गरेको छु । म लगायत अरु छ जनाले पनि प्लास्टिक घर बनाएका छुन । मैले वर्षमा दुई पटक बाली लिने गरेको बर्षे मौसममा गोलभेडा र हिउदमा बेमौसमी काक्रो, फर्सि, भन्टा, भेडे खूर्सानी, बन्दा काउली र ताजा तरकारी दैनिक पारीबगड, सेलबिसा, सिमार बजारमा बिक्रि गर्ने गरेको छु । वर्षमा करिब १,१०,०००.००, (अक्षरेपी एकलाख दश हजार) भन्दा बढी आमदानी गर्ने गरेको

छु । म लगायत मेरा घर परिवारका सदस्यहरुमा खुसियाली छाएको छ । म जस्तै अन्य प्लास्टिक घर बनाउने कृषकहरुले पनि मनग्यै आमदानी गर्ने गरेका छुन । यसै कार्यक्रम बाट टिकापुरमा ७ दिने केराको परिकार

बनाउने तालिम पनि लिएको छु । उक्त तालिम साह्रै फलदायी भएको छ । केराबाट बन्ने परिकार बनाई आफ्नो घर परिवार सदस्य र अन्य गाउँका छिमेकीहरूलाई र गाउँमा नयाँ आउने आगतूकहरूलाई पनि खुवाउने गरिएको छ अझ थप गाउँमा प्लास्टिक घर बनाउने घर परिवारको माग पनि बढ्दै गईरहेको छ । गाउँका अन्य परिवारले पनि तरकारी तथा फलफूल खेती गर्दै आईरहेका छन भने अन्य घर परिवारका सदस्यहरू बाल बालिका, महिला र बुढाबुढीले पनि तरकारी उपभोग गरि कुपोषणमा सुधार हुदै आईरहेको छ भने थोर थोरै बिक्रि बितरण गरि आय आम्दानी पनि गरि रहेका छन । गाउँमा सबै घरधुरीले खानेपानी योजनालाई दिगो राख्नका लागि नियमित मर्मत सम्भार कोष संकलन गरि रहेका छन । यो कार्यक्रमले गाउँका महिलाहरूलाई पनि विभिन्न किसिमका जनचेतनामूलक क्रियाकलापहरू गरि रहेको छ । जसले गर्दा महिलाहरू सशक्तिकरण र स्वावलम्बी हुदै गईरहेका छन । अझै यो गाउँलाई नमुना गाउँ बनाउनमा सहयोगको अपेक्ष गर्दछु । साथै यि सबै क्रियाकलापहरू संचालन गर्नमा सामाजिक परिचालन, प्राविधिक सहयोग र आर्थिक सहयोग गर्नु हुने मार्मा गाउँपालिका, ग्रामीण जलश्रोत व्यवस्थापन परियोजना, वडा कार्यालय, अन्य संघ सस्था उपभोक्ता समिति, उपभोक्ता र अन्य सरोकारवालाहरूमा हार्दिक धन्यवाद ।

रिल गाउँ बासीको जिवन स्तरमा सुधार

हाम्रो गाउँ नेपाल देश सुदूरपश्चिम प्रदेशको दार्चुला जिल्ला, मार्मा गाउँपालिकाको वडा नं.३ स्थित रिल गाउँ हो रिल गाउँ मार्मा गाउँपालिकाको सदरमुकाम नजिकै रहेको भएता पनि रिल गाउँमा खानेपानीको एकदमै अभाव थियो बजार नजिकै भए पनि तरकारी लगाउने चलन थिएन लटिनाथ बजारबाट एकदमै नजिक छ । पुरानै परम्परागत खेती लगाउने चलन थियो । यो गाउँमा जोशी, बिष्ट, धामी थर भएका मानिसको बसोबास छ । जसमा ५१ घरधुरीका २८५ जनसंख्या रहेको छ ।

हाम्रो गाउँमा नेपाल सरकार, फिनल्याण्ड सरकार, युरोपियन युनियन र मार्मा गाउँपालिकाको संयुक्त साझेदारीमा संचालित ग्रामीण जलश्रोत व्यवस्थापन परियोजना अन्तरगत रिल बहुउपयोगी योजना संचालनमा आइ सम्पन्न भएको छ ।

हाम्रो गाउँमा ५१ वटा चाड सहितका धारा बनेका छन जसबाट रिल गाउँका बासिन्दाले स्वच्छ र सफा खानेपानी पिउन पाएका छौ ।

जसमा खानेपानीको साथै सिचाइको सुबिधाको लागी ५ वटा स्वाइल सिमेन्ट टयाडक (पानी पोखरी) समेत बनेका छन जस बाट १०५ रोपनी जग्गामा सिचाइको सुबिधा पुगेको छ ।

त्यही सिचाइको सिचाइबाट गाउँको छेउमै सुधारिएको घट्टट समेत बनाएका छन् र त्यो घट्टटबाट रिल बस्ती लगायत अन्य चौडेली सल्लेथुम बस्तीका बासिन्दाले समेत सुविधा पाएका छन् ।

यस रिल गाउँका प्रत्येक घरधुरीमा २ चरणमा प्लाष्टीक घर बनाएका छौं पहिलो आ.ब.२०७६।०७७मा २७ वटा घरधुरीमा प्लाष्टीक घर बनाएका छन् भने यस आ.ब.२०७७।०७८ मा बहु उपयोगी योजनामा व्यवसायिक योजना अन्तर्गत २० वटा प्लाष्टीक घर बनेका छन् । यस वर्ष २०७८ मा १२ वटा गरि गरि जम्मा हाम्रा तिनै पटकको गरि जम्मा गाउँमा ५९ वटा प्लाष्टीक घर निर्माण भएका छन् ।

जसबाट प्रत्येक घरधुरीले मौसमी तथा बेमौसमी तरकारी उत्पादन गरि रहेका छन् । आफ्नो घर परिवारका सदस्यले उत्पादन भएको तरकारी उपभोग गर्नुको साथै बिक्री बितरण गरि प्रत्येक घरले वार्षिक ३५०००।० (पैंतिस हजार)

देखि ६५०००।० (पैंसठ्ठी हजार) सम्म थप आम्दानी गरि रहेका छन् । प्रत्येकको घरमा सुधारिएको चुल्हो निर्माण भएको छ ।

जसले गर्दा घरभित्रको धुवा कम हुनुको साथै दाउराको बचत भएको छ । प्रत्येक घरको बस्तु भाउको गहुँत खेर नजाओस भन्नका लागि सुधारिएको गोठ अथवा गहुँत संकलन गर्ने खाडल समेत बनाएका छौं ।

जसले गर्दा खेर गएको गहुँतको प्रयोग हुनुको साथै प्लाष्टीक घर भित्रको तरकारी र खुला जमिनको तरकारी बाट राम्रो उत्पादन भएको छ । यो परियोजना लागु भए पछि गाउँमा खानेपानी सरसफाइ, दिगोपना सम्बन्धी जिविकोपार्जन सम्बन्धी घरबारी व्यवस्थापन तालिम, प्लाष्टीक घर निर्माण तथा व्यवस्थापन तालिम, मौसमी तथा बेमौसमी तरकारी खेती तालिम, रोगकीरा व्यवस्थापन तालिम, गोष्ठी संचालन भएका छन् । प्रत्येक घरमा प्लाष्टीक जन्य फोहर व्यवस्थापन गर्नका साथै जलाउनका लागि इन्सिनेटर समेत बनाइ सकेका छन् नियमित खानेपानीको बैठक बस्ने गरेको छ मासिक बचतका साथै पानी महसुलका साथै मर्मत सम्भार कोष संकलन गरि सहकारीमा जम्मा गर्ने गरेका छन् प्राय सबै घरधुरीका सदस्य सहकारीमा आबद्ध भएका छन् । हाल आएर यस रिल

गाउँका मानिसको तरकारी खानेबानीको विकास भएको छ । केही हद सम्म आय आम्दानीमा वृद्धि भएको छ । खाली बजार घुम्न जाने बानी थियो

हाल आएर बजार जादा तरकारी लिएर जाने बानीको विकास भएको छ । खाली समयको सदुपयोग भएको छ । सबै

मानिस खुशी भएका छन रिल गाउँलाइ नमुना गाउँ घोषणा गरिएको छ । यस गाउँमा ३ दिने कन्या च्याउ खेती तालिम संचालन भइ अधिकांश घरधुरीले च्याउ उत्पादन गरि बजारमा बिक्रि बितरण गरि रहेका छन । यसरी रिल गाउँमा मानिसहरु केही न केही काम गरि रहेका छन यस गाउँलाइ नमुना गाउँ भएकाले छिमेकी गाउँ पालिकाहरुबाट पनि यस गाउँमा अवलोकन भ्रमणको लागी आउने गरेका छन । यस रिल गाउँका मानिसहरु यो गाउँलाइ यहा सम्म पुरयाउन सहयोग गर्ने सहयोगी संस्था मार्मा गाउँपालिका, फिनल्याण्ड सरकार, युरोपियन युनियन, ग्रामीण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना र गाउँपालिका सर सफाइ स्वच्छता इकाइ लटिनाथ अन्तगत काम गर्ने कर्मचारीहरुलाई समेत हार्दिक हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छौ ।

गाउँ पालिकामै नमुना परियोजना:

नेपालकै पछाडी परेको जिल्ला दार्चुला जिल्लाको पनि दुर्गम बस्ति एवं पालिका मार्मा गाउँपालिका अहिले आएर सायद सुदुर पश्चिममै स्थानीय तहमध्ये नमुना काम गरि अग्र स्थान ओगट्न सफल भएको छ । कारण गाउँपालिकाले स्थानीय स्तरमा भएको सम्भावित श्रोत चिउरी को प्रयोग एवम् उपयोग कसरि गर्न सकिन्छ भनी परियोजनासंग समन्वय गरि अहिले चिउरीबाट हर्बल नुहाउने साबुन उत्पादन गर्न सफल भएको छ । २०७५ साल देखि यसका लागि के कसरि काम गर्न सकिन्छ भनी कार्य योजना बनाई परियोजनाले कार्यक्रम अगाडी बढियो । सम्भाव्यता अध्ययन गरियो । यस बाट विभिन्न प्रकारका सामग्री उत्पादन गर्न सकिन्छ । चिउरीको थुप्रै सम्भावना छ, घिउ उत्पादन गरी सिधै बाहिर बजारमा निर्यात गर्न सकिन्छ, विभिन्न किसिमका कस्मेटिक समान उत्पादन गर्न सकिन्छ लगायत थुप्रै सम्भावना छ भनि अध्ययनले औल्यायो । अध्ययनमा चिउरीबाट हर्बल नुहाउने साबुन पनि उत्पादन गर्न सकिन्छ भनि क्रियाकलाप

संचालन गर्न स्थानीय शिबलिंग बचत तथा ऋण सहकारी संस्थामार्फत कार्यक्रम संचालन गरियो । कार्यक्रम संचालन गर्दा बखत विभिन्न कठिनाई भोग्नु पर्यो जस्तै साबुन बनाउने मेसिनको खोज तथा खरिदको समयमा देश कोभिड-१९ कोरोना भाइरसका कारण बन्दाबन्दि हुँदा मेसिन ल्याउन कठिनाई, उक्त मेसिन नेपालमा उपलब्ध नहुने, बाहिरबाट आयात गर्नु पर्ने, मेसिन उत्पादन कम्पनिहरु बन्द रहेका बाहिर हिड्डुल पटकै बन्दरहेको,

सवारी साधनहरु पनि गुड्न पटकै बन्द गरिएको जस्ता थुप्रै शास्ती भोग्नु पर्यो । एकातर्फ देश बन्दाबन्दीमा छ भने अर्को तर्फ प्राप्त बजेट पनि अशाढ मसान्तमा नेपालमा खर्च नहुने रकम फिर्ता गर्नु पर्ने कानुनी प्रावधान रहेकाले साह्रै शास्ती भोग्नु पर्यो । प्राप्त बजेटबाट सहकारीले भवनहरु निर्माण गरे, मेसिन पनि जसो तसो गरि परियोजनाबाट मात्र भए पनि जिल्ला प्रसासन कार्यालयबाट परियोजनाको सवारी साधनमा ३,४ जनाको परियोजना कर्मचारीका लागि अनुमति पत्र बनाएर कम्पनी, मेसिन, साबुन उद्योग

अवलोकन गरियो । देश बन्दाबन्दीकै समयमा पनि कम्पनीबाट आवश्यक पर्ने मेसिन औजार २०७७ सालमा खरिद गर्न सफल त भईयो तर कच्चा पदार्थ पाउन मुस्किल भयो । कम्पनीको मानिस तालिम दिन आउन सकिरहेको थिएन गाउँमा, पालिकामा, होटेलहरुमा व्यंगात्मक ढंगबाट चोकहरुमा RVको साबुन RVको चिउरी घिउ भन्न थाली सकेका थिए किनकि कच्चा पदार्थ बाहिरबाट ल्याउन सकिएको थिएन, तालिम दिने प्रशिक्षकको आवतजावत गर्न सक्ने

अवस्था थिएन परियोजना अन्तर्गतका कर्मचारी हौ भन्न नसकिने अवस्था आएको थियो सहकारी पनि अब के अर्ने होला खालि समय मात्र बर्बाद मात्र हुने भयो काम भई रहेको छैन भन्न थालि सकेको थियो । तैपनि परियोजनासंग समय समयमा दैनिकरूपमा बिहान बेलुका के गर्ने, कसरि गर्ने भनी सरसल्लाह भई रहन्थ्यो र निरन्तर हाम्रो परियोजनाको प्रयास जारी रह्यो । परियोजना, गाउँपालिका कार्यपालिका टिमको सहयोग निरन्तर रही रह्यो फलस्वरूप आज मार्मा गाउँपालिकामा एउटा ठुलो साबुन बनाउने कम्पनीको रूपमा परिणत भएको छ । मेसिनबाट साबुन उत्पादन पनि शुरू गरियो । आज सहकारीबाट नियमित रूपमा कपडा धुने साबुन, नुहाउने हर्बल आबुन, भाडा धुने मल्टी वास, फिनेल आदी उत्पादन भै रहेको छ । साबुनहरू उच्च गुणस्तरियका रहेका छन् बजारमा रहेका साबुन भन्दा पनि सस्तो रहेका छन् । आज आएर सहकारीमा प्रत्यक्ष रूपमा ६ जनाले रोजगारी पाएका छन् भने चिउरी गाउँमै परम्परागत ओखलमा कुटेर करिब आधा खेर जाने गथर्यो भने आज उक्त चिउरी सहकारीमा आएर पेलने गर्छन । राम्रो घिउ उत्पादन लिई रहेका छन् । सहकारीले पनि चिउरी पेलार्इबाट प्रति किलो रु. २५ लिने गरेको छ । चिउरी तथा ढटेलो पेलन सहकारीमा अपिहिमाल गाउँपालिकाबाट समेत आउने गर्छन । गाउँलेहरूले प्रत्यक्ष सेवा पाएको महशुस गर्छन । प्रत्यक्ष रूपमा सयौं जनाले आंशिक रोजगारी पाएका छन् । गाउँलेहरूले आज तपाइहरूले जे काम गर्नु भएको छ राम्रो र नमुना काम गर्नु भएको छ । यसकालागि तपाइहरू र तपाइको संस्थालाई धन्यवाद भनेर जानु हुन्छ, खुशी लाग्छ । नियमित रूपमा साबुन उत्पादन भै रहेको छ । बजारमा भएको साबुनको तुलनामा राम्रो र सस्तो उत्पादन भएको छ । दैनिक ३०० देखि ४००० सम्म साबुन उत्पादन गर्ने लक्ष राखेको छ । अहिले सहकारीमा आवद्धता हुने दर पनि बढेको छ । माशिक बचतको पनि वृद्धि भएको छ । सहकारीबाट नियमितरूपमै तलब सेवा सुबिधा पाउने गरि स्टाफहरूको व्यवस्थापन गरिएको छ । अनलाइन प्रविधिबाट कारोबार संचालन गरिएको छ ।

दल्याड बस्तीमा आएको परिवर्तन:

दार्चुला जिल्ला मार्मा गाउँ पालिका वडा नं. १ दल्याड, पाडी इर्थीग, सुल्मी, बस्तीमा बोहरा, महारा, ठगुन्ना गरि जम्मा ४६ घरधुरीको बसोबास छ । संगै यस बस्तीमा श्री डाडाबाग आ.बि. पाडी इर्थीग पनि रहेको छ ।

यो बस्तीमा ग्रामिण जलश्रोत व्यवस्थापन परियोजना लागु हुनु पुर्व गाउँमा खानेपानीको अवस्था नाजुक थियो, नजिकै भएका खोलामा रहेका मूल हरुमा जाने गर्थे । पानी अस्त व्यस्त एवम् असुरक्षित थियो । गाउँमा जथाभावी फोहोर थियो । बस्ती खुला दिसामुक्त भएतापनि सबै घरमा शौचालय थिएन, भएका घरमा पनि शौचालयको समुचित प्रयोग भएको थिएन । न शौचालयमा साबुन पानीको व्यवस्था थियो, न त शौचालयको सरसफाई नै राम्रो संग गरेको हुन्थ्यो । घर आगन पनि सरसफाई गरेको हुँदैनथ्यो । चेतनाको कमिले गर्दा गर्नु पर्ने व्यक्तिगत सरसफाईमा कमि हुदा विभिन्न रोगहरुबाट ग्रसित हुनु पर्ने अवस्था थियो भनि दल्याड खानेपानी तथा सरसफाई योजनाका अध्यक्ष सुरज सिंह महर बताउनु हुन्छ । जब ग्रामिण जलश्रोत व्यवस्थापन परियोजनाले सहयोग गर्यो तब देखि यस बस्तीमा घरघरमा पानी धारा निर्माण गर्यो । घरघरमा चांग जुठ्यान, फोहोर फाल्ने खाडल तथा फोहोर जलाउने इन्सिनेटर बनायो भने भान्छा भान्छामा सुधारीएको चुल्हो निर्माण गर्यो । जसले गर्दा गाउँ बस्ति सरसफाई राख्न मदत पुगेको छ । विभिन्न किसिमका सरसफाईका तालिम पायो । आज आएर मार्मा गाउँ पालिकाको पूर्ण सरसफाइमा तेस्रो नमुना बस्ति घोषणा गर्न सक्षम भयो । आज घरघरमा सरसफाई छ । व्यक्तिगत सरसफाई लगायत, वातावरणीय सरसफाईमा परिवर्तन आएको छ । सरसफाई सम्बन्धि महिनाको १ पल्ट आवश्यक परे १५ दिनमा १ पटक बैठक बसी गाउँ बस्तीको सरसफाई गर्ने गरेका छौं भनि सुरज महर बताउछन् । हाम्रो बस्तीमा रहेको डाडाबाग आ.बि. इर्थीगमा पनि शौचालय, मुन्नालय, पानी धारा, प्रयोगमैत्री शौचालयको कमि लगायत सरसफाईको कमि, करेसावारीको अभाव रहेको अवस्थामा पनि ग्रामिण जलश्रोत व्यवस्थापन परियोजनाले सहयोग गरेर उक्त संरचनाको निर्माण गरि हामी आज मिति २०७८ साल फागुन २७ गतेका दिन मार्मा गाउँपालिकाको दोश्रो खानेपानी तथा सरसफाईको क्षेत्रमा विद्यालयलाई तिन तारे घोषणा गर्न सफल भयौ ।

यसरी सहयोग गर्नु भएको म व्यक्तिगत तथा गाउँ बस्तीको तर्फबाट ग्रामिण जलश्रोत व्यवस्थापन परियोजनालाई हार्दय देखि नै धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

अनुसूची २६ : जनशक्ति विवरण

(परियोजना तेस्रो चरणमा पालिकामा काम गरेका सबै कर्मचारीको नाम उल्लेख गर्ने)

क्र.सं.	कर्मचारीको नाम	कार्यालय	पद	अवधि (देखि सम्म)	सम्पर्क नम्बर
क.	गाउँपालिका सहयोग ईकाइ/वाश युनिट अन्तरगत कार्य गरेका जनशक्तिको विवरण				
१	रमेश चन्द्र अवस्थी	मार्मा गा. पा. / ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना .दार्चुला (वास इकाई)	गाउँपालिका जलस्रोत अधिकृत	२०७५ भाद्र १० गते देखि २०७९ असाढ मसान्त सम्म	९८४८८७७००४
२	सुरेन्द्र सामन्त	मार्मा गा. पा. / ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना .दार्चुला (वास इकाई)	प्राविधिक सहजकर्ता	२०७५ भाद्र १० गते देखि २०७९ असाढ मसान्त सम्म	९८४८७५०६६५
३	मोहन सिंह बडाल	मार्मा गा. पा. / ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना .दार्चुला (वास इकाई)	प्राविधिक सहजकर्ता	२०७७ माघ देखि २०७८ चैत्र मसान्त सम्म	९८४८५१४२३३
४	मान सिंह ठगुन्ना	मार्मा गा. पा. / ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना .दार्चुला (वास इकाई)	जीविकोपार्जन सहजकर्ता	२०७५ भाद्र १० गते देखि २०७९ असाढ मसान्त सम्म	९८४८९९६२०
५	मधु ठगुन्ना	मार्मा गा. पा. / ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना .दार्चुला (वास इकाई)	स्थानीय स्रोत व्यक्ति	२०७५ मंसिर १ गते देखि २०७९ असाढ मसान्त सम्म	९८६८५०१९८८
६	निर्मला धामी	मार्मा गा. पा. / ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना .दार्चुला (वास इकाई)	स्थानीय स्रोत व्यक्ति	२०७५ माघ १ गते देखि २०७६ असाढ मसान्त सम्म	९८४२१८८९१७
७	प्रतिक्षा ठगुन्ना	मार्मा गा. पा. / ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना .दार्चुला (वास इकाई)	स्थानीय स्रोत व्यक्ति	२०७५ माघ १ गते देखि २०७९ असाढ मसान्त सम्म	९८६४६३८३६८
८	सन्तोष जोशी	मार्मा गा. पा. / ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना .दार्चुला (वास इकाई)	स्थानीय स्रोत व्यक्ति	२०७५ माघ १ गते देखि २०७६ असाढ मसान्त सम्म	
९	शान्ति बिष्ट गोयला	मार्मा गा. पा. / ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना .दार्चुला (वास इकाई)	स्थानीय स्रोत व्यक्ति	२०७५ माघ १ गते देखि २०७६ असाढ मसान्त सम्म	
१०	बाशु देव जोशी	मार्मा गा. पा. / ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना .दार्चुला (वास इकाई)	फिल्ड संयोजक	२०७८ श्रावण १ देखि २०७९ चैत्र मसान्त सम्म	९८४८२३५२५६
११	बलदेव ठगुन्ना	मार्मा गा. पा. / ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना .दार्चुला (वास इकाई)	जिविको पार्जन प्रवर्द्धक	२०७८ भाद्र १ गते देखि २०७९ असाढ मसान्त सम्म	९७४२३९९४२४
१२	नन्दी ठगुन्ना	मार्मा गा. पा. / ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना .दार्चुला (वास इकाई)	सरसफाई प्रवर्द्धक	२०७८ श्रावण १ देखि २०७९ चैत्र मसान्त सम्म	९८६४६१९८५०
१३	बिरभद्र जोशी	मार्मा गा. पा. / ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना .दार्चुला (वास इकाई)	जलस्रोत प्राविधिक	२०७८ श्रावण १ देखि २०७९ चैत्र मसान्त सम्म	९८६८४९०४२०
१४	राम बहादुर पाल	मार्मा गा. पा. / ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना .दार्चुला (वास इकाई)	जलस्रोत प्राविधिक	२०८१ श्रावण १ देखि २०७९ चैत्र मसान्त सम्म	९८४८८७७०२७
१५	पुरन सिंह धामी	मार्मा गा. पा. / ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना .दार्चुला (वास इकाई)	जलस्रोत प्राविधिक	२०८२ श्रावण १ देखि २०७९ चैत्र मसान्त सम्म	९८६८८६७७३२

१६	सुनामति बोहरा	मार्मा गा. पा. / ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना .दार्चुला (वास इकाई)	मर्यादित महिनावारी सहजकर्ता	२०७७/०८/०१ देखि २०७९ असाढ़ मसान्त सम्म	९८४८९८७४६३
१७	लोचन कोट्टारी	मार्मा गा. पा. / ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना .दार्चुला (वास इकाई)	वास बोर्ड सहजकर्ता	२०७७/०८/०१ देखि २०७९ असाढ़ मसान्त सम्म	९८४२१९०६१३
१८	दिपेन्द्र डडाल	मार्मा गा. पा. / ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना .दार्चुला (वास इकाई)	वास बोर्ड सहजकर्ता	२०७८/०९/१५ देखि २०७९ असाढ़ मसान्त सम्म	९८४१४२०४८५
ख. सहयोगी संस्था अन्तरगत रही कार्य गरेका जनशक्तिको विवरण					
१	बाशु देव जोशी	मार्मा गा. पा. / ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना .दार्चुला (CRDS-Nepal_	फिल्ड संयोजक	२०७६७/११/१६ देखि २०७५ असाढ़ मसान्त २०७५/०८/०१ देखि २०७८ असाढ़ मसान्त	९८४८२३५२५६
२	दिपक बडू	मार्मा गा. पा. / ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना .दार्चुला (CRDS-Nepal_	सब इन्जिनियर	२०७७ आश्विन १ देखि २०७७ असाढ़ मसान्त सम्म	९८४८४०५२६१
३	बिरेन्द्र ठगुन्ना	मार्मा गा. पा. / ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना .दार्चुला (CRDS-Nepal_	सब इन्जिनियर	२०७६/०९/०१ देखि २०७७ अशोज मसान्त	९८४०३७३२३०
४	नन्दी ठगुन्ना	मार्मा गा. पा. / ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना .दार्चुला (CRDS-Nepal_	सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धक	२०७५/०८/१५ देखि २०७८ असाढ़ मसान्त	९८४८६१९८५०
५	करन सिंह भण्डारी	मार्मा गा. पा. / ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना .दार्चुला (CRDS-Nepal_	सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धक	२०७६ श्रावण १ देखि २०७७ असाढ़ मसान्त	९८४८७३८४८४
६	दिनेश सिंह धामी	मार्मा गा. पा. / ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना .दार्चुला (CRDS-Nepal_	जीविकोपार्जन प्रवर्द्धक	२०७५/०८/१५ देखि २०७७ असाढ़ मसान्त	९८४१२८१०११
७	बिरभद्र जोशी	मार्मा गा. पा. / ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना .दार्चुला (CRDS-Nepal_	जलस्रोत प्राविधिक	२०७५/०८/१५ देखि २०७८ असाढ़ मसान्त	९८६८४९०४२०
८	राम बहादुर पाल	मार्मा गा. पा. / ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना .दार्चुला (CRDS-Nepal_	जलस्रोत प्राविधिक	२०७५/०८/१५ देखि २०७८ असाढ़ मसान्त	९८४८८७७०२७
९	पुरन सिंह धामी	मार्मा गा. पा. / ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना .दार्चुला (CRDS-Nepal_	जलस्रोत प्राविधिक	२०७५/०८/१५ देखि २०७८ असाढ़ मसान्त	९८६८८६७७३२

१०	नम राज जोशी	मार्मा गा. पा. / ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना .दार्चुला (CRDS-Nepal_	जलस्रोत प्राविधिक	२०७६/०९/०१ देखि २०७७ असाढ मसान्त	
११	धन सिंह कुवर	मार्मा गा. पा. / ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना .दार्चुला (CRDS-Nepal_	जलस्रोत प्राविधिक	२०७६ चैत्र देखि २०७७ मंसिर सम्म	९८४८४०५४१३

अनुसूची २७ : बहिर्गमन तथा अनुभव आदान प्रदान कार्यशाला को निष्कर्ष

(मिति २०७९/०३/१२ मा भएको कार्यशालाको संक्षिप्त प्रतिवेदन समावेश गरिएको छ)

१(क्रियाकलापको नाम: मार्मा गाउँपालिका ग्रामीण जलश्रोत व्यवस्थापन परियोजना (RVWRMPIII)

अनतर्गत संचालन गरिने परियोजना बहिर्गमन कार्यशाला गोष्ठी सञ्चालन सम्पन्न प्रतिवेदन

२(उद्देश्यहरू:

- मार्मा गाउँपालिका भित्र ग्रामीण जलश्रोत व्यवस्थापन परियोजनाको सहयोगमा सञ्चालित कृयाकलापहरूको प्रगती प्रतिवेदन प्रस्तुत गरी जानकारी गर्ने गराउने ।
- परियोजना अन्तर्गत विभिन्न कृयाकलाप सञ्चालन गर्दाको सिकाई आदान प्रदान गर्ने ।
- परियोजना सञ्चालनका दौरानमा देखा पर्न गएका चुनौती र सो को व्यवस्थापन पश्चातको भएको उपलब्धी बारे जानकारी गराउने ।
- ग्रामीण जलश्रोत व्यवस्थापन परियोजना)RVWRMPतेश्रो चरणको सञ्चालन अवधि समाप्त भएको जानकारी गरी (निर्माण सम्पन्न योजनाहरूको सञ्चालन र दिगो व्यवस्थापनका लागि गाउँपालिकाको भूमिका र भावि योजना तथा संयन्त्रको बारेमा छलफल गर्ने ।

३(क्रियाकलाप सञ्चालन भएको स्थान:

मिति: २०७९।०३।१२ गते

स्थान: मार्मा गाउँपालिकाको कार्यालय लटिनाथ, दार्चुला

गाउँपालिकाको सभा हल

अवधि: १ दिन

४(सहभागीहरू:

गाउँसभा सदस्य, गाउँपालिका स्तरिय खानेपानी उपभोक्ता समिति सञ्चालका सदस्य, गाउँपालिका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू लगायत विषयगत शाखा प्रमुख एवं प्रतिनिधिज्यु हरू, खा.पा.स योजना अध्यक्ष र पदाधिकारी, गाउँपालिका ग्रामीण जलश्रोत व्यवस्थापन परियोजना अन्तर्गत कार्यरत कर्मचारी र सहयोगी संस्थाका कर्मचारी, स्थानीय श्रोत व्याक्ति ।

सहभागी विवरण सारांस

दलित		जनजाति		अन्य		जम्मा	
महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष
७	२	०	०	९	५४	१६	५६

५(मुख्य क्रियाकलापहरु:

- परियोजनाले हाल सम्म यस गाउँपालिकामा सञ्चालन गरेका क्षेत्रगत कृयाकलापहरु को प्रगती (चालु र पूजिगत) प्रतिवेदन प्रस्तुतीकरण मार्फत जानकारीगराइयो ।
- गाउँपालिकाले आगामी दिनमा यस परियोजनाले गरेका राम्रा अभ्यासहरुको निरन्तरताका लागि वुदागत रुपमा छलफल गरी अभिलेखिकरण गरिएको ।

६(उपलब्धी :

मार्मा गाउँपालिका ग्रामीण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजनाले हाल सम्मका गरेका कृयाकलापहरुको प्रगती प्रतिवेदन प्रस्तुत गरी आगामी दिनमा सो को सञ्चालन तथा व्यवस्थापनका लागि थालनी गरिएको नीतिगत व्यवस्था र संयन्त्रको परिचालन मार्फत दिगो व्यवस्थापन तथा सञ्चालन गर्न सरोकारवाला निकायबाट प्रतिवद्धता गरिएको ।

वर्हिगमन कार्याशाला गोष्ठिका निर्णयहरु

छलफलका प्रस्तावहरु:

१. परियोजन वर्हिगमन गोष्ठि आयोजना सम्बन्धमा ।
२. हस्तान्तरण विवरण सम्बन्धमा ।
३. परियोजनाका राम्रा अभ्यासको अनुसरण गर्ने गराउने सम्बन्धमा ।

प्रस्ताव नं १ माथि छलफल गर्दा यस मार्मा गाउँपालिकामा आ.व २०६४।०६५ देखि पहिलो चरण , दोश्रो चरण र तेस्रो चरण सम्म सञ्चालित ग्रामीण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना (**Rural Village Water Resourc Management Project – RVWRMP-III**) नेपाल सरकार र फिनल्याण्ड सरकार विच भएको दुइ पक्षिय सम्झौता अनुसार परियोजना अवधि समाप्त भएको जानकारी गर्ने निर्णय गरियो । साथै साविकका गाविस हुदै हालको गाउँपालिका सम्म यस पालिकालाई खानेपानी ,सरसफाइ तथा स्वच्छता ,जिविकोपार्जन र आयआर्जन, क्षमता विकास र संस्थागत विकास र जलवायु अनुकूलनका क्षेत्रमा गर्नु भएको योगदानको उच्च कदर गर्दै धन्यवाद दिने निर्णय पारित गरियो ।

निर्णय नं २ प्रस्तावन नं २ माथि छलफल गरी यस मार्मा गाउँपालिका ग्रामीण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजनाको गाउँपालिका स्तरिय तत्कालिन गाउँपालिका स्तरिय परियोजना सहयोग इकाई (RMSU) र यस आ.व देखि WASH इकाई शाखा अन्तरगत सञ्चालित चालु र पूजिगत तर्फका कृयाकलाप र योजनासंग सम्बन्धित तपसिलमा उल्लेखित आवश्यक कागजातहरु यस शाखामा सुरक्षित राख्ने निर्णय गरियो ।

अनुसूची: हस्तान्तरण विवरण

- ✓ परियोजनाको सहयोगमा तयार पारिएका सबै डिजाइन इस्टिमेट हरु हार्ड कपि ।
- ✓ परियोजना सहयोगमा तयार पारिएका सबै डिजाइन इस्टिमेट हरुको सफ्ट कपि ।
- ✓ परियोजना सहयोगमा संचालित योजनाहरुको मुल्यांकन प्रतिवेदन ।
- ✓ परियोजना तेस्रो चरणमा संचालन तथा सम्पन्न भएका योजनाहरुको सम्झौता हरु ।

- ✓ परियोजना तेस्रो चरणमा गाउँपालिका तथा परियोजनाको संयुक्त उपस्थितिमा गरीएका योजना तथा कृयाकलाप अनुगमन प्रतिवेदनहरू ।
- ✓ गाउँपालिका तथा सहयोगी संस्था र सहयोगी व्यक्ती करार सम्झौता ।
- ✓ गाउँपालिका तथा सहयोगी संस्था र सहयोगी व्यक्ती वार्षिक कार्य सम्पादन मुल्यांकन ।
- ✓ WRDF बाट भुक्तानीका लागी सिफारिस तथा टिप्पणी ।

निर्णय नं ३ यस गाउँपालिकामा सञ्चालित ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजनाले विभिन्न कार्यक्रम (चालु र पूजिगत) अन्तर्गत कृयाकलाप सञ्चालन गर्दा अवलम्बन गरिएका देहायमा उल्लेखित राम्रा अभ्यासको अवलम्बन गर्ने गराउने प्रतिवद्धता सहित प्रतिवद्धता पत्रमा हस्ताक्षर गरियो ।

खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (वास) तथा जीविकोपार्जन क्षेत्रको संस्थागत विकास एवम् दिगोपनाको लागि मार्मा गाउँपालिकाको प्रतिबद्धता

नेपाल सरकार, फिनल्याण्ड सरकार, युरोपेली संघ, सहभागी पालिकाहरू तथा लाभान्वित उपभोक्ताहरूको समेत लगानीमा आर्थिक वर्ष २०६३/०६४ देखि आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ सम्म विभिन्न तीन वटा चरणमा यस गाउँपालिकामा सञ्चालित ग्रामीण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजनाको कार्यअवधि सम्पन्न हुन गैरहेको सन्दर्भमा यस परियोजनाले जिल्लाको खानेपानी, सरसफाइ, स्वच्छता, सिंचाई, नवीकरणीय उर्जा लगायत संस्थागत क्षमता विकासमा खेलेको प्रभावकारी भूमिकाको उच्च प्रशंसा गर्दै परियोजनाले शुरू गरेका असल अभ्यासहरूको निरन्तरता एवम् दिगोपनाको लागि निम्न बमोजिम प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछौं।

- १) निर्मित संरचनाहरूको दिगो सञ्चालन तथा मर्मत सम्भार एवम् सेवा बिहिन समुदायलाई स्वच्छ खानेपानी तथा सरसफाइ सुविधा उपलब्ध गराउने स्थानीय तहको लक्ष हासिल गर्नको लागि खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता व्यवस्थापन बोर्डलाई सक्रिय रूपमा परिचालन गरिनेछ। उक्त निर्देशिकामा व्यवस्था भए बमोजिम पालिकास्तरीय उपभोक्ता समिति सञ्चालन गठन तथा परिचालन, पर्याप्त बजेट तथा कर्मचारी सहितको वास यूनिट स्थापना र परिचालन गरी निर्मित योजनाहरूको दिगोपना सुनिश्चित गर्ने तथा सेवा बिहिन क्षेत्रमा प्राथमिकताको आधारमा स्वच्छ खानेपानी सेवा उपलब्ध गराइनेछ।
- २) वास क्षेत्रको सूचना प्रणाली अद्यावधिक गरी पालिकाको सूचना लाई राष्ट्रिय स्तरमा समावेश गर्न पालिकाहरूको लक्ष्य प्रणालीबाट तथ्यांक संकलन गरी वास प्लान तर्जुमा गरिनेछ। वास प्लानमा तथ्य भएको प्राथमिकताको आधारमा प्रदेश एवम् संघ स्तर तथा अन्य दातृ निकायहरूसँग समन्वय गरी क्रमशः खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्रको समस्या समाधान गर्दै लगिनेछ।
- ३) योजनाको सञ्चालन तथा मर्मत सम्भार प्रयोजनको लागि वास बोर्ड तथा वास यूनिटलाई प्रभावकारी रूपमा परिचालन गरिनेछ। वार्षिक रूपमा सञ्चालन तथा मर्मत सम्भार प्रयोजनको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरी योजनाहरूको मूल्यांकनको आधारमा सहयोग उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइनेछ।
- ४) जीविकोपार्जन तथा आय आर्जन प्रयोजनको लागि घरबारी व्यवस्थापन प्रवर्द्धन कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ। आयआर्जन कृषकलापमा आवद्ध समूहहरूलाई पालिकाको कृषि शाखामा दर्ता गरी नियमित प्राविधिक तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइनेछ। एक क्षेत्र एक उत्पादनको हिसाबले आरम्भ भएका व्यवसायिक उत्पादनहरूलाई विस्तार गरिनेछ।
- ५) विद्यालय खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन गरी पालिकाका सबै विद्यालयहरूलाई तीन तारा प्रवर्द्धन गर्ने कार्यलाई योजनाबद्ध रूपमा निरन्तरता दिइनेछ।
- ६) महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापनको लागि वास यूनिट माफत जनचेतना अभिवृद्धि कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।
- ७) यस जिल्लामा परियोजनाको तर्फबाट खानेपानी, सरसफाइ, स्वच्छता, सिंचाई, सहकारी विकास, जीविकोपार्जन प्रवर्द्धन नवीकरणीय उर्जा लगायतका क्षेत्रमा प्राप्त आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोगको लागि हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दै आगामी दिनमा फिनल्याण्ड सरकार र युरोपेली संघको सहयोगमा सञ्चालन हुने परियोजना यस गाउँपालिकामा प्राथमिकताका साथ सञ्चालन गरिदिनुहुन सम्बन्धित दातृ

हस्ताक्षर:

तिकाभसंगं मार्मा गर्दछौ

क्र.सं.	नाम वर	कार्यालय	पद	हस्ताक्षर	
४२	सुमिता तामाङ	मार्मा गा.पा.	अभिधात्री	सुमिता	
४३	जैन सिंह धामी	मार्मा गा.पा.	गजगार लोको	N...	
४४	रामेन्द्र प्र. जोशी	मार्मा गा.पा.	शिक्षा अधिकृत	रामेन्द्र	
४५	चन्द्रसिंह धामी	स्वास्थ्य कार्यालय मार्मा	स्वास्थ्य अधिकृत	चन्द्रसिंह	
४६	मन्मथ आड	मार्मा - २ वडा	सदस्य	मन्मथ	
४७	बलमती भट्ट	मार्मा गा.पा.	स.स. वि.नी.	बलमती	
४८	राजमती कम सिँह	मार्मा गा.पा.	स.स. वि.नी.	राजमती	
४९	बाली बडाल	मार्मा गा.पा.	स.स. वि.नी.	बाली	
५०	वीरप्रताप जोशी	मार्मा गा.पा.काकापुरी	पावित्रिक	वीरप्रताप	
५१	बलदेव सिंह बुढाल	मार्मा गा.पा.वाह गुनैर	जिमिलोकार्ज	बलदेव	
५२	नन्दी बुढाल	मार्मा गा.पा.वाह गुनैर	स्वास्थ्य अधिकृत	नन्दी	
५३	चन्द्रकाश जोशी	मार्मा गा.पा.वाह गुनैर	मो.सु.	चन्द्रकाश	
५४	कृष्ण वर महर	मार्मा गा.पा.	सदस्य	कृष्ण	
५५	विराट सिंह बुढाल	मार्मा गा.पा.	MIS अपरेटर	विराट	९८५३०३७७५२
५६	विष्णु सिंह खत्री	मार्मा गा.पा.	स.स. वि.नी.	विष्णु	
५७	कृष्ण धामी	पत्रकार महासंघ काठमाडौं	अध्यक्ष	कृष्ण	
५८	सुजीव बुढाल	स.स. बुढाल गा.पा.	स.स. वि.नी.	सुजीव	
५९	विनेश सिंह बोहरा	मार्मा गा.पा.	स.स. वि.नी.	विनेश	
६०	जिमदल जोशी	मार्मा - ३	उपमोला/सदस्य	जिमदल	
६१	विप्रेन्द्र सिंह बुढाल	मार्मा - ६		विप्रेन्द्र	
६२	छाक सिंह धामी	"	सदस्य/स.स. वि.नी.	छाक	
६३	दुर्गा खत्री	मार्मा गा.पा.	स.स. वि.नी.	दुर्गा	
६४	वासुदेव सिंह महर	मार्मा गा.पा.	IT अपरेटर	वासुदेव	९८६४६७०३९९
६५	जनकराज जोशी	मार्मा गा.पा.	सदस्य	जनकराज	
६६	राम सिंह महर	मार्मा गा.पा.	स.स. वि.नी.	राम	
६७	प्रकाश खत्री	मार्मा गा.पा.	स.स. वि.नी.	प्रकाश	
६८	धनराज धामी	"	"	धनराज	९८६८५०९९५२
६९	इन्द्र सिंह धामी	"	"	इन्द्र	
७०	दरी बुढाल जोशी	मार्मा गा.पा.	स.स. वि.नी.	दरी	
७१	जन्म राज जोशी	बडुडकम शाखा	SEDF	जन्म	९८६२२१७७६७
७२	शंका सिंह महर	शिवालय, व. ७ का. वि.	सदस्य	शंका	
७३	वासुदेव जोशी	मार्मा गा.पा.वाह गुनैर	F-C	वासुदेव	
७४	नरेश प्रसाद जोशी	मार्मा गा.पा.वाह गुनैर	स.स. वि.नी.	नरेश	९८६५८३८५३६
७५	विनोद सिंह बोहरा	मार्मा गा.पा.वाह गुनैर	स.स. वि.नी.	विनोद	९८५३३२५५५७
७६	दिपक राउत	पत्रकार (विप्रेन्द्र)		दिपक	
७७	सुशील महर	मार्मा गा.पा.	डाइरेक्टर	सुशील	

आज मिति २०७६ साल असार १२ गते आइतबारका दिन
मार्मा गाउँपालिका परियोजना वनारस्थापन समिति एवं
गाउँपालिका अध्यक्ष श्री जमन सिंह झासी ज्यू को अध्यक्ष-
तामा परियोजना विहिर्गत कार्यशाला गोष्ठी तपसिल को
उपस्थितिमा सु सम्पन्न गरियो ।
तपसिल

सि.न.	नाम वर	कार्यालय	पद	हस्ताक्षर	फोन
१	श्री जमन सिंह झासी	मार्मा गाउँपालिका	अध्यक्ष	जि.म.	९८८४५४६२२
२	श्री संगीला सिंह	मार्मा गाउँपालिका	उपाध्यक्ष	संगीला	९८४६९४८२५५
३	श्री कालु सिंह ठुला	मार्मा गा.पा. वन वडा	अध्यक्ष	कालु	९८४८२३७५८५
४	श्री अमर सिंह बिष्ट	" " २ नं "	अध्यक्ष	अमर	९८४८२३७५८५
५	श्री दिनेश सिंह झासी	" " ३ नं "	अध्यक्ष	दिनेश	९८४८२३७५८५
६	श्री विर सिंह झासी	" " ४ नं "	अध्यक्ष	विर	९८४८२३७५८५
७	श्री सन्तोष कोइराला	" " ५ नं "	अध्यक्ष	सन्तोष	९८४८२३७५८५
८	श्री हरक सिंह महेता	" " ६ नं "	कार्यवाहक अध्यक्ष	हरक	९८४८२३७५८५
९	श्री राम कुमार राता	मार्मा गाउँपालिका	नि.प्र.प्र.अ.	राम	९८४८२३७५८५
१०	श्री पादशा जोशी	मार्मा गाउँकार्यपालिका	सदस्य	पादशा	९८४८२३७५८५
११	श्री जमुना ठुला	" " "	"		
१२	श्री पार्वती सिंह	" " "	"		
१३	श्री सुस्मीता झासी	" " "	"		
१४	श्री आशा रमहा	मार्मा गा.पा. वन वडा	सदस्य	आशा	९८४८२३७५८५
१५	श्री मन्जु नेपाली	" " २ नं "	"	मन्जु	९८४८२३७५८५
१६	श्री भुटेरी डाल	" " ६ नं "	"	भुटेरी	९८४८२३७५८५
१७	श्री कमला लुट्टा	" " ४ नं "	"	कमला	९८४८२३७५८५
१८	श्री कमला महेता	" " ५ नं "	"	कमला	९८४८२३७५८५
१९	श्री नामा रमहा	" " ५ नं "	"	नामा	९८४८२३७५८५
२०	श्री दुरा ओड	" " ६ नं "	"	दुरा	९८४८२३७५८५
२१	श्री उमल सिंह बिष्ट	" " ४ नं "	"	उमल	९८४८२३७५८५
२२	श्री रतन सिंह झासी		"	रतन	९८४८२३७५८५
२३	श्री हरिकृष्ण शर्मा		"	हरिकृष्ण	९८४८२३७५८५
२४	श्री डकल ठुला		"	डकल	९८४८२३७५८५
२५	श्री दिनेश रमहा		"	दिनेश	९८४८२३७५८५

६१	राम ब० पाल	मार्मा गा० पा०	प्राविधिक	प्रतिवेदन
६२	पुरन धामी	मार्मा गा० पा०	प्राविधिक	प्रतिवेदन
६०	लोचन कोटारी	मार्मा गा० पा०	वायु सहस्रक्रीडा	प्रतिवेदन
६१	मान सिंह काकी	सि० भार डि० नेपाल	परिचालनवाहक	प्रतिवेदन
६२	कृष्ण सिंह विष्ट	मार्मा गा० पा० २ रुपनोक	उपप्रमुख	प्रतिवेदन
६३	विमोद सिंह बुढा	मार्मा गा० पा० ३ डो	उपप्रमुख	प्रतिवेदन
६४	जेश्वर सिंह मल्ल	मार्मा गा० पा० ४	तरेवापाल	प्रतिवेदन
६५	रमेश चन्द आवारी	मार्मा गा० पा० ५	उपप्रमुख	प्रतिवेदन